

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG

COMPTE RENDU INTÉGRAL

MET HET BEKNOPT VERSLAG

AVEC LE COMPTE RENDU ANALYTIQUE

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

woensdag

mercredi

30-05-2001

30-05-2001

14:15 uur

14:15 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CVP	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het beknopt verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Berichten van verhindering	1
ONTWERP VAN BIJZONDERE WET EN WETSVOORSTEL (VOORTZETTING)	1
Ontwerp van bijzondere wet tot herfinanciering van de gemeenschappen en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de gewesten (1183/1 tot 8)	1
- Wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers, mevrouw Marie-Thérèse Coenen, de heren Claude Eerdekens, Jacques Simonet en Jef Tavernier, mevrouw Annemie Van de Casteele en de heer Dirk Van der Maelen tot wijziging van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen en de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (1247/1 tot 4)	1
<i>Hervatting van de algemene bespreking</i>	1
<i>Sprekers:</i> Jean-Pol Poncelet , voorzitter van de PSC-fractie, Alfons Borginon , Bart Laeremans , Claude Eerdekens , voorzitter van de PS-fractie, Yves Leterme , voorzitter van de CVP-fractie, Hugo Coveliers , voorzitter van de VLD-fractie, Paul Tant , Gérard Gobert , Fauzaya Talhaoui , Dirk Van der Maelen , voorzitter van de SP-fractie, Koen Bultinck , Jef Tavernier , voorzitter van de AGALEV-ECOLO-fractie, Danny Pieters , Guido Tastenhoye , Gerolf Annemans , voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie	

SOMMAIRE

Excusés	1
PROJET DE LOI SPÉCIALE ET PROPOSITION DE LOI (CONTINUATION)	1
Projet de loi spéciale portant refinancement des communautés et extension des compétences fiscales des régions (1183/1 à 8)	1
- Proposition de loi de M. Hugo Coveliers, Mme Marie-Thérèse Coenen, MM. Claude Eerdekens, Jacques Simonet et Jef Tavernier, Mme Annemie Van de Casteele et M. Dirk Van der Maelen modifiant la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat (1247/1 à 4)	1
<i>Reprise de la discussion générale</i>	1
<i>Orateurs:</i> Jean-Pol Poncelet , président du groupe PSC, Alfons Borginon , Bart Laeremans , Claude Eerdekens , président du groupe PS, Yves Leterme , président du groupe CVP, Hugo Coveliers , président du groupe VLD, Paul Tant , Gérard Gobert , Fauzaya Talhaoui , Dirk Van der Maelen , président du groupe SP, Koen Bultinck , Jef Tavernier , président du groupe AGALEV-ECOLO, Danny Pieters , Guido Tastenhoye , Gerolf Annemans , président du groupe VLAAMS BLOK	

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 30 MEI 2001

14:15 uur

De vergadering wordt geopend om 14.19 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

La séance est ouverte à 14.19 heures par M. Herman De Croo, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.

La séance est ouverte.

**Berichten van verhindering
Excusés**

André Schellens, NATO / OTAN.

J'ai l'impression que ce matin on a indiqué que la séance commençait à 14.15 heures!

Je regarde à gauche, à droite et au centre... Peu de membres sont présents.

Ik zie nog geen minister.

De vergadering is geschorst.
La séance est suspendue.

*De vergadering wordt geschorst om 14.20 uur.
La séance est suspendue à 14.20 heures.*

*De vergadering wordt hervat om 14.30 uur.
La séance est reprise à 14.30 heures.*

Tegenwoordig bij de hervatting van de vergadering is de minister van de federale regering:

Ministre du gouvernement fédéral présent lors de la reprise de la séance:

Johan Vande Lanotte.

De **voorzitter**: De vergadering is hervat.
La séance est reprise.

Mijnheer de minister, mag ik uit beleefdheid voor de Kamer aandringen om op tijd te komen. Ten

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 30 MAI 2001

14:15 heures

eerste, ik heb gedurende tien minuten gewacht. Ten tweede, de vergadering van deze voormiddag was bovendien vroeg beëindigd. Ten derde, ik heb de vergadering van deze namiddag om 14.15 aangekondigd. Ik begrijp dat het voor u druk is, maar ik sta erop dat de privileges van de Kamer integraal worden gerespecteerd. Ik zal daarover blijven waken.

**Ontwerp van bijzondere wet en
wetsvoorstel (voortzetting)****Projet de loi spéciale et proposition de
loi (continuation)**

01 Ontwerp van bijzondere wet tot herfinanciering van de gemeenschappen en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de gewesten (1183/1 tot 8)

- Wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers, mevrouw Marie-Thérèse Coenen, de heren Claude Eerdekens, Jacques Simonet en Jef Tavernier, mevrouw Annemie Van de Casteele en de heer Dirk Van der Maelen tot wijziging van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen en de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (1247/1 tot 4)

01 Projet de loi spéciale portant refinancement des communautés et extension des compétences fiscales des régions (1183/1 à 8)

- Proposition de loi de M. Hugo Coveliers, Mme Marie-Thérèse Coenen, MM. Claude Eerdekens, Jacques Simonet et Jef Tavernier, Mme Annemie Van de Casteele et M. Dirk Van der Maelen modifiant la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat (1247/1 à 4)

Hervatting van de algemene bespreking
Reprise de la discussion générale

De algemene bespreking is hervat.
 La discussion générale est reprise.

01.01 **Jean-Pol Poncelet** (PSC): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, on a beaucoup parlé de St Polycarpe et, ce qui n'est pas dans mes habitudes, j'ai fait de la recherche bibliographique. J'ai trouvé "Une vie des pères, des martyrs et des principaux saints" de l'abbé Godescart, ouvrage édité en 1834. Je voudrais communiquer à la Chambre le résultat de ma recherche.

La sixième année du règne de Marc-Aurèle et de Lucius-Verus, il s'alluma une violente persécution contre les chrétiens de l'Asie. L'évêque de l'église de Smyrne, Polycarpe, alors déjà âgé de 86 ans, était une victime toute désignée pour les persécuteurs. Conduit dans l'amphithéâtre où devait avoir lieu son supplice, il entendit une voix venue du ciel, disant: "Courage, Polycarpe, tiens ferme". Faute de disposer du lion qui aurait pu le dévorer, on mit le feu au bûcher qui devait le consumer. Mais par un miracle surprenant, les flammes se courbant en arc et représentant une voile de navire enflée par le vent, s'étendirent autour du saint. Dépités, ses bourreaux lui donnèrent un coup de poignard. Le sang du martyr sortit en si grande abondance qu'il éteignit le feu. C'était le 25 avril, à la huitième heure. On le fête le 26 janvier. Voilà, monsieur le président, le résultat de ma recherche dans cet ouvrage de 1834.

Voilà donc les circonstances qui firent, 18 siècles plus tard, de l'évêque martyr de Smyrne le patron à Bruxelles d'un accord politique bien moins glorieux. Car, au contraire du céleste conseil donné à Polycarpe, la majorité francophone, elle, n'a pas tenu bon. Il n'y a dès lors pas eu de miracle: la négociation a accouché d'un mauvais accord. La majorité nous présente de mauvais textes et elle n'est même pas, semble-t-il, en capacité de réunir les suffrages nécessaires pour les conforter par un vote positif à la Chambre.

Avant d'examiner les différents articles du projet de loi spéciale qui nous est soumis, je voudrais prendre le temps et le recul de resituer celui-ci dans l'évolution de la structure de notre Etat. Ce dernier est passé en une trentaine d'années d'une structure unitaire décentralisée à une structure fédérale.

Depuis décembre 1970, la Constitution prévoit que la Belgique comporte trois régions et trois communautés.

Depuis juillet 1971, les Communautés française et flamande – dites à l'époque "culturelles" – ont été créées, organisées et se sont vu attribuer des compétences législatives.

En août 1980, la troisième communauté a été créée et deux des trois régions ont été mises en place. Elles se sont vu octroyer des compétences importantes ainsi qu'une certaine responsabilité fiscale.

En août 1988 et janvier 1989, la troisième région a été créée, les compétences des régions et des communautés ont été substantiellement augmentées, ainsi que leurs moyens financiers et leur autonomie fiscale.

Dès ce moment, l'ensemble des constitutionnalistes s'accordaient pour qualifier de fédérale cette structure de notre Etat.

En 1993, la structure fédérale de l'Etat a été "achevée", ainsi que le précise l'intitulé de la proposition de loi spéciale de l'époque. Dès lors, le caractère fédéral de l'Etat a été proclamé. C'est ainsi notamment que la loi de financement a été modifiée et que l'élection directe des conseils régionaux a été instaurée. Le processus de fédéralisation était globalement abouti.

Le PSC a participé à chacune de ces étapes de la fédéralisation de la Belgique, tantôt avec les libéraux, tantôt avec les socialistes, tantôt avec les partis communautaires, tantôt avec les écologistes. Les sociaux-chrétiens francophones en sont, pour l'essentiel, fiers parce qu'ils ont toujours été partisans du principe de subsidiarité et du maintien d'une forte solidarité interpersonnelle entre tous les citoyens.

Globalement, nous estimions – à la différence du PRL, pour lequel on allait déjà beaucoup trop loin – que le résultat atteint après la réforme de 1993 constituait un point d'équilibre au-delà duquel nous ne voulions pas aller. C'est pourquoi il avait été convenu que la réforme de 1993 visait à "achever la structure fédérale de l'Etat", comme l'indique son intitulé.

Malgré la rapide remise en cause du côté flamand du caractère définitif de la structure mise en place, les partis francophones s'en sont tenus solidairement à cette thèse jusqu'au lendemain des dernières élections législatives. Pour renforcer

leur refus d'une nouvelle réforme, les partis francophones du gouvernement de l'époque – le PS et le PSC – ont veillé à ce que la déclaration de révision de la Constitution soit minimaliste, au plus grand dam des flamands. Ils empêchaient ainsi le transfert de certaines compétences nouvelles, comme la législation organique des provinces et des communes, durant la présente législature, à moins d'un véritable coup d'Etat institutionnel.

Cette attitude ferme des partis francophones était justifiée par les doutes de plus en plus sérieux qu'ils éprouvent par rapport aux objectifs poursuivis à travers les réformes de l'Etat par les partenaires flamands. Plutôt que de doutes, il faudrait d'ailleurs parler désormais de certitudes: l'objectif des partis flamands n'est plus une répartition des compétences inspirée par un souci d'efficacité et de subsidiarité, mais bien son indépendance.

Les étapes qui doivent mener la Flandre vers son indépendance sont annoncées par les résolutions du parlement flamand: l'autonomie fiscale, la régionalisation des lois communale et provinciale, la territorialité et la non-ingérence, la défédéralisation des soins de santé et des allocations familiales, les blocs homogènes de compétences, etc.

Le refus unanime des partis francophones de négocier une nouvelle réforme constituait donc un signal fort à l'adresse des partis flamand: ou bien vous acceptez le statu quo institutionnel, ce qui témoigne de votre volonté de poursuivre dans un cadre fédéral et nous continuons ensemble ou bien vous refusez ce statu quo, ce qui témoigne de votre volonté de quitter le cadre fédéral et vous en tirez les conséquences. Le signal était clair et fort.

En brisant le pacte de solidarité conclu par-delà le clivage majorité/opposition entre les partis francophones et en acceptant de satisfaire une bonne partie des exigences du parlement flamand, le PRL-FDF, le PS et Ecolo ont en fait accepté d'accomplir un pas important vers l'indépendance de la Flandre. Quelle sera encore en effet la crédibilité des francophones lorsqu'ils diront demain vouloir refuser la défédéralisation de la sécurité sociale ou de la justice? En capitulant maintenant, ils se sont condamnés à accepter demain les étapes ultérieures qui conduiront la Flandre vers son indépendance.

En d'autres termes, autant que le contenu de la réforme, ce qui est tout aussi grave et critiquable,

c'est le fait que cette réforme intervient en violation des engagements solennels pris ensemble par tous les partis francophones démocratiques.

Le signal donné aux flamands, c'est celui de l'acceptation par les francophones de la direction dans laquelle nous entraîne la Flandre, c'est-à-dire son indépendance. Est-ce à dire que le PSC aurait préféré camper sur un refus de négocier une nouvelle réforme de l'Etat au risque de voir la Flandre en tirer les conséquences?

La réponse à cette question est résolument positive pour deux raisons. D'une part, il est peu vraisemblable que la réponse de la Flandre à ce refus aurait été son départ de la fédération belge. Les esprits ne sont pas mûrs ou plutôt pas encore mûrs pour cela dans l'opinion publique flamande. D'autre part, le coût de cette indépendance serait pour la Flandre, dans l'état actuel de nos institutions belges et européennes, exorbitant: perte de crédibilité internationale, abandon de Bruxelles et des communes à majorité francophone, prise en charge d'une partie substantielle de la dette et perte de ce "label" belge qui existe toujours.

Les francophones ont tout intérêt pour préserver leurs intérêts et peut-être la Belgique fédérale à ne plus accepter la moindre réforme de l'Etat avant que le débat sur la finalité de la réforme de l'Etat n'ait été définitivement tranché, soit dans le sens du maintien d'un Etat fédéral fort, c'est-à-dire grosso modo le statu quo, soit dans le sens de l'indépendance de la Flandre.

Naturellement, le PSC souhaite que l'issue de ce débat soit le maintien d'une fédération belge, forte, efficace, organisée sur la base de la subsidiarité et de la solidarité et participant de manière optimale aux décisions de plus en plus nombreuses qui devront se prendre au plan européen. L'une des raisons essentielles de notre attitude tient à notre attachement à ce qui unit les hommes plutôt qu'à ce qui les divise, à la tolérance et à l'ouverture sur d'autres cultures et d'autres langues plutôt qu'à l'intolérance et au repli sur soi. Ce qui s'est passé en Tchécoslovaquie d'abord, en Yougoslavie ensuite en témoigne cruellement.

Il n'est évidemment pas anodin de constater que le parti qui prône le plus l'indépendance de la Flandre est un parti qui prône l'exclusion, la discrimination, l'intolérance.

Parce que nous sommes profondément attachés

au caractère multilingue et multiculturel de notre pays, qui constitue selon nous une richesse inestimable, nous nous opposons à son démantèlement. Nous ne pouvons cependant pas nous voiler la face: il y a en face de nous une formidable machine séparatiste qui travaille avec une redoutable efficacité. Si nous ne parvenons pas à empêcher la séparation, nous devons veiller à ce qu'elle ne soit pas défavorable aux intérêts des francophones de notre pays.

Or, nous sommes désormais convaincus que la technique des petits pas suivie par la Flandre jusqu'à présent est la plus préjudiciable aux intérêts francophones d'autant plus lorsqu'elle s'accompagne de la division des francophones. Chaque pas, au lieu de satisfaire l'appétit des indépendantistes, l'excite. Chaque pas, aussi petit soit-il, s'inscrit dans une stratégie globale, - qui n'est d'ailleurs pas cachée! - et comporte en lui les germes d'autres pas beaucoup plus significatifs de nouvelles concessions arrachées. Chaque pas est vu d'un côté pour ce qu'il représente intrinsèquement et de l'autre pour tout ce qu'il comporte comme pas futurs.

Si la Flandre est résolue à refuser le statu quo parce qu'elle aspire à son indépendance, ne vaudrait-il pas mieux pour tous que l'on cesse de se voiler la face et que l'on négocie la séparation? La question mérite au moins d'être posée et la négociation d'être préparée. Les francophones doivent comprendre qu'ils ne peuvent vouloir être belges tout seuls, qu'un mariage ne peut survivre à la détermination d'un des deux conjoints à y mettre fin.

La réforme qui nous est proposée comporte un important volet "financement" des communautés, des deux communautés et, au premier plan, de la communauté flamande. On est en droit de s'en réjouir. En soi, les conditions d'un accord équilibré auraient pu déjà ainsi être réunies: refinancement des deux communautés. Le gouvernement aurait pu, en effet, décider de consacrer à l'éducation et à la culture, via un meilleur financement des communautés, dans une répartition équitable, une partie des célèbres marges de la croissance. Pourquoi fallait-il y ajouter un volet institutionnel d'une telle ampleur, sinon parce que c'était l'exigence du petit partenaire flamand dont la majorité s'était d'emblée rendue prisonnière? Devenue son otage pour les raisons que l'on sait - l'exclusion à tout prix des sociaux-chrétiens -, la majorité ne pouvait plus que céder à chaque nouvelle revendication de la Volksunie.

Si elle devait être avec certitude la "der des der",

cette réforme pourrait être acceptée dans son volet financement, moyennant un certain nombre de corrections. Mais, nous avons d'ores et déjà la certitude qu'il n'en sera pas ainsi. En effet, cette fois comme les précédentes, les Flamands ont veillé à garder une porte entrouverte, à maintenir les francophones dans une situation de demandeurs sur l'un ou l'autre point, afin de se garantir une étape ultérieure. Après le financement jugé insuffisant des communautés en 1989 et en 1993, on aura probablement demain un étranglement progressif, sur le plan financier, de la Région bruxelloise.

Qu'on ne se méprenne pas, cette critique des accords de Lambermont ou de saint Polycarpe est loin d'être incompatible avec celle formulée par l'opposition flamande. Nous dénonçons le résultat auquel conduit à terme la réforme décidée par la majorité (l'indépendance de la Flandre dans des conditions défavorables aux francophones), tandis que nos collègues du CVP, qui considèrent ce résultat comme acquis sur la base de la faiblesse des francophones du gouvernement, dénoncent le rythme trop lent de la progression vers ce résultat.

On ne saurait donc inférer de l'existence de critiques flamandes et francophones, aussi virulentes les unes que les autres, le caractère équilibré de l'accord conclu à la Saint-Polycarpe, car ces critiques ne sont pas du même ordre. Les unes portent sur la direction dans laquelle il nous entraîne, les autres sur la vitesse où nous sommes entraînés. Pour prendre une image: le CVP reproche au train d'avoir quelques minutes de retard; le PSC lui reproche de s'être trompé de destination. Tel est le contexte dans lequel se situe le projet de loi spéciale soumis à notre examen.

Ce projet se présente comme un petit pas de plus, mais un pas déterminant, vers l'indépendance de la Flandre et il constitue une trahison des électeurs francophones par les partis de la majorité. Pour mener une politique qui conduit à l'indépendance de la Flandre dans des conditions défavorables aux francophones, le gouvernement ne dispose évidemment pas d'une majorité auprès des électeurs francophones. La réforme en cours, si elle aboutit, ne serait donc que le résultat d'une tromperie vis-à-vis des électeurs francophones et le fruit défendu d'une majorité usurpée.

Je voudrais rapidement résumer les critiques fondamentales que mon groupe a à formuler à l'encontre du projet qui nous est soumis. Comme je l'ai déjà indiqué en commission, elles sont, selon nous, au nombre de cinq. Je les citerai tout

d'abord brièvement pour les développer ensuite.

1. La rupture de solidarité entre les communautés, qui résulte du changement fondamental décidé. En effet, on passe d'une clé de répartition du financement des communautés par élève à une clé basée sur le rendement de l'impôt des personnes physiques dans les communautés. Ainsi, la Flandre recevra, pour chaque élève, plus de moyens du fédéral que la Communauté française.
2. Le retard du financement tel qu'il est organisé ne lève malheureusement pas les menaces de faillite qui planent sur la Communauté française et toutes les institutions qui en dépendent.
3. L'insuffisance, pour ne pas dire l'inexistence, de garde-fous destinés à éviter que l'autonomie fiscale proclamée par cette disposition débouche sur une dramatique concurrence fiscale.
4. L'absence de refinancement de la Région bruxelloise risque de replacer dans quelques années les francophones dans une position de demandeurs.
5. Le caractère confédéral de la réforme que traduit d'ailleurs le recours indu aux accords de coopération.

Premièrement, la rupture de solidarité entre les communautés. Les moyens supplémentaires octroyés aux communautés ne le seront plus en fonction du nombre d'élèves dans chaque communauté, mais en fonction de la richesse de chaque communauté. La communauté la plus riche recevra donc plus par élève que la communauté la moins riche. Cela représente incontestablement une rupture dans la solidarité entre les communautés, telle qu'elle résultait de la loi de financement antérieure.

Nous le déplorons d'autant plus que c'est la seconde rupture de solidarité entre les communautés. Les francophones de la majorité arc-en-ciel ont admis la même rupture pour la conclusion des accords dits de la Saint-Eloi. En effet, dans la loi de mai 2000, ces mêmes francophones ont accepté de renoncer aux droits que leur conférait, selon le Conseil d'Etat, l'article 39 de la loi de financement précédente qui prévoyait une répartition des moyens entre les communautés selon le critère du nombre d'élèves. Or, en mai 2000, les francophones ont accepté que les élèves bisseurs ou trisseurs - proportionnellement plus nombreux en Communauté française en raison de situations

sociales et culturelles que nous connaissons - soient exclus de la répartition des moyens. D'où un coût pour la Communauté française de 1,8 milliard de francs, auquel il faut ajouter les 3,6 milliards auxquels elle a renoncé pour 1999, puisqu'on a exclu cette année de la modification.

A l'époque, j'avais exprimé l'espoir que ce renoncement à la solidarité n'en augurerait pas d'autres plus graves. Mes espoirs sont évidemment cruellement déçus. Je n'ose plus exprimer le souhait que l'actuel renoncement des francophones ne soit pas l'augure d'autres renoncements pour ce qui concernera demain la sécurité sociale.

Deuxièmement, le retard de ce mécanisme de financement dans sa mise en œuvre.

Compte tenu de la politique budgétaire irresponsable menée par l'actuel gouvernement de la Communauté française et des graves concessions faites lors des accords de la Saint-Eloi, le refinancement prévu par le présent projet de loi ne suffira pas à éviter le spectre de la faillite de la Communauté française.

En effet, pour les années de 1999 à 2004, les accords du Lambermont prévoient un refinancement cumulé de 16,9 milliards de francs, alors que le solde net à financer cumulé pour la même période est de 41,6 milliards de francs. La capacité d'emprunt a été déterminée par les normes du Conseil supérieur des finances à 23,7 milliards. L'impasse pour la seule année 2002 atteint 3,5 milliards de francs, au-delà de la capacité d'emprunt de la Communauté.

D'où une question: pourquoi les mesures de refinancement allant de pair sur le plan politique avec l'autonomie fiscale, n'entrent-elles pas en vigueur simultanément?

Par ailleurs, si les francophones avaient obtenu leur dû sur la base de la loi de financement à la Saint-Eloi, ils auraient bénéficié sur la même période de 13,6 milliards de francs supplémentaires. Si le gouvernement de la communauté avait été responsable, il aurait pu éviter d'alourdir la facture de plus de 2 milliards de francs en frais de cabinet supplémentaires, liés au doublement du nombre des ministres.

Cela signifie que, pour la période allant de 1999 à 2004, le refinancement obtenu à la Saint Polycarpe aura servi pour l'essentiel (15,6 sur 16,9 milliards) à compenser les concessions faites à la Saint-Eloi et les augmentations des frais de

cabinet liées à la pléthore de ministres de la Communauté française. Pour obtenir cela, le prix payé n'est pas exorbitant, il est démentiel.

En tout état de cause, le refinancement obtenu ne permettra pas d'éviter de graves difficultés à la Communauté française pour les années 2002 et 2003. Si je cédaïs à la même démagogie que celle des membres de la majorité, je dirais que le refinancement n'empêchera pas la faillite de la communauté. Je ne veux pas céder à cette démagogie, car j'ai la certitude qu'une gestion rigoureuse des deniers de la communauté et de ceux de la région wallonne doit permettre de trouver les moyens nécessaires pour éviter cette faillite. Ce ne sont pas les sources d'économie qui manquent, mais la volonté politique. La volonté politique au sein de la communauté et de la région et d'abord à la majorité fédérale, de faire coïncider l'entrée en vigueur des mesures de refinancement avec celles de l'autonomie fiscale. C'est cela le deal politique présenté. La volonté politique de mettre en cause un certain nombre de baronnies, qu'il s'agisse des frais de cabinet, du coût de l'administration, des intercommunales, des provinces. La volonté politique de rapprocher le coût des divers réseaux, de rationaliser.

L'écart entre les subventions attribuées à l'enseignement officiel et au subventionné, est de 10 milliards de francs par an. Dans la logique irresponsable qui est la sienne, le gouvernement de la Communauté française sera confronté à de graves difficultés financières avec ou sans le refinancement prévu par le présent projet. Ce refinancement est donc insuffisant.

Troisièmement, le risque sérieux de concurrence fiscale.

Alors qu'un grand nombre d'Etats membres de l'Union européenne se plaignent de la concurrence fiscale que leur livrent d'autres Etats membres ou non de l'Union, et qu'ils cherchent dès lors à harmoniser leurs fiscalités pour supprimer cette concurrence fiscale, le projet qui nous est soumis, ouvre la porte à une autonomie fiscale importante de chacune des régions. Ce faisant, il prend le risque de créer au sein même de la Belgique une concurrence fiscale à l'image de celle qui prévaut au plan européen et que tous s'évertuent à combattre. Il s'agit d'un risque sérieux, surtout pour les francophones et pour les personnes à revenu modeste. L'autonomie fiscale permet en effet aux régions de déterminer des niveaux de fiscalité différents pour chacune de celles-ci. Cela peut donc conduire une région à augmenter ses impôts, et l'autre à les réduire.

Si l'autonomie fiscale porte sur des impôts dont la base taxale est mobile, les différences de niveau de fiscalité risquent d'inciter au déplacement des bases taxables des régions où les impôts sont élevés vers celles où ils sont plus bas, personne ne souhaitant payer plus d'impôts que ce n'est nécessaire. Dans une telle perspective, la région qui a baissé ses impôts peut espérer compenser la perte de recettes liée à un niveau d'imposition inférieur par l'augmentation du nombre de contribuables. A l'inverse, la région dont le niveau d'imposition est plus élevé risque de perdre l'avantage en termes de recettes de ce niveau d'imposition par la diminution du nombre de ses contribuables. Si tel est le cas, cette région devra diminuer son niveau d'imposition pour garder ses contribuables et perdra ainsi des recettes.

Deux conséquences découlent donc de la concurrence fiscale: la diminution de la pression fiscale globale par des ajustements successifs à la baisse et la diminution corrélative des recettes fiscales des différentes régions.

Au jeu de la concurrence fiscale, c'est toujours l'entité la plus riche qui l'emporte car elle a plus de recettes et moins de dépenses et qu'elle peut donc plus facilement se priver d'une partie de ces recettes ou les investir de manière adéquate.

En Belgique, il y a une région riche - et qui le sera plus encore à l'avenir grâce au refinancement dont elle bénéficiera via la communauté - et deux régions plus pauvres. Je comprends que les riches souhaitent profiter de leur richesse, mais je ne comprends pas que les moins riches acceptent un changement des règles du jeu qui les appauvrira de plus en plus.

Je crois pouvoir comprendre que les libéraux francophones voient dans la concurrence fiscale un moyen de limiter la fiscalité en Wallonie et de réduire un certain nombre d'abus dans la gestion wallonne des deniers publics. Si c'était vraiment le cas, je m'en réjouirais. Mais alors j'ai du mal à comprendre l'attitude des socialistes et des écologistes, qui risquent de voir disparaître les moyens de mener les politiques qu'ils souhaitent.

Ceci montre que l'octroi d'une autonomie fiscale accrue aux régions ne peut être décidée si elle ne s'accompagne pas de garde-fous indispensables pour éviter que cette autonomie se traduise par l'écrasement du moins riche par le plus riche.

Or, l'examen des différents chapitres du projet montre que les garde-fous mis en place sont nettement insuffisants pour prévenir la

concurrence fiscale compte tenu notamment de l'ampleur de l'autonomie accordée. Je voudrais passer rapidement en revue ces garde-fous du point de vue de leur contenu d'abord et de leur sanction ensuite.

Le contenu des garde-fous.

L'interdiction faite aux régions de réduire la progressivité de l'impôt sur les personnes physiques (IPP) souffre plusieurs critiques. La définition de la notion de progressivité qui constitue un élément crucial du dispositif mis en place, ne figure pas dans le texte de la loi et est reléguée dans l'exposé des motifs. C'est inacceptable car soit cette définition lie les régions et elle doit figurer dans le texte, soit elle ne les lie pas et la voie est ouverte à la pire des concurrences fiscales, celle qui porte sur les hauts revenus, plus susceptibles de se délocaliser.

Par ailleurs, nous pensons que le dispositif de protection de la progressivité de l'impôt comporte des failles importantes. Au cours des travaux en commission, j'avais soumis, sous la forme d'une question, un exemple de dispositif fiscal qui, à mon avis, n'est pas couvert par le dispositif mis en place. Le parlement flamand pourrait-il décider d'octroyer pour une durée déterminée une réduction d'impôt à toutes les personnes qui se sont installées en Flandre après une certaine date, ou à toutes les personnes qui ont construit en Flandre après une certaine date, ou à tous les indépendants qui s'installent en Flandre? Je n'ai pas reçu de réponse du ministre des Finances.

Et pour une raison simple: le projet ne comporte aucune disposition qui interdirait ce type de réduction d'impôt qui à la fois vise les hauts revenus, seuls susceptibles de se délocaliser et en même temps incite à la délocalisation dans un but fiscal. La question reste sans réponse!

Dans le même ordre d'idées, le projet autorise des réductions générales d'impôt différenciées ou non par tranche d'impôt, alors que d'un autre côté, il interdit de porter atteinte à la progressivité de l'impôt. Il y a là manifestement une contradiction d'autant plus lourde de menaces que la définition de la progressivité de l'impôt ne se trouve pas dans le dispositif du projet.

Le projet comporte, en outre, des lacunes importantes sur le plan des concepts qu'il utilise sans les définir. Ce flou est destiné à permettre à la région qui le souhaitera de contourner les quelques écueils à la concurrence fiscale que

le projet contient. Il sera particulièrement préjudiciable pour ce qui concerne la définition des bases taxables et des critères de localisation des impôts. Comme on le voit, les règles définies dans le projet sont loin d'éviter une concurrence fiscale dangereuse pour les francophones en général et pour les personnes les plus modestes en particulier.

J'en viens à la sanction des garde-fous. Il y a plus grave encore ou plutôt plus surprenant encore: la violation des règles qui imposent des limites quantitatives à l'autonomie fiscale des régions en matière d'IPP ne pourra pas être sanctionnée.

Les articles 6, §2 et 9, §1er de la loi spéciale de financement entendent, en effet, imposer des limites quantitatives au pouvoir des régions de percevoir des centimes additionnels, d'accorder des réductions – qualifiées dans le projet de remises – ainsi que de mettre en œuvre des réductions et des majorations d'impôts – qualifiées dans le projet d'augmentations fiscales générales. En effet, d'une part, les réductions ne peuvent dépasser le montant du produit attribué à la région concernée et, d'autre part, un pourcentage maximal des recettes de l'IPP est appliqué au total des réductions et des augmentations générales d'impôt, des centimes additionnels et des remises.

Un contrôle *a priori* par la Cour des comptes est instauré par l'article 12 du projet qui insère un nouvel article 9bis dans la loi spéciale de financement. Le contrôle exercé *a priori* par la Cour des comptes souffre de deux faiblesses: d'une part, il est exercé à partir de projections théoriques qui peuvent s'avérer erronées en raison de l'insuffisance ou de l'inexactitude des données fournies par la région concernée à la Cour et, d'autre part, l'avis donné par la Cour ne lie pas les autorités politiques concernées.

Pour le PSC, l'avis rendu par la Cour de comptes dans ces circonstances doit évidemment être rendu obligatoire, il doit faire obstacle au projet de décret jugé incompatible avec la loi de financement, s'il y a dépassement des marges autorisées – et c'était le sens d'un amendement que j'avais déposé. Il s'agit là de rencontrer la première faiblesse énoncée, sans cependant rencontrer la seconde.

Pour rencontrer la seconde faiblesse, il y a lieu – et c'était le sens d'un autre amendement que j'avais déposé – de modifier la loi spéciale sur la Cour d'arbitrage pour lui permettre d'exercer en la matière son contrôle *a posteriori*.

En effet, le délai de six mois prévu par l'article 3 de la loi spéciale sur la Cour d'arbitrage ne permet pas un contrôle de la violation des articles 6 et 9 de la loi spéciale de financement dans la mesure ou l'ampleur de la recette additionnelle ou la recette soustraite résultant du décret ou de l'ordonnance prise sur pied de ces dispositions ainsi que l'ampleur de la recette globale de l'IPP ne peuvent être appréciées avec certitude qu'après la fin de l'enrôlement de l'impôt.

Or, c'est précisément de la comparaison de ces éléments que dépend la compatibilité de la norme en cause avec les articles 6 et 9 de la loi de financement.

Par conséquent, si l'on veut éviter que les limites fixées dans le projet par les articles 6 et 9 de la loi spéciale de financement puissent être violées en toute impunité par l'une ou l'autre région, il convient de prévoir dans la loi spéciale sur la Cour d'arbitrage un délai de recours spécifique qui permette à un requérant d'introduire son recours au-delà du délai de six mois prévu actuellement par cette loi. Afin d'offrir au requérant un délai raisonnable pour préparer son recours en connaissance de cause, c'est-à-dire après la fin du délai d'enrôlement de l'impôt sur lequel sont perçus les soustractions, il est prévu que le délai dans lequel le recours doit être introduit n'expire que six mois après l'expiration de ce délai.

Si l'amendement que nous avons déposé en ce sens n'est pas adopté, les limites fixées par la présente loi à la concurrence fiscale sur l'IPP seront laissées au bon vouloir de chaque région, ce qui signifie qu'elles resteront lettre morte.

Je conclus de cette brève analyse quelque peu technique que le projet ne comporte pas les garde-fous au minimum nécessaires pour prémunir les régions bruxelloise et wallonne contre une concurrence fiscale débridée. Concurrence que risque de leur livrer la Flandre, grâce notamment au refinancement des communautés dont elle bénéficiera plus largement que ses homologues bruxelloise et wallonne. Ainsi, ces dernières risquent-elles de perdre à travers la concurrence fiscale tout le fruit du refinancement obtenu.

Quatrième critique, le définancement – si j'ose utiliser ce néologisme – structurel de la Région bruxelloise.

La Région bruxelloise a besoin d'être refinancée pour un montant allant de 12 à 18 milliards de

francs, selon les estimations des experts et du gouvernement bruxellois. Depuis des années, ce refinancement est vainement réclamé. Les accords du Lambermont et du Lombard constituaient une opportunité exceptionnelle d'obtenir enfin ce refinancement.

Nous déplorons que cette opportunité n'ait pas été saisie. Mais ce que nous déplorons plus encore, c'est que le projet qui nous est soumis risque fort d'aggraver encore la situation budgétaire délicate de la Région de Bruxelles-Capitale.

En effet, le mécanisme visant à assurer la neutralité budgétaire de la régionalisation de différents impôts aura des conséquences très vraisemblablement catastrophiques sur les moyens dont disposera à l'avenir la Région bruxelloise. Pour Bruxelles, qui dépend plus que les autres régions des impôts régionaux et qui est plus exposée aux conséquences d'une concurrence fiscale de la Région flamande en raison de sa situation géographique, cela risque à terme de signifier une perte de recettes de l'ordre de 7 à 10% du budget régional actuel.

Le mécanisme de sécurité mis en place pour éviter ce résultat est totalement insuffisant. Il ne garantit même pas que la Région bruxelloise aura, pendant la période où ce mécanisme est d'application – car il n'est que transitoire – des moyens équivalents en termes réels à ceux, déjà insuffisants, dont elle dispose actuellement. Cela signifie que le pouvoir d'achat de la Région pourrait diminuer sans que ce mécanisme ne trouve à s'appliquer.

Il y a donc un risque de voir la Région bruxelloise se trouver demain dans une situation comparable à celle que connaît aujourd'hui la Communauté française. De peur de voir ses habitants la quitter pour une région fiscalement plus favorable, la Région bruxelloise ne pourra compenser son déficit par une augmentation de la fiscalité. Dans ce cas, les Bruxellois seront inéluctablement demandeurs d'un refinancement, dans quelques années, lequel sera à nouveau vendu contre une diminution de la solidarité, via une défédéralisation de la sécurité sociale ou contre l'instauration d'une tutelle pleine et entière de la Flandre sur Bruxelles.

Comme on le voit, l'autonomie fiscale est lourde de menaces pour l'avenir de la Région bruxelloise qui, devenue exsangue, risque d'être mise sous la tutelle de la Flandre contre la volonté de ses habitants.

Cinquième et dernière critique, monsieur le président, c'est le caractère confédéral de la réforme, trahi par le recours excessif aux accords de coopération.

Avant de conclure mon intervention, je souhaite mettre l'accent sur le caractère confédéral de la réforme qui nous est proposée, lequel résultera du volet discuté au Sénat, mais aussi de la dénaturation des accords de coopération.

Lors de la réforme de 1988, les accords de coopération entre les régions jouaient un rôle marginal. Ils visaient à résoudre des problèmes techniques ponctuels relevant de la compétence des régions mais dépassant le territoire de l'une ou l'autre de celles-ci. C'était le cas, en particulier, dans le domaine des travaux publics où il y avait une nécessité objective, due à la technicité de la matière, à conclure un accord de coopération.

Lors de la réforme de 1993, les accords de coopération ont été amenés à jouer un rôle plus important, notamment dans le domaine des relations internationales, mais c'était dans un cadre constitutionnel bien défini. Lorsqu'un tel cadre n'était pas défini, comme c'était le cas pour les associations de communes ou de provinces dans un but d'utilité publique, cela conduisait à d'énormes difficultés.

A l'occasion de l'actuelle réforme, le rôle des accords de coopération a encore été élargi. Pour nous, cet élargissement traduit très clairement la dérive confédérale qu'induit la réforme qui nous est soumise. En effet, désormais, le législateur spécial délègue aux accords de coopération le soin de régler les questions qu'il n'est pas à même de résoudre lui-même d'une manière claire. Lisez l'accord sur le jardin botanique de Meise. C'est une délégation qui est faite par le législateur spécial aux accords de coopération, c'est-à-dire à chacune des communautés et des régions d'en décider.

Cela conduit donc à une double dérive: d'une part, une série de questions sont soustraites à l'obligation de recueillir une majorité de deux tiers et, d'autre part, l'autorité fédérale se trouve exclue du débat alors qu'elle est concernée. Ainsi, on assiste à un transfert progressif de la "compétence de la compétence" du fédéral vers les régions qui agissent de concert. L'intérêt fédéral devient le résultat de la somme des intérêts des régions, comme l'intérêt général est la somme des intérêts particuliers dans une logique libérale. Cette dérive est précisément ce qui caractérise le confédéralisme et nous la

déplorons.

J'en viens à mes conclusions, monsieur le président.

Le plus grand paradoxe de cette négociation tient au rôle ambivalent des trois partis francophones et singulièrement du PRL-FDF.

Depuis toujours, on sait que les socialistes wallons sont acquis à la thèse d'un Etat fédéral minimal. Tout transfert de nouvelles compétences est bienvenu pourvu qu'elles tombent dans le giron de l'Etat PS, qu'elles augmentent son pouvoir. Depuis quelques temps, on sait que les écologistes francophones sont prêts à beaucoup de concessions et de reniements parce qu'ils ont goûté au pouvoir et qu'ils espèrent grappiller encore quelque avantage symbolique.

Mais rappelez-vous les déclarations "mâles" et "viriles" et, pour tout dire, tonitruantes des dirigeants libéraux durant la campagne électorale du printemps 1999: pas question de négocier avec les Flamands. Le VLD était d'ailleurs décrit comme un parti éloigné du "libéralisme social" qu'ils défendaient. Pas question, disaient les libéraux, d'être au rendez-vous institutionnel programmé pour 2002. Non! On a même anticipé. A les écouter, aucun risque de réforme institutionnelle sous la précédente législature. Plus fort, ils accusaient le PSC d'être faible et de vouloir brader les intérêts des francophones.

Quelques semaines plus tard, ils emmenaient la Volksunie, parti, comme nous le savons, extrêmement recommandable, dans leurs bagages. Soumis à un chantage permanent durant dix-huit mois, ils ont dû consacrer l'essentiel de leur énergie à déminer des conflits communautaires, tout dossier fédéral devenant l'objet d'un triste marchandage. A titre d'illustration, faut-il rappeler l'intrusion des régions et du secteur privé dans les organes de gestion de la SNCB et la polémique autour du partage 60-40 de son plan d'investissement? Seul un dramatique accident est parvenu à ressouder la majorité autour de la position des libéraux flamands.

Alors que les Flamands disposent, depuis longtemps, d'une stratégie commune, et malgré les propositions répétées du PSC, il n'y eut jamais d'initiative de concertation préalable intrafrancophone, comme c'était le cas au cours de la précédente législature. Ce n'est pas moi qui le dit, c'est M. Gosuin, PRL-FDF, qui l'a dit ce matin sur les antennes de la RTBF.

Faut-il s'étonner, dès lors, que la négociation se soit déroulée, du strict point de vue de l'intérêt des Wallons et des Bruxellois, dans d'aussi mauvaises conditions? Les six derniers mois ont été vécus comme un calvaire permanent, chaque voix de la VU devant être achetée, au prix de concessions francophones successives. A posteriori, il est évident que l'abandon de la tactique "tout est dans tout et réciproquement" nous aura coûté très cher.

Dans toute cette négociation à reculons, le PSC n'a cessé d'être cohérent dans son expression et dans son comportement. Toujours nous avons été ouverts, et nous le sommes encore, à une participation à une vraie négociation préparée par les quatre partis démocratiques francophones. Toujours nous avons été soucieux d'un refinancement consistant de la Communauté française.

Depuis longtemps, nous avons défini clairement les conditions auxquelles nous aurions pu – les conditions auxquelles nous pourrions – être associés au vote de ce refinancement.

Jamais nous n'avons été conviés à préparer ces négociations, d'autant que du côté francophone, c'est plutôt d'impréparation qu'il s'agit. Jamais nous n'avons été sollicités par le premier ministre pour exprimer nos attentes, expliquer nos éventuelles conditions: pour M. Verhofstadt et ses collègues, la VU a la priorité et même l'exclusivité. Jamais la majorité "arc-en-ciel" – mais au vu des défections annoncées, est-elle encore majoritaire? – n'a espéré notre concours.

Or le PSC veut tout simplement mieux pour l'Etat fédéral, mieux pour tous les francophones, mieux pour Bruxelles.

Mieux pour l'Etat fédéral, c'est d'abord le respect de l'Etat de droit et de la Constitution. C'est aussi la protection des droits de toutes les minorités. C'est le maintien d'une représentation cohérente de la Belgique aux niveaux européen et international. C'est l'unité démocratique et l'unité fiscale de notre pays.

Mieux pour tous les francophones, c'est un enseignement de qualité et le respect de l'égalité entre les élèves, quelle que soit l'école qu'ils fréquentent. C'est un meilleur financement de la Communauté française avant 2004. C'est le refus d'une régionalisation de la loi communale qui trahit les habitants de la périphérie bruxelloise. C'est le refus d'un appauvrissement des Wallons et des Bruxellois sous l'effet d'une concurrence fiscale insuffisamment encadrée.

Mieux pour Bruxelles, c'est le refus radical d'une flamandisation et d'un appauvrissement de notre capitale.

Jusqu'à présent, les partis de la majorité n'ont pas daigné entamer des négociations sérieuses, selon un calendrier raisonnable, avec le PSC pour s'assurer de son soutien à tout ou partie des textes législatifs qui devraient nécessairement et substantiellement être corrigés.

Pour l'essentiel, les réformes qui nous sont proposées n'entrent pas en vigueur avant 2002. Dans l'état actuel des choses, elles sont et restent inacceptables.

Si rien ne change quant au fond autant que dans la méthode, vous ne serez dès lors sans doute pas surpris du vote final des députés PSC.

Le texte qui nous est soumis est incontestablement un mauvais texte. Il rompt l'égalité entre élèves francophones et néerlandophones. En l'état, il ouvre la porte à une concurrence fiscale dont les effets seront désastreux à terme pour les Wallons et les Bruxellois. Les balises sont insuffisantes et leur violation n'est pas sanctionnée efficacement. Certes, il y a un refinancement et nous nous en réjouissons dans son principe. Il est substantiel mais il interviendra trop tard.

Si vous nous demandez si nous aurions fait mieux, je réponds clairement oui. Car nous aurions évité de nous présenter comme demandeurs en continuant de mener une politique responsable au sein même de la Communauté française. Nous aurions négocié, en dehors du cadre d'une réforme de l'Etat, une affectation d'une partie des marges liées à la croissance revenue aux politiques communautaires de la Flandre et de la Communauté française. Nous restons persuadés que c'était possible et que c'était souhaitable. Nous pensons que l'arc-en-ciel a eu tort de se départir de la stratégie du refus qui était celle de tous les présidents des partis francophones avant les élections. Je le répète, M. Gosuin, au nom du PRL-FDF-MCC n'a rien dit d'autre ce matin sur les antennes de la RTBF.

Si vous nous demandez s'il nous serait possible de faire mieux dans le cadre d'une renégociation après un échec dû à la stratégie hasardeuse définie par le premier ministre, ma réponse est plus nuancée. Car il est très difficile de revenir dans le cadre d'une négociation communautaire sur des concessions déjà faites. On ne peut faire

fi du passé et en l'occurrence la négociation passée pèsera lourdement sur toute négociation future.

Il sera sans doute difficile de renverser la vapeur mais ce n'est pas la difficulté de la tâche qui doit nous rebuter: ne dit-on pas qu'à vaincre sans périls, on triomphe sans gloire?

N'étant pas certains de pouvoir obtenir plus ou d'obtenir mieux, nous avons fait le choix de proposer à la majorité de renégocier les textes afin de les améliorer. Nous avons déposé de très nombreux amendements en commission et nous en redéposerons plusieurs en séance plénière.

Notre proposition tient toujours; elle ne pourra pas tenir éternellement. Si avant le vote, aucune négociation n'a pu être finalisée et a fortiori entamée, nous ne pourrions que voter contre le projet qui nous est soumis.

En refusant de négocier, en refusant de donner un minimum de temps pour réussir une négociation, les partis francophones de la majorité prendront eux toute la responsabilité de l'échec éventuel du présent projet, un projet qu'ils ont mal négocié, sous le chantage permanent des extrémistes de la Volksunie et qu'ils ont jusqu'à présent refusé d'amender dans le sens que nous prônions avec beaucoup de modération, de circonspection mais avec une grande détermination.

Je reviens à la vie de St Polycarpe pour conclure, monsieur le président: la voix ne vient pas du ciel; elle n'est pas adressée à St Polycarpe mais elle dit "Courage, tiens ferme".

01.02 Alfons Borginon (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, nadat ik deze voormiddag sommige sprekers heb gehoord, denk ik dat we beter geen toespraken zouden houden, maar dat we beter zouden bidden: Heer, laat het Vlaamse zelfbestuur vanzelf neerkomen. Het komt niet. Het Vlaamse zelfbestuur, de realisatie van het Vlaams-nationale project kan enkel totstandkomen door er stap voor stap voor te werken. Dat is werken met de handen in de modder. Alleen door telkens weer bereid te zijn tot de realisatie van zijn programma, zal dat programma ook gerealiseerd worden. Wie denkt dat het uit de lucht zal komen vallen, vergist zich.

Ik meen dat het nuttig is om er een stukje geschiedenis bij te halen. Bij de vorige ronde van de staatshervorming, hebben enkele medewerkers van de heer Dehaene een interessant boek geschreven. Daarin staat ook het

lijstje van de antwoorden van de verschillende partijen op de vragen die in de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap zijn gesteld. Daarin stond onder andere de volgende vraag: "Moet de gemeentewet en de provinciewet worden gefederaliseerd in 1993?" Alleen de Volksunie beantwoordt die vraag met "ja". Alle andere partijen hebben aarzelingen. Voor de CVP is het "bespreekbaar". De liberalen hebben op dat moment "geen mening". De SP is tegen, ook de PSC is tegen. Dat is de uitgangssituatie van 1993.

In het Sint-Michielsakkoord neemt men onder onze druk toch een bepaling op over die federalisering van de gemeentewet en de provinciewet. Die bepaling was veel minder verregaand dan wij hadden gehoopt. Men stelde de Grondwet in herziening en een werkgroep start met een onderzoek. Meer staat er daarover niet in het Sint-Michielsakkoord.

Tijdens de legislatuur 1995-1999 voerde de toenmalige federale regering een politiek waarbij op het vlak van de staatshervorming niets werd uitgevoerd. Men wist dat dergelijke dossiers moeilijk en explosief zijn en regeringen in gevaar kunnen brengen. Men deed niets en men verpakte dat in een dubbele strategie. Men startte in het Vlaams Parlement een machinerie om grote verwachtingen te creëren. Daartegenover stond echter geen enkele bereidheid om die verwachtingen ook te realiseren.

Op het einde van de vorige legislatuur moest er een verklaring tot grondwetsherziening komen. Men zou vermoeden dat alles wat in het Vlaams Parlement is gepland, ook vlot zou kunnen worden geregeld. Dat gebeurde niet. Men viel terug op een absolute minimumverklaring.

Na de verkiezingen ontstond de situatie waarbij de Volksunie kon wegen op de besluitvorming. Het is dankzij de inzet van de Volksunie als partij dat dit dossier op de agenda is gekomen. Dankzij onze inzet is het in de Vlaamse regeerverklaring gekomen. De Volksunie heeft maandenlang telkens weer iedereen vooruit gedreven in dit dossier.

Toen het Lambermont-akkoord uiteindelijk tot stand kwam, was de eerste reactie zowel bij ons als in de rest van Vlaanderen: eindelijk wordt die gemeente- en provinciewet gedefederaliseerd, eindelijk wordt ook de kieswetgeving daaraan gekoppeld! Men was daar blij om!

Nadien is er een stroming ontstaan die zich afvraagt of het allemaal wel ver en rap genoeg

gaat. Dit is op zich een eerbare discussie. Het probleem is natuurlijk dat dit ook de communicatie van dit dossier onmogelijk heeft gemaakt. Ik geef het u op een briefje: als er geen aarzelingen zijn in dit dossier, dan zitten we vandaag in een totaal andere politieke context, dan is men in Vlaanderen blij en dan zal men eisen dat wat nu voorligt ook wordt goedgekeurd omdat het een belangrijke stap voorwaarts is.

Als wij het dan toch over de inbreng van de Volksunie hebben dan is ook in het Brussel-akkoord die inbreng duidelijk te merken. Tijdens die onderhandelingen was men perfect in staat veel vroeger af te klokken dan wat men nu heeft bereikt. De waarheid is dat zonder de inbreng van de Volksunie men op beduidend minder dan 20% gegarandeerde vertegenwoordiging was uitgekomen, men geen 19 vertegenwoordigers in de politieraden zou hebben en men geen Vlaamse schepenen zou hebben. Men zou dan wel het anti-blokkeringsstelsel en de financiering hebben gehad.

(Aanhoudend protest op de banken van het Vlaams Blok.)

Ik weet dat sommigen zich afvragen wat de Volksunie, een partij die het de afgelopen maanden alleszins niet gemakkelijk heeft gehad, in dit dossier drijft. Het grote verschil is dat wij proberen om datgene waarvoor wij staan ook te realiseren. Wij staan voor iets. Wij beseffen dat als er geen inbreng van de Volksunie zou zijn er ook geen staatsvorming zou komen. Alleen maar door onze druk is men in staat tot staatsvormingronden te komen. Het is niet uitsluitend het automatisme van het Franstalig geldgebrek dat hierin speelt. Wij werken stap voor stap wat niet wil zeggen dat zaken zoals de overheveling van de gezondheidszorg en de gezinsbijslag niet meer aan de orde zouden zijn. Zelfs binnen deze legislatuur bestaan terzake nog mogelijkheden.

Als wij er nu niet in slagen om een politiek akkoord, dat wij zelf hebben gevraagd, ook te realiseren dan maken wij het volgens mij pas echt moeilijk om over verdere stappen in de staatsvorming te praten. Ik betwijfel of men dan zoveel beter af zou zijn met de wel erg tegengestelde, zogenaamd "betere" akkoorden die men aan CVP- of PSC-zijde zou sluiten. Ik nodig u terzake uit om de betogen van de sprekers van die twee partijen eens goed na te lezen en daarbij de vraag te stellen of daarin de nodige ruimte zat voor een beter akkoord.

Voor mij is de balans van deze akkoorden viervoudig van aard. Een eerste balans die ik wil maken, is die over de vraag wie hierbij wint: unitaire dan wel autonomistische krachten? Er is één vlekje op het unitaire aspect: de herfederalisering van de milieutaksen. Dit is evenwel tot stand gekomen op vraag van de Gewesten die er zelf niet konden mee werken. Al de rest is een grote overwinning van de autonomistische krachten in dit land.

Wij slagen erin om - door het gedeelte onderwijs van de gemeenschapsmiddelen te koppelen aan de groei - te beletten dat de federatie bovenmatig profiteert van de fiscale opbrengsten resulterend uit die groei. U weet ook dat die verdeling gunstig is voor Vlaanderen. Hierdoor gaan de belastingopbrengsten volgens het 'juste retour'-principe integraal naar Vlaanderen.

Ook inzake bevoegdheden zetten wij belangrijke stappen voorwaarts. Het was immers niet zo evident dat de regionalisering van de gemeentewet tot stand zou komen en wij doen thans meer dan wat ooit in de pijplijn zat. Ook de kieswetgeving en aanverwante wetgeving behoren tot het pakket. Er is een perspectief op delen van Ontwikkelingssamenwerking; wij hebben bevoegdheden voor Buitenlandse Handel in een pakket dat het mogelijk maakt alleen nog een minimaal agentschap over te houden. Het zal volgens het éénloketprincipe functioneren, waardoor alleen de deelgebieden rechtstreeks in contact komen met de bedrijven.

Toen wij tijdens de vorige legislatuur in dit Parlement de wet op de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel bespraken, waren er een reeks amendementen - collega Versnick kan erover getuigen - waarin wij probeerden om te sleutelen aan de samenstelling van de Raad van Bestuur van de BDBH. Het was toen allemaal onmogelijk; alles werd door de vorige meerderheid weggestemd. Welnu, met dit project zullen wij ertoe komen om veel meer dan dat te realiseren: wij schaffen de BDBH gewoon af en wij houden een beperkt agentschap over dat veel minder armslag heeft dan de BDBH ooit heeft gehad.

Eindelijk zullen wij ook het hele departement Landbouw kunnen federaliseren. Als u het lijstje met voor- en tegenstanders van 1993 overloopt is dit ook niet zo evident. Met name de CVP had hier een principieel bezwaar tegen. Men moet ons dus niet komen vertellen dat wat men overhevelt te weinig is.

Via de gewestbelastingen en door de reële fiscale

autonomie inzake de personenbelasting binnen de marge van 6,75% creëert men eindelijk de mogelijkheid om in Vlaanderen het fameuze principe over het verband tussen democratie en belastingheffing te kunnen realiseren. De balans op dit vlak is ongetwijfeld 100% positief.

Er is een tweede balans die men kan opmaken, een balans over welke autonome instellingen, gewesten of gemeenschappen, het geld krijgen. Dit is een moeilijker balans, waarbij wij het deels theoretische karakter voor ogen moeten houden. In Vlaanderen vallen Gewest en Gemeenschap samen en maakt het dus niets uit. Aan Franstalige kant betekent dit natuurlijk wél een verschil, maar voor de Vlamingen betekent dit alleen een verschil in Brussel. Het maakt in Brussel een verschil of men onder de Vlaamse regering valt, dan wel onder een regering die gebaseerd is op een paritair samengesteld college van Vlamingen en Franstaligen. Met het nieuwe systeem is dit college gebaseerd op een meerderheid in beide taalgroepen.

Vlaanderen krijgt uiteindelijk tegen 2020 123 miljard frank nieuwe inkomsten binnen, tegen een uitgavenplaatje dat vandaag 619 miljard frank bedraagt. Dat is een substantiële stap voorwaarts. De Franse Gemeenschap krijgt veel minder: 68 miljard frank tegen de 260 miljard frank van de huidige uitgaven. Het resultaat daarvan is dat Vlaanderen door dit akkoord veel meer armslag krijgt dan de Franstaligen.

Inderdaad, voor Brussel kan men een aantal kritieken op het Lambermont-akkoord formuleren. Daarin zitten natuurlijk wel een aantal paradoxen. Enerzijds, zegt men dat het Brussels Gewest door het verkrijgen van een deel fiscale autonomie toch wel een volwaardig statuut krijgt. Anderzijds, hoor ik uit Franstalige bron dat wij juist bezig zijn om via de fiscale autonomie het Brussels Gewest de strot dicht te knijpen. Dezelfden die ons verwijten dat wij toch zo gigantisch veel fiscale autonomie aan Brussel geven, verwijten ons dat de fiscale autonomie waarin wij voor Vlaanderen hebben voorzien, zo minimaal is. Het is het een of het ander. De echte uitdaging voor Brussel is het vinden van een formule waardoor er evenwicht komt tussen de democratie en het beletten dat men Franstaligen krijgt in een Vlaams Parlement. De huidige gewestformule is daarin alleszins niet de meest perfecte die men zich kan indenken. Het project waar men ook in de Proeve voor een Vlaamse Grondwet heen werkt en waarbij men zegt dat Brussel eigenlijk moet worden bestuurd enerzijds, met de Vlaamse Brusselaars gesteund door Vlaanderen en anderzijds, met de

Franstalige Brusselaars, ziet via deze akkoorden voor het eerst een opening daartoe gecreëerd. Juist door in het antiblokkeringssysteem toe te laten dat men vanuit de Vlaamse kiesuitslag mee de meerderheid in de VGC bepaalt, betekent dat wij voor het eerst een fundamentele stap zetten naar een nieuw systeem om het Brussels Gewest te organiseren. Dat vergeet men maar al te gemakkelijk. Ik denk dus dat de balans voor gewesten en gemeenschappen een eerlijke balans is bij de huidige stand van zaken.

Ik wil ook de balans opmaken tussen wat Vlamingen en Franstaligen krijgen. De Vlamingen krijgen er bevoegdheden bij: Landbouw, Buitenlandse Handel, gemeente- en provinciewetgeving, aanverwante wetgeving, Ontwikkelingssamenwerking. Wij krijgen een doorbraak bij het realiseren van de fiscale autonomie. Wij krijgen de voogdij over de Rand. Wij verbeteren de positie van de Brusselse Vlamingen in het Brussels Gewest en in de gemeenten. De grote verdeelsleutels in de financieringswet worden bepaald door de opbrengst van de belastingen. Eigenlijk bouwen wij met dit akkoord de financiële transfers van Noord naar Zuid af; alleen begrijpt men dat niet in Vlaanderen! (*Luidkeels protest vanwege de Vlaams Blok-fractie*)

De Franstaligen krijgen een stuk herfinanciering van de gemeenschappen, maar geen herfinanciering die hen toelaat eender wat te doen in de toekomst. De berekeningen die de heer Poncelet daarjuist heeft gemaakt, lijken mij op dat vlak toch ook wel verhelderend. Ik denk, in alle eerlijkheid, dat wij als Vlamingen hier een mooie balans kunnen voorleggen, een balans waarbij men ons niet kan verwijten dat wij de Vlaamse belangen niet voldoende hebben verdedigd, een balans die gerealiseerd heeft wat er vandaag in de pijplijn zat.

Een vierde vraag die ik wil stellen is of wij dit nu moesten doen, dan wel of men door het nu niet te doen het perspectief zou hebben om in de toekomst iets beters te kunnen realiseren.

Als u nu een stap zet, dan haalt u alles binnen wat erin zit. Gezondheidszorgen en gezinsbijslag horen er nu nog niet bij. De eerstvolgende keer echter dat u begint te negotiëren vertrekt u vanuit zaken die binnen zijn. De eerste thema's die dan naar voren zullen worden gebracht, zullen gezondheidszorgen en gezinsbijslag zijn; dat zal het vertrekpunt zijn. U moet niet helemaal opnieuw beginnen.

De details van dit dossier zijn bekend, met zowel de positieve als de negatieve kanten ervan. De details van toekomstige staatshervormingen zijn echter onbekend. Bij iedere verkiezing en bij elke federale regeringsvorming kan een vraag van Franstalige kant telkens worden beantwoord met vragen om Vlaamse eisen te realiseren. Het is helemaal niet zo dat de eindfase van de staatshervorming is gekoppeld aan de herfinanciering waarin in dit ontwerp werd voorzien. Wie dat denkt moet er de geschiedenis van de vorige staatshervormingen eens op nakijken; hij of zij zal meteen merken dat heel wat staatshervormingen tot stand kwamen zonder dat er sprake was van een vraag tot financiering vanwege de Franse Gemeenschap. Er kunnen dus wel degelijk andere momenten worden gecreëerd.

Ik beschouw deze akkoorden als een overwinning van de federalisten op de unitaristen; het is evenwichtig tussen Vlamingen en Franstaligen en men realiseert zekerheid boven dromen. Ik weet dat hier af en toe het luik Brussel ter sprake brengt. Welnu, wij realiseren wel degelijk een Vlaamse schepen in de Brusselse gemeenten.

Degenen die verklaren dat het federaal houden de beste waarborg is voor het verdedigen van de Vlaamse belangen op het lokale niveau in Brussel, moeten maar eens nagaan hoeveel wetswijzigingen er ooit plaatsvonden om op dat vlak iets te realiseren. Nog nooit werd in dit federaal Parlement een wetsvoorstel goedgekeurd dat iets aan deze zaak veranderde, tenzij in het kader van een grote communautaire ronde. Dat is precies wat wij terzake hebben gedaan.

De **voorzitter**: Mijnheer Borginon, de heer Laeremans wil interveniëren en ik verkies het dat hij u nu even onderbreekt dan dat er gebeurt wat daarnet is gebeurd.

01.03 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, de heer Borginon verklaart met verbazingwekkende stelligheid dat hij de Vlaamse schepen in Brussel realiseert.

Mijnheer Borginon, mag ik u in dat verband wijzen op de resolutie die unaniem werd aangenomen door de democratische partijen in Brussel en op het regeerakkoord in het Vlaams Parlement, waarin wordt aangedrongen op beleidsparticipatie en gewaarborgde vertegenwoordiging op alle niveaus in Brussel.

Welnu, er is geen gewaarborgde

vertegenwoordiging in de gemeenteraad, noch in het OCMW, noch in de uitvoerende organen van het OCMW en er is ook geen gewaarborgde schepen in Brussel. Bovendien weet u zeer goed dat als er geen raadsleden worden verkozen, er niemand in overtal wordt toegevoegd, zodat er dan geen Vlaamse schepen wordt aangesteld. Het bewijs hiervan is het feit dat er amper in twee Brusselse gemeenten een Vlaamse schepen bij komt, terwijl vijf Brusselse gemeenten zonder Vlaamse schepen blijven.

01.04 **Alfons Borginon** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, het volgende antwoord geldt voor alle andere interventies komende vanuit die hoek.

Het verschil tussen ons is dat wij proberen Vlaams zelfbestuur te realiseren en de Vlaamse belangen te verdedigen, terwijl het u allemaal geen lor kan schelen. Het enige wat u interesseert is dat u nog lang kunt roepen en op de tribune verklaringen kunt afleggen die ook aan de toeg goed klinken, terwijl het u niets kan schelen of hiermee al dan niet iets wordt gerealiseerd.

U kunt zich verstoppen achter een klein laagje Vlaams-nationaal vernis om uw eigenlijke boodschap aan de man te brengen. Doch, de enige reden waarom u hier keer op keer begint te roepen en te tieren, is dat u daar munt wilt uitslaan. Het interesseert u niet of men stappen voorwaarts zet of niet. Integendeel, dat werkt voor u zelfs contraproductief. Uw enig motief is om hier zo lang mogelijk, met zoveel mogelijk mensen te blijven zitten en uw ander programma, datgene waarvan uw kiezers wakker liggen, aan de gemeenschap op te dringen. Daar wens ik niet aan mee te doen.

Ik was bezig over het hoofdstuk-Brussel en de Vlaamse schepenen.

Men verkoopt het alsof men bij nachtelijke onderhandelingen, in ruil voor twee schepenen, een miljard frank cadeau heeft gedaan. Niets is minder waar. Vanaf 2006 hebben wij een systeem geïnstalleerd dat toelaat dat in zoveel mogelijk Brusselse gemeenten waar een Vlaming in de meerderheid zit, een verplichting komt om een schepen te installeren. We hebben bovendien helemaal in extremis, op het moment dat dit andermaal vaststond, een stuk financiering, dat ook in de pijplijn zat, als een bijkomende wortel willen gebruiken. Op die manier zal men bij de opstelling van lijsten voor gemeenteraadsverkiezingen in Brussel rekening houden met de Vlamingen. Als wij hier waren teruggekomen met een regeling waarbij men

eender welke Vlaming kan oppakken en in het schepencollege droppen, dan hadden precies dezelfde mensen die vandaag kritiek hebben op deze regeling – die er in 2006 voor zal zorgen dat er in alle Brusselse gemeenten een Vlaamse schepen zal zitten – verklaard dat deze schepenen niets te zeggen zouden hebben en dat alle beslissingen in een apart college zouden worden genomen. U weet toch ook, collega's, wat er gebeurt in een gemeente in Vlaanderen waarin door toevallige omstandigheden een oppositieschepen in de meerderheid terechtkomt. Men heeft dan twee schepencolleges. Het formele schepencollege duurt tien minuten, terwijl in het officieuze schepencollege, zonder de betrokkene, urenlang over de werkelijke problemen wordt gediscussieerd. Wij hebben een schepen met reële macht, reële bevoegdheden en een reële impact gewild.

De Brusselse Hoofdstedelijke Raad krijgt 17 Vlaamse verkozenen. Dat is net geen 20% omdat men ons dat symbool niet gunde, maar 19,1% wat meer is dan men ooit tevoren heeft bereikt. In al de politieraden zullen voldoende mensen zitten. We spreken over minstens 19 personen. Als men spreekt over de fusieoperaties in Brussel die men ooit zou kunnen uitvoeren, moet men goed beseffen dat de huidige politiezones de voorafspiegeling van mogelijke fusies zijn. Wij realiseren de rechtstreekse verkiezing van de Vlaams-Parlementsleden in Brussel en wij slagen erin om de band tussen Vlaanderen en Brussel, via het mechanisme van de vijf bijkomende mensen in de VGC, te bewerkstelligen. Wij zullen ervoor zorgen dat een meerderheid in Brussel niet alleen op de Brusselse uitslag is gebaseerd, maar dat ook de Vlaamse kiezer mee een impact op het bestuur van Brussel zal kunnen hebben.

Volgens mij past dit volkomen in het langetermijnproject voor Vlaanderen. De Vlamingen zijn gegaan voor garanties inzake aanwezigheid van de Vlamingen in de Hoofdstedelijke Raad. We hebben dit binnengehaald. De Vlamingen hebben maatregelen gevraagd bij de overdracht van de gemeentewet. We hebben dit binnengehaald. De Vlamingen hebben de invulling gevraagd van de belofte inzake de Vlaamse aanwezigheid in de politieraden. We hebben dit binnengehaald.

Het is correct dat we hiervoor een stukje financiering in de plaats hebben moeten stellen. De financiering is echter veel kleiner dan hetgeen volgens de studies die in opdracht van Brussel werden uitgevoerd, noodzakelijk is om financiële verstikking te voorkomen. Het is correct dat het

vermijden van de blokkering van de instellingen een beetje surrealisme is. Dat was een prioriteit van de Franstaligen. Wij hebben dit mechanisme gebruikt om de band tussen Vlaanderen en Brussel te realiseren. Daarmee hebben we uit het Brussel-akkoord gehaald wat er kon worden uitgehaald.

Collega's, ten slotte wens ik een aantal vaak gehoorde argumenten onder de loep nemen. Men verwijst dikwijls naar de Vlaamse resoluties. Wat is de inhoud van de resoluties van het Vlaams Parlement? De inhoud is niet meer of niet minder dan die punten waarover een consensus aan Vlaamse kant kon worden bereikt. Het zijn die punten die de verschillende Vlaamse partijen aanvaard hebben als het maximum gemeenschappelijk programma. Wij realiseren een belangrijk deel van deze eisen. We blijven ijveren om de rest eveneens te realiseren. We zullen de punten die op dit ogenblik nog niet gerealiseerd zijn opnieuw op de agenda plaatsen. Wie denkt dat de punten waarover de Vlaamse partijen een maximumconsensus hadden bereikt zo maar uit de hemel neerdalen en niet hard moeten worden onderhandeld met de Franstaligen, droomt!

Men spreekt schande over de samenwerkingsakkoorden.

Samenwerkingsakkoorden zijn een gevolg van de logica van ons model. Ons model is confederaal in zijn opbouw. Decreten en wetten worden op dezelfde voet geplaatst. In andere federale landen bestaat dit principe niet. Daar bestaat de regel "Bundesrecht bricht Landesrecht". Al de conflicten worden er opgelost op federaal niveau. Zo zit dit land niet in elkaar. Wie kritiek heeft op het bestaan van samenwerkingsakkoorden moet durven te erkennen dat deze akkoorden een gevolg zijn van de confederale opbouw van onze staatsstructuur.

Collega's, de voorliggende akkoorden, inclusief die elementen die belangrijk zijn en nog gerealiseerd kunnen worden maar niet in dit ontwerp zijn opgenomen zoals de afspraken in de regering inzake Delcredere en Finexco en de regeling inzake de politie – een probleem dat onvoldoende is uitgeklaard – vormen het pakket dat de Volksunie heeft goedgekeurd. Dat is het pakket dat ik op deze tribune verdedig. Dat is het pakket dat ik bereid ben morgen goed te keuren.

Als men aan dit pakket sleutelt, moet men goed beseffen – zonder in te willen gaan op allerlei cowboyverhalen – dat het evenwicht en de balansen zoals deze zijn opgesteld niet kunnen

worden verstoord.

Wie denkt dat wanneer men zou ingaan op de vragen die de heer Poncelet op deze tribune heel nadrukkelijk heeft gesteld, de hele VU-fractie het akkoord zonder meer zal goedkeuren, vergist zich. Mijn partij heeft zich geëngageerd voor een duidelijk pakket. Wijzigingen aan dit pakket zullen het evenwicht niet mogen verstoren, anders zal er geen meerderheid voor bestaan.

01.05 Claude Eerdekens (PS): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, comme l'a rappelé M. Poncelet tout à l'heure, Saint-Polycarpe fut à la fois évêque et martyr. Mais j'ose croire qu'il ne sera pas martyrisé une nouvelle fois à la Chambre des représentants.

Bien au contraire, je souhaiterais plaider pour qu'il survive, ce qui serait favorable à l'ensemble des Belges, du Nord, du Sud et du centre du pays, car je reste convaincu que ces accords sont bel et bien équilibrés.

S'il est vrai que certaines concessions faites peuvent énerver les susceptibilités des uns et des autres, c'est le lot de tout compromis. Quelles sont les raisons pour lesquelles ces accords constituent, aux yeux du PS, de bons accords?

Tout d'abord, le refinancement de la Communauté française peut être assuré. C'est pour nous la raison majeure de l'adoption et de notre soutien à ces textes. Ce n'est d'ailleurs un secret pour personne, la Communauté française de Belgique ne se porte pas bien. Sa situation financière est bien connue. Cette situation complexe d'ailleurs pour le monde de l'éducation, de la culture, au niveau social également, a obligé les francophones à revoir leur point de vue, très radical encore il y a quelques années, quant aux revendications flamandes formulées à propos de la régionalisation de certains impôts.

L'essentiel, toutefois, pour la Communauté française, est de trouver une solution pour l'équilibre financier à moyen et long terme. Les années 2002 et 2003 seront encore financièrement et budgétairement difficiles, mais l'équilibre sera atteint en 2004. Dans les années qui suivront, la Communauté française bénéficiera d'un budget normal, ce qui lui permettra enfin de mener des politiques dignes de ce nom en matière d'enseignement, de culture, d'aide à la jeunesse, aux personnes et de soins de santé.

A défaut d'adoption de ces accords, nous

devrions, en Communauté française, faire face à un véritable cataclysme pour tous les francophones et a fortiori pour l'ensemble des Belges. J'y reviendrai.

Certes, si nous devons encore faire preuve de patience pendant quelques années, l'avantage de cet accord est qu'il offre de réelles perspectives d'avenir et que le financement futur de la Communauté française sera structurel. C'est évidemment une garantie essentielle pour le Parti socialiste. Et si 2004 peut être considérée comme l'année pivot du désendettement, les montants qui seront obtenus dans les années suivantes seront exponentiels.

Ainsi, au lieu de jouer à l'infirmière qui soulage le malade, la Communauté française sera non seulement guérie, mais à terme bien portante et des politiques sérieuses pourront être menées dans l'ensemble des matières communautaires.

Ensuite, la Communauté flamande n'y perd pas. Elle y gagne aussi. Je pense que sur ce point, l'exposé que vient de faire M. Borginon était assez démonstratif à ce propos. Le refinancement des communautés aussi bien flamande que française est d'autant plus indispensable que les lois de financement de 1989 ont rapidement montré leur insuffisance et ce, malgré les adaptations de la Saint-Quentin et de la Saint-Eloi.

Comme l'a dit précédemment mon collègue, M. Bacquelaine, chaque communauté a, en effet, intérêt à ce que des moyens soient dégagés dans les matières qui lui ont été déléguées il y a une vingtaine d'années. De même, plusieurs collègues néerlandophones ont affirmé que l'instauration d'un nouveau mécanisme de financement est logique et indispensable.

Ainsi, M. Tavernier a déclaré en commission qu'il ne faut pas perdre de vue que la Communauté flamande a, elle aussi, besoin de moyens pour continuer à exercer ses compétences et, comme M. Dirk Van der Maelen, je pense que le gouvernement a trouvé un bon équilibre entre quatre défis importants: les soins de santé, l'enseignement, la dette publique et le vieillissement de la population.

Bref, si la Communauté française a besoin d'argent et si ces accords lui permettent d'avoir rapidement une bouffée d'oxygène d'abord, un second souffle ensuite, il ne faut pas oublier que la Communauté flamande est, elle aussi, refinancée et bel et bien oxygénée. Qui en douterait encore après les déclarations de M.

Borginon à cette tribune?

Troisième raison de voter ce texte: la régionalisation d'une partie de la fiscalité. Cet argent dont la Communauté française a tant besoin ne sera pas versé sans contre-partie pour le Nord du pays; nous le savons. M. Poncelet a raison à cet égard. Très longtemps, nous nous sommes opposés à l'exigence flamande qui demandait davantage d'autonomie fiscale. Il est vrai que devant les besoins de la Communauté française, les francophones ont été contraints d'accepter davantage d'autonomie fiscale pour les régions. Il ne nous paraît en tout cas pas anormal que des impôts, déjà appelés 'impôts régionaux', soient établis et recouverts par la région compétente. Mais ce transfert des impôts régionaux s'opérera dans le respect de trois conditions.

Tout d'abord, l'autorité fédérale devra recevoir une compensation pour la perte de revenus qu'elle subira.

Deuxièmement, des mesures d'accompagnement seront prises le cas échéant, pour éviter le risque de compétition fiscale, de migration fiscale, de délocalisation et de concurrence fiscale malsaine entre les diverses autorités.

Troisièmement, de même au niveau de l'impôt des personnes physiques, l'actuelle loi spéciale de financement s'est avérée trop obscure et les limites en seront désormais mieux définies.

En conclusion, le groupe socialiste votera ces accords. Il en va non seulement de l'avenir de la Communauté française, mais aussi de la Communauté flamande, le projet ayant prévu des modalités équilibrées. Enfin, la régionalisation de certains impôts, si elle est acceptée, l'est dans des conditions et limites qui évitent tout risque de concurrence fiscale effrénée. Dès lors, les exigences tant des néerlandophones que des francophones sont rencontrées.

Par ailleurs, nous avons une responsabilité extrêmement lourde à assumer. Car si ce projet n'est pas voté, l'avenir de toute la population de notre pays est en jeu. Le moment est historique. C'est la raison pour laquelle je me permets de m'adresser à nos collègues sociaux-chrétiens, en insistant sur l'avenir de celles et ceux dont, à nos côtés, ils ont la charge.

Quand l'avenir de la Communauté française est en jeu, quand tout le monde de l'éducation - de la petite enfance à l'université - est en cause,

lorsqu'on sait ce que peut être l'importance de l'éducation dans le développement de la société, lorsqu'on connaît la nécessité des politiques sociales et culturelles, quand on ne peut perdre de vue que la Communauté française concerne tous les francophones de Bruxelles et de Wallonie, alors le devoir de l'homme et de la femme politique est de transcender les querelles politiciennes classiques et les conflits habituels entre majorité et opposition.

01.06 Jean-Pol Poncelet (PSC): Vous auriez alors au moins pu nous inviter aux négociations.

01.07 Claude Eerdekens (PS): Vous savez que les négociations et les discussions sont toujours en cours. Et en politique, on ne doit pas dire "toujours" ni "jamais"; vous le savez bien.

Le président: J'ai déjà entendu dire cela pour autre chose, monsieur Eerdekens. En politique, c'est comme en amour.

01.08 Claude Eerdekens (PS): Mais certains sont peut-être plus experts en amour qu'en politique.

Le président: De qui parlez-vous, monsieur Eerdekens?

01.09 Claude Eerdekens (PS): Je laisse à chacun le soin de le deviner.

Certes, comme dans tout compromis, chacun pourrait y voir des raisons de n'être pas satisfait, nous y compris. Cet accord est en effet complexe dès lors qu'il demande une adhésion au Nord, au Sud et au centre et que l'on doit réunir une majorité des deux tiers.

Le réalisme commande cependant de ne pas rater cette occasion historique d'assurer de façon convenable le financement de nos communautés, et plus particulièrement pour nous, francophones de la Communauté française de Belgique. C'est d'ailleurs ce que souhaite une immense majorité de la population francophone de Belgique.

En ce qui concerne le PS, celui-ci ne faillira pas à son devoir et votera ces accords, comme nous voterons ultérieurement le texte que le Sénat se prépare à adopter.

Il nous reste à espérer que ces textes passeront la rampe des deux tiers au Sénat mais bien sûr également à la Chambre, où c'est effectivement plus difficile.

Je tiens à rappeler à mes collègues du PSC, avec lesquels nous avons antérieurement collaboré loyalement à l'exercice du pouvoir et que je sais être fermement attachés au maintien de l'existence de la Belgique dans une structure fédérale, qu'ils sont comme nous et comme d'autres francophones appelés également à assumer une grande responsabilité.

Le "Vers l'Avenir" de ce 29 mai 2001 reprend les termes du président du CVP, M. De Clerck, affirmant que les votes des accords du Lambermont et notamment de leur volet "refinancement des communautés" figera les structures de l'Etat pendant des années. Le message du CVP est très clair.

Mes chers collègues, si ce qui vous est proposé n'est pas accepté, la Belgique entrera à nouveau dans une spirale de nouvelles surenchères communautaires qui peuvent laisser présager le pire pour l'avenir du pays et susciter dans l'immédiat un désastre pour la population que nous sommes censés défendre. Je ne puis imaginer que le sens des responsabilités qui doit nous guider tous, ne l'emportera pas sur les sentiments mitigés que nous pouvons avoir les uns et les autres, à tort ou à raison.

Pour cette raison, avec conviction, tous les députés socialistes voteront ce texte.

01.10 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, er is naar mijn oordeel tot nu toe in het debat één heel belangrijk politiek feit totaal onbelicht gebleven, namelijk de afwezigheid van eerste minister Guy Verhofstadt in deze kamer. Wij staan 24 uren voor wat normaal een cruciale stemming is, over wat door diezelfde Verhofstadt een definitieve staatshervorming werd genoemd, die voor eens en altijd komaf zou maken met de communautaire problemen in dit land. Op dat ogenblik zien wij dat de eerste minister zich, in de Senaat noch in de Kamer, verwaardigt om aanwezig te zijn.

Mijnheer de voorzitter, collega's, het moet dus wel zijn dat het eindresultaat dat hier op tafel ligt en dat zoveel argwaan, zoveel scepsis loswekt bij heel wat fracties, ook bij collega's uit de meerderheid, mijlenver staat van hetgeen Guy Verhofstadt voor ogen had toen hij sprak over de definitieve staatshervorming 'à la Verhofstadt', die eens en voor altijd vanuit een breuk met het verleden op een nieuwe manier de communautaire problemen in dit land zou oplossen.

De **voorzitter**: De heer Coveliërs vraagt en krijgt het woord.

01.11 Hugo Coveliërs (VLD): Mijnheer de voorzitter, mag ik aan de heer Leterme vragen of ik die logica mag doortrekken? Geldt ook voor andere personen, die hier niet aanwezig zijn en die belangrijke functies vervullen in bepaalde politieke partijen, de redenering dat ze mijlenver afstaan van wat hier gezegd wordt door de mensen die hen vertegenwoordigen?

01.12 Paul Tant (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik heb nog nooit meegemaakt dat een eerste minister niet aanwezig was op zo'n belangrijke vergadering.

01.13 Yves Leterme (CVP): Collega Coveliërs, dit is een belachelijk argument. Wij stellen vast vanuit de oppositie - en trouwens ook het publiek kan dit vaststellen - dat de eerste minister gedurende de hele procedure in de Senaat en in de Kamer nog geen minuut, nog geen seconde aanwezig is geweest. Dit is de bespreking in plenaire vergadering, 24 uren voor de eindstemming over één van de twee of drie belangrijke projecten van deze legislatuur, waar hij in zo'n bevlogen woorden over sprak.

01.14 Hugo Coveliërs (VLD): Mijnheer Leterme dit is manifest incorrect. Inderdaad, in de vorige regering had de heer Dehaene de portefeuille van Institutionele Hervormingen. In deze regering heeft de eerste minister die portefeuille niet. In deze regering zijn dat andere ministers en die ministers zijn hier aanwezig. Dus ik vind uw opmerking totaal ten onrechte.

01.15 Yves Leterme (CVP): Mijnheer Coveliërs, ik kan begrijpen dat deze opmerking pijn doet, maar er is één realiteit: hij is als de kapitein van een schip, als de leider van een ploeg, en als voor die ploeg één van de belangrijkste projecten van de hele legislatuur op tafel ligt, dan zijn er geen excuses meer, dan komt de eerste minister en is hij aanwezig. Trouwens, hem kennende, mocht er iets positiefs zijn aan dit project, aan deze bijzondere ontwerpen, dan zou hij de eerste geweest zijn om het dividend ervan binnen te halen.

Nu, om de afwezigheid van de eerste minister te compenseren zal ik zo vrij zijn om enkele citaten van hem ten beste te brengen. Eerste citaat: "België is op sterven na dood. Dat is het resultaat van de tientallen communautaire en institutionele compromissen en politieke koopjes die sinds 1970 werden gesloten".

Een tweede citaat luidt: "De hervorming van onze instellingen moet radicaal worden overgedaan en totaal anders worden aangepakt. In plaats van steeds maar nieuwe communautaire compromissen te bedenken naar aanleiding van de vorming van een of andere regering, waarbij we verder bouwen op de manke instellingen waar we sedert 1970 mee zitten, moet er een geheel nieuwe staatshervorming komen". Voorts schreef hij: "Een echte, authentieke, doorzichtige federale staat betekent ook dat elk bestuursniveau zijn eigen inkomsten int en zijn deel van de schuld draagt. Er kan niet langer sprake zijn van dotaties, toegewezen inkomsten of te ristorneren belastingen, zoals nu gebruikelijk is. In een echte federale staat beheert elk van de bestuursniveaus zelf zijn eigen belastingmateries". Ik lees u een vierde citaat van Guy Verhofstadt: "Een echte, authentieke, doorzichtige federale staat, ten slotte, maakt elk van de deelgebieden bevoegd voor een goed afgebakend en welomlijnd grondgebied. In dat verband dringt zich de vraag op of in de plaats van de elkaar overlappende gemeenschappen, gewesten en taalgebieden, we niet beter zouden streven naar vier duidelijk afgescheiden deelgebieden, Vlaanderen, Wallonië, Brussel-Hoofdstad en het Duitstalige deelgebied, waarbij de faciliteiten definitief zouden verdwijnen". Voor wie het vergeten is, de citaten heb ik gehaald uit het tweede Burgermanifest.

Enkele jaren terug schreef dezelfde auteur in een boek getiteld "De Belgische Ziekte" - een boek dat lange tijd in de categorie non-fictie hoge toppen heeft gescheerd, maar beter was ingedeeld in de categorie fictie, wanneer we zien wat nu gerealiseerd wordt - het volgende: "Het is de hoogste tijd dat ook uitgebreide bevoegdheden inzake sociale zekerheid en, nog belangrijker, fiscale autonomie aan Vlaanderen en de andere deelgebieden worden toegekend". De auteur van die geschriften, die nu eerste minister is en heeft aangekondigd dat een van de kroonstukken van zijn regeerprogramma de definitieve staatshervorming is die op zijn initiatief met nieuwe methodes zal worden tot stand gebracht en die voor eens en voor altijd komaf met onze communautaire problemen zal maken, die man verbergt zich nu, niet in de wandelgangen, maar in huizen hier ver vandaan om in de coulissen te marchanderen.

Dames en heren, aan de hand van dergelijke uitspraken heeft de VLD de voorbije tien tot vijftien jaar geprobeerd zich een imago van radicale Vlaamse partij aan te meten. De Vlamingen waren van de liberalen zo'n taal niet gewend. Inderdaad,

de PVV hield niet van het federalisme, maar wel van het unitarisme. Daarom had ze trouwens in Vlaanderen de bijnaam Pest Voor Vlaanderen. Met de omvorming van PVV tot VLD en met Verhofstadt aan het roer leek het erop dat de liberalen hun liefde voor het unitarisme hadden afgezworen en dat ze een echte Vlaamse partij geworden waren. Omdat opvattingen en standpunten kunnen evolueren, gunde de Vlaamse publieke opinie een aantal jaren na mekaar Verhofstadt het voordeel van de twijfel.

Nog aan het einde van de vorige legislatuur konden wij er getuige van zijn dat bij de verklaring tot herziening van de Grondwet de VLD zich voorstander toonde van een uitgebreide verklaring tot herziening van de Grondwet om de uitvoering te verzekeren van de resoluties van het Vlaams Parlement over de staatshervorming en standpunten innam die lijnrecht stonden op de standpunten van de Franstalige liberalen, onder meer inzake de regionalisering van de gemeenten- en provinciewet. Op dat moment - dat is nu iets meer dan twee jaar geleden - dachten de Vlamingen dat met Verhofstadt en de VLD een nieuwe bondgenoot was opgestaan om effectief de federale staat verder te verdiepen.

Na de verkiezingen van 13 juni 1999 smolt deze hoop echter als sneeuw voor de zon. In het regeerakkoord dat als cement moest dienen voor de nieuwe 'dioxineregering', de 'anti-CVP-regering', bleek al gauw dat de heer Verhofstadt bereid was immense toegevingen aan de Franstaligen te doen, enkel en alleen om zelf eindelijk eerste minister te kunnen worden. Het regeerakkoord was het resultaat van een politieke deal zonder voorgaande. Zonder die deal was de huidige paarsgroene coalitie, dit vreemdsoortig verschijnsel van eerste minister Verhofstadt, nooit tot stand gekomen.

Collega's, de heer Verhofstadt heeft tijdens de regeringsonderhandelingen van juni en juli 1999 gedaan wat Dehaene, Van Rompuy en anderen, en samen met hen de CVP, voordien weigerden te doen, met name de Vlamingen eenvoudigweg laten betalen om de financiële problemen van het Franstalig onderwijs voorlopig op te lossen. Achteraf beschouwd kan die houding van de heer Verhofstadt ons niet verbazen. Het was immers diezelfde heer Verhofstadt die tien jaar eerder, in 1991, al pogingen had ondernomen om een paarse regering tot stand te brengen. Ook toen was hij onmiddellijk bereid om als prijs voor het premierschap tegemoet te komen aan de eisen van de Franstaligen. Verhofstadt beloofde toen in de regeringsgesprekken zelfs voorschotten op een

algehele herziening van de financieringswet. Dank zij de standvastigheid van sommigen is dit gelukkig niet kunnen doorgaan.

In 1991 kon men al weten waartoe de heer Verhofstadt bereid was. Toch hebben sommigen, ook collega's uit dit halfroond, hem in 1999 opnieuw hetzelfde laten doen, met het succes dat we intussen kennen. Reeds tijdens de regeringsonderhandelingen in de zomer van 1999 beloofde de heer Verhofstadt 2,4 miljard frank extra voor de financiering van het Franstalig onderwijs. Toen dook op wat men intussen de 'methode-Verhofstadt' is gaan noemen, namelijk aan de enen A zeggen, en aan de anderen B, en intussen tijd winnen. Verhofstadt ontkende aanvankelijk zijn beloften staalhard tegenover de Nederlandstalige pers. De Franstaligen die bij de regeringsvorming betrokken waren, konden echter hun grote tevredenheid over de toezeggingen begrijpelijkerwijze niet verborgen houden. Zij maakten de toezeggingen aan het Franstalig onderwijs, voor een bedrag van 2,4 miljard frank in een eerste fase, vrij snel bekend. Minister Michel, staatssecretaris Deleuze en fractieleider Eerdekens bevestigden allemaal wat de heer Verhofstadt op datzelfde moment ontkende. De geloofwaardigheid van de eerste minister – die hier vandaag overigens afwezig is – kreeg toen reeds een eerste ferme deuk. Toch deed de eerste minister ongestoord verder alsof er niets aan de hand was. In de Kamer poneerde de eerste minister, zowel in het investituurdebat als in het debat over de beleidsverklaring in oktober 1999, dat zijn regering voor de definitieve oplossing van de communautaire problemen de zo vermaledijde oude politieke cultuur niet zou toepassen: "geen onduidelijke compromissen, geen compensaties, geen wafelijzerpolitiek." Ik citeer letterlijk de woorden van de eerste minister tijdens het debat over zijn beleidsverklaring in oktober 1999: "Meestal wordt er - voor de communautaire problemen - een oplossing gevonden die de federale overheid meer geld kost. Zo gebeurde dit in het verleden. Zo kwamen alle communautaire akkoorden tot stand. Welnu, het feit dat deze regering het wafelijzer niet uithaalt, is een breuk op zich. Wij passen de wafelijzerpolitiek niet meer toe. Wij hanteren de objectiviteit. Gedaan met blokkeringen. Gedaan met koppelingen. Gedaan met onhaalbare termijnen."

Ik denk dat we heel ver in de politieke geschiedenis van dit land moeten teruggaan om een eerste minister te vinden bij wie het verschil tussen woord en daad zo groot is als bij de eerste minister van deze regering, de heer Verhofstadt.

Dat bewijzen het woord van het investituurdebat, het woord van de politieke programma's, het woord van de verklaringen in de media, zijn daden die nauwelijks nog daden zijn en zijn afwezigheid hier in de Kamer. Van het pleidooi voor een nieuwe organisatie van de Staat, beschreven in de burgermanifesten en andere geschriften, blijft niets meer over.

Dezelfde pagina's waaruit ik al eerder heb geciteerd, vermelden ook dat toenmalig Guy Verhofstadt onderstreepte dat er wat hem betrof bij een nieuwe staatsvorming niet langer sprake kon zijn van dotaties voor de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, want "dotaties staan haaks op de beginselen van een echte federale staat". Het is dan ook bijzonder pijnlijk dat het eerste echte artikel van het ontwerp dat wij nu bespreken – het artikel over de bevoegdheidsverdeling buiten beschouwing gelaten – juist voorziet in een nieuwe dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld.

De eerste minister, collega's, die een einde zou maken aan het consumptiefederalisme betonneert het consumptiefederalisme in dit ontwerp. Het beginsel "no taxation without representation", dat wil dat de burger weet dat hij betaalt voor het beleid dat zijn regering voert en waarover hij beslist, wordt verder verlaten. Het democratisch deficit neemt verder toe. Het akkoord bestendigt en versterkt de logica van de financiering van de deelstaten door dotaties. Nochtans was voor het eerst in een zeer lange periode het sociaal-economisch en institutioneel klimaat in Vlaanderen rijp voor een pleidooi, voor acties en voor een ware vooruitgang van de echte fiscale autonomie.

In het ontwerp dat voorligt is van enige echte fiscale verantwoordelijkheid van de Gemeenschappen en de Gewesten voor hun beleid evenwel totaal geen sprake. Bovendien is de zeer beperkte fiscale autonomie die is ingeschreven, ook nog eens op een betuttelende wijze georganiseerd. Er is in geen enkele bevoegdheid voorzien voor de vennootschapsbelasting en de gewestelijke belastingen. Zij blijven in de financieringswet ingebed. De fiscale autonomie wordt ingekapseld in tal van procedurele en voor interpretatie en politiek misbruik vatbare beperkingen. De verdeling van de bijkomende middelen, die uiteraard voor het grootste deel van de Vlaamse belastingbetaler komen, wordt slechts heel geleidelijk over de jaren gespreid op basis van de lokalisatie van de opbrengsten.

De heer Herman Van Rompuy, die betrokken is bij zovele voor Vlaanderen succesvolle communautaire onderhandelingen, heeft erop gewezen dat het akkoord bovendien zeer duur is. De kostprijs van het akkoord staat in een wanverhouding tegenover de nieuwe schaarse bevoegdheden. Ik zal het beeld van de Mercedes en de autopéd niet usurperen, maar ik moet zeggen dat het een bijzonder goed gekozen beeld is. Voor een geringe overheveling van bevoegdheden wordt er effectief een bijzonder hoge prijs betaald. Vanaf 2002 tot 2020 wordt in stijgende lijn van 8 tot 200 miljard aan bijkomende middelen door de federale overheid overgeheveld naar de Gemeenschappen. Tegenover deze belangrijke extra financiering – het enige wat de Franstaligen interesseert – staan geen nieuwe bevoegdheden. De Gemeenschappen moeten overigens ook geen enkele politieke verantwoording afleggen voor de verwerving van deze middelen. De federale overheid daarentegen is de politieke verantwoordelijkheid aan zijn kiezers verschuldigd, al heeft zij niets te zeggen over de besteding daarvan. Als dit geen consumptiefederalisme is! Nochtans werd dit consumptiefederalisme illo tempore door Verhofstadt afgezworen.

De Lambermont-ontwerpen zijn politiek zeer onevenwichtig. Het is gisteren reeds door de heer Vandenberghe in de Senaat verwoord, alsmede door de heer Van Rompuy. Het is en blijft inderdaad zo. De herhaling is een goede wet van de pedagogie, voor zover pedagogie nog zou helpen bij deze meerderheid.

In elk geval, van Franstalige zijde werd meer geld geëist. Bovendien stelden de Franstaligen bij deze onderhandelingen de voorwaarden waaronder het geld mocht worden gegeven. Dat is de situatie waarin de koper, diegene die belang heeft bij de onderhandelingen, de prijs bepaalt waaraan hij wil kopen. Een aantal punten die in het Vlaamse Parlement aan de orde kwamen en die ook in het verkiezingsprogramma van bijvoorbeeld de partij van eerste minister Verhofstadt stonden inzake sociale zekerheid, gezondheidszorg, kinderbijslag en financiële solidariteit, bleken alras a priori onbespreekbaar te zijn. Er ontstond dan ook een zeer merkwaardige paradox. De Franse gemeenschap was vragende partij en was dank zij de standvastigheid van de laatste acht, negen jaar in deze positie gehouden. Nu kreeg de Franse gemeenschap echter de kans om voorwaarden te stellen waaronder aan haar voorwaarden tegemoet kon worden gekomen. Wat aan bevoegdheden wordt overgedragen, komt immers tegemoet aan de Waalse eisen. Vlaanderen

betaalt voor wat de andere onderhandelingspartner wenste en kreeg.

Een andere kritiek die nog niet aan bod is gekomen is dat de organisatie van onze staat in plaats van transparanter en doorzichtiger – zoals dat door een jongere Verhofstadt werd gewild – nog ingewikkelder wordt. Dit punt kwam alleen op een andere manier aan bod tijdens de uiteenzetting van de heer Borginon. Er zijn een twintigtal samenwerkingsakkoorden nodig om Lambermont te kunnen doen werken, met telkens wederzijds blokkeringsmogelijkheden. Ook vandaag is er binnen de meerderheid – plus de buitenboordmotor van de Volksunie die slechts op halve kracht werkt – nog onduidelijkheid over de precieze interpretatie en inhoud van deze samenwerkingsakkoorden. Daarenboven regelen de samenwerkingsakkoorden materies die normaliter – als men de Raad van State en de Grondwet au sérieux zou nemen – het voorwerp zouden dienen uit te maken van een bijzondere wet. Ze vallen dus zeker buiten het toepassingsgebied van artikel 92bis van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen. Deze samenwerkingsakkoorden zijn dan ook juridisch aanvechtbaar. Dat wil ik duidelijk stellen, ook tegenover de collega's van de Volksunie.

Collega's, de vorige vier staatshervormingen volgden een bepaalde logica. De vorige staatshervormingen verwoordden een vergelijk tussen België en de gemeenschappen en gewesten. Tussen deze beleidsniveaus bestaat een zeker politieke evenwicht. Met dit akkoord wordt definitief een einde gemaakt aan dit politiek evenwicht. Dit akkoord stapt definitief af van het Vlaamse streven naar een opbouw van het federale België op basis van de gemeenschappen. Het onderschrijft dus volledig het uitgangspunt van het Franstalig federalisme op basis van drie gewesten. Dit komt onder meer tot uiting in de regel dat alleen de gewesten een exclusieve zij het zeer beperkte fiscale autonomie bekomen. De regionalisering van de gemeenten gebeurt via de gewesten, ook in Brussel. Door die driedigheid verliest Vlaanderen elke inspraak in de bestuurlijke organisatie van zijn hoofdstad.

Een eerste belangrijke vaststelling is de afwezigheid van de eerste minister, wellicht uit eerlijke schaamte, bij de bespreking van wat één van de kroonstukken moest worden van zijn legislatuur. Een tweede vaststelling is dat wat nu voorligt in schril contrast staat tot wat ooit door Verhofstadt in onder andere de burgermanifesten werd aangekondigd, tot het programma waarmee de VLD naar de verkiezingen is gegaan en

uiteraard ook tot de resolutie van het Vlaamse Parlement. Aan deze twee politieke vaststellingen die totnogtoe onvoldoende werden onderstreept wil ik nog een derde toevoegen. In de komende weken en maanden zullen wij in de bevoegde commissies, in de Kamer en in het openbaar voldoende gelegenheid hebben om bepaalde dossiers te belichten.

Op een ogenblik dat de meerderheid probeert middelen vrij te maken voor het Franstalig onderwijs, zou men vanuit die meerderheid minstens het lef moeten hebben om aan de Franstalige collega's te laten weten dat er eigenlijk nog een kleine factuur openstaat. Het gaat om de achterstallen aan de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid. Ik denk dat iedere hervorming van de instellingen in dit land, dat iedere goede dialoog tussen de gemeenschappen in dit land moet gebaseerd zijn op federale loyaliteit. Welnu, hoe zou die loyaliteit kunnen aanwezig zijn in een onderhandeling waarbij Vlaanderen onderhandelt met een Franstalige partner die het vertikt om te betalen wat verschuldigd is, die een schuld van meer dan vijf miljard bewust laat openstaan en de verschillende juridische stappen tot april 1999 laat gebeuren? Meer nog, een federale vice-eerste minister ziet een strafklacht op zich afkomen wegens het inhouden en niet doorstorten van verschuldigde RSZ-bijdragen. Vanuit Vlaanderen, vanuit de meerderheid heeft men niet eens het lef om te vragen de openstaande factuur te betalen vooraleer extra middelen toe te wijzen.

Bij ontstentenis van enig spoor in vroegere besprekingen, zowel in de Costa als op het niveau van de regering, wou ik dit dossier toch even vermelden, want ik vermoed dat wij het hierover de komende weken en maanden nog zullen hebben.

De tweede reden is het gebrek aan federale loyaliteit en een stuk lankmoedigheid aan Vlaamse kant om dit dossier op tafel te leggen, zeker wanneer we – luidens de eerste minister – te maken hebben met een definitieve staatshervorming.

Ik herhaal: eerste belangrijk politiek feit is de afwezigheid van de eerste minister. Als we zien wat voorligt is dit begrijpelijk. Ten tweede, wat voorligt staat haaks op wat de jonge Verhofstadt en de VLD naar voren schoven.

Ten derde, men heeft niet eens het lef gehad een openstaande factuur te regelen nu men tegen 2020 200 miljard overhevelt voor het Franstalig onderwijs.

01.16 **Gérard Gobert** (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, les différents volets des projets de réforme qui nous occupent cet après-midi s'inscrivent dans une même logique, celle de la confiance en l'avenir de notre pays. Les réformes proposées reposent effectivement sur un triple pari: tout d'abord celui de la prospérité économique durable, qui garantira à moyen terme un refinancement important de nos communautés, ensuite celui de la loyauté, notamment fiscale, entre les trois régions et enfin le pari de l'ouverture, de la multiculturalité et de la tolérance dans la représentation des communautés à Bruxelles.

Je commencerai par le refinancement des communautés. Depuis leur création, sur le plan institutionnel, les compétences des communautés sont au cœur du développement humain. Ce sont les matières personnalisables, c'est-à-dire liées à la personne humaine, qui sont gérées par nos communautés: l'enfance, l'enseignement, la culture, l'éducation permanente, l'audiovisuel. Autant de secteurs où des femmes, des hommes, des enfants naissent, grandissent, apprennent, communiquent, s'écoulent, se parlent, créent.

La loi de financement de 1989 ne permet plus de financer de façon correcte les communautés française et flamande. La seule liaison des moyens à l'inflation et à la natalité ne permet plus de faire face aux besoins grandissants.

Après différents épisodes qui, au cours de la dernière décennie, ont apporté des bols d'air aux communautés et auxquels les écologistes ont apporté leur soutien, bien qu'étant dans l'opposition, la réforme actuelle propose enfin une adaptation structurelle du financement qui sera désormais lié à l'évolution réelle de la prospérité économique.

C'est bien là le premier pari: financer les besoins de nos concitoyens en matière d'enseignement et de culture par les fruits du développement. C'est un pari profondément humaniste dans lequel le produit de la croissance est réinvesti au service de la personne humaine. Les écologistes y voient une concrétisation du principe d'un développement durable, citoyen et solidaire.

Demain, en Communauté française comme en Communauté flamande, il y aura plus de moyens pour les écoles. C'est une garantie démocratique. C'est la possibilité de mieux former les jeunes, d'en faire des citoyens libres, critiques,

responsables, tolérants, capables de refuser toutes les tentations totalitaires. Demain, en Communauté française comme en Communauté flamande, il y aura plus de moyens pour la culture et la création, c'est une autre garantie démocratique. C'est la possibilité pour chaque artiste de développer sa vision du monde et pour chacun d'entre nous de libérer notre créativité, de partager nos idéaux, nos doutes et nos différences.

Demain, en Communauté française comme en Communauté flamande, il y aura plus de moyens pour l'audiovisuel, pour la presse, pour les médias: c'est une troisième garantie démocratique, et la possibilité pour chacun d'être mieux informé et de développer son sens critique. Demain, c'est aussi la petite enfance, l'aide à la jeunesse, l'éducation à la santé, le sport, l'éducation permanente qui seront refinancés en Communauté française comme en Communauté flamande.

Le deuxième pari est celui de la loyauté entre les trois régions. Dans un Etat fédéral achevé, les entités fédérées doivent disposer de marges de manœuvre suffisantes tant en ce qui concerne leurs recettes que leurs dépenses. Ainsi, même si les écologistes n'étaient pas demandeurs d'une extension des responsabilités fiscales des régions, le projet de réforme qui nous est proposé est raisonnable et équilibré. En effet, des balises claires ont été mises afin d'éviter les risques trop importants de délocalisation de personnes ou d'activités vers une région où le cadre fiscal serait plus favorable.

Ces balises prévoient que toute diminution de l'IPP ne peut se faire qu'à l'intérieur de marges précises. Le procédé n'est pas nouveau: au niveau communal, il existe des différences de taux d'imposition entre communes sans que cela n'entraîne de délocalisations massives des contribuables. Le projet prévoit aussi que la progressivité de l'IPP ne pourra pas être diminuée, c'est aussi une garantie importante. En tout état de cause, les initiatives des régions en matière fiscale doivent exclure toute concurrence déloyale, dit le projet.

Et c'est l'objet du troisième pari sur l'avenir: celui d'une nouvelle culture politique et d'un nouveau type de rapport entre les communautés. Un rapport basé sur ce qu'en théorie des jeux, on appelle un jeu à sommes positives, c'est-à-dire un jeu dans lequel il n'y a pas de perdant mais uniquement des gagnants. Pour poursuivre la métaphore ludique, je dirais qu'il s'agit d'opter

pour un jeu coopératif dans lequel les partenaires s'entraident pour gagner ensemble, plutôt que pour un jeu compétitif dans lequel l'objectif est de détruire l'adversaire.

J'ajoute qu'au sein de notre groupe Ecolo-Agalev, nous pratiquons ce jeu au quotidien pour le plus grand enrichissement de chacun.

Le troisième pari concerne Bruxelles, c'est le pari de l'ouverture, de la multiculturalité et de la tolérance. Je ne suis pas bruxellois, et vues de l'extérieur, les institutions de la Région bruxelloise me sont toujours apparues comme un modèle politique particulièrement complexe, construit dans un réel souci de raffinement démocratique. Il me semble que les accords du Lombard renforcent encore cette dimension démocratique.

La démocratie comprend, pour moi, deux grandes dimensions. La dimension structurelle et la dimension culturelle.

La structure, en démocratie, ce sont les règles qui balisent le jeu politique, ce sont les institutions, qui par leurs statuts et leurs dynamiques assurent un cadre stable à la vie et à l'action politique.

La culture en démocratie, ce sont les attitudes, les comportements, la qualité des rapports entre les femmes et les hommes politiques.

L'accord du Lombard renforce les structures démocratiques et repose sur une culture d'ouverture et de tolérance. De quoi s'agit-il en fait?

Il s'agit de protéger une minorité, tout en trouvant des parades au blocage des institutions. Si on veut protéger une minorité, il faut lui donner des garanties en matière de représentation politique. Pour ce faire, la seule possibilité est de lui appliquer une discrimination positive qui lui donne effectivement une sur-représentation. Si cette volonté politique existe d'installer cette discrimination positive, on ne peut en même temps faire le reproche de la rupture de l'égalité. Le slogan: "un homme, une voix" paraît par essence incompatible avec l'idée de discrimination positive, ou celle de protection des minorités.

L'exemple frappant est évidemment celui de la Communauté germanophone qui dispose d'un sénateur de communauté pour moins de 1% de la population et c'est très bien ainsi. Les accords du Lombard sont un pas de plus pour peaufiner le modèle démocratique bruxellois. C'est un pas vers une meilleure prise en compte du caractère

profondément métissé de Bruxelles. C'est un pas de plus vers un modèle ouvert, évolutif, multiculturel, qui doit nous rappeler qu'en d'autres lieux, hier et aujourd'hui, des villes et des régions qui n'ont pas fait ce pari de la multiculturalité, l'ont payé dans le sang et dans les larmes.

01.17 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mag ik u er attent op maken dat de uiteenzetting van de heer Gobert zijn maidenspeech was.

(Applaus)

De **voorzitter**: U hebt gelijk, mevrouw Talhaoui. Mijnheer Gobert, het is goed om een maidenspeech te kunnen houden in een niet onbelangrijk debat.

Het woord is aan de heer Van der Maelen. Zijn maidenspeech is reeds verleden tijd.

01.18 Dirk Van der Maelen (SP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-minister, mijnheer de minister, in aanwezigheid van zeven of acht leden van de oppositie zal ik mijn bijdrage tot dit debat leveren. Ik herhaal dat - het werd reeds meermaals op deze tribune gezegd - de staatshervorming in België, als ze tenminste op een democratische manier in overleg en consensus met alle gemeenschappen in dit land gebeurt, noodzakelijkerwijze een stapsgewijze aanpak vergt. Er zijn collega's in het Parlement die daarvoor andere methodes hebben en die denken dat de problemen met betrekking tot Brussel zouden kunnen worden opgelost door een omsingeling van Brussel, door het uithongeren van de Brusselaars om zo tot oplossingen te komen van totale pariteit. Eigenlijk zoeken zij de totale overheersing van wat in de realiteit toch een minderheid is. Neen, wij zijn van oordeel dat wij onze Staat moeten hervormen op een democratische, dus overlegde en stapsgewijze manier.

Wij hebben in elke fase van onze staatshervorming met graagte onze medewerking aan dit stapsgewijze proces gegeven. In 1970, in 1980, in 1988, in 1993 heeft de SP telkenmale haar stem gegeven aan de projecten die de hervorming van onze Staat vorm moesten geven. Ook vandaag, in 2001, zullen wij onze bijdrage leveren. Het uitgangspunt in elk van de vijf fasen was voor ons de vraag hoe te komen tot een functioneel, beter bestuur voor de inwoners van dit land en ook hoe het democratisch functioneren van de verschillende beleidsniveaus te verbeteren.

Ik zal het heel kort houden. De elementen die tot een beter, een functioneler, een meer democratisch bestuur van onze Staat moeten leiden, zal ik aan de thans voorliggende financieringswet trachten te toetsen. Er werd daarnet reeds uitvoerig gepraat over het andere ontwerp over de bevoegdheden dat thans in de Senaat voorligt. Ik zal mij echter tot de financieringswet beperken en de vraag stellen waarom wij dit morgen zullen goedkeuren. Waarom zal ik als sociaal-democraat morgen mijn stem geven? Daarvoor heb ik een paar argumenten.

Het eerste argument is dat wij morgen de financieringswet zullen goedkeuren om de heel eenvoudige reden dat wij een structurele fout, die in 1989 in het financieringsmechanisme van de gemeenschappen en de gewesten is getreden, ongedaan willen maken. In 1989 kwamen wij na ingewikkelde berekeningen op een bepaalde som uit waarmee de gewesten en gemeenschappen hun bevoegdheden moesten uitoefenen. De fout bestond erin dat wij de groei van het middelenpakket hebben beperkt tot louter de inflatie en dat er bovendien nog een denataliteitcoëfficiënt op werd toegepast. Het stond dus in 1989 reeds in de sterren geschreven dat er een moment zou komen waarop de gemeenschappen zouden botsen op een gebrek aan middelen.

In de Nederlandstalige pers verwijst men veelal naar de moeilijke financiële situatie van de Franse Gemeenschap. Dat is juist. Men vermeldt jammer genoeg niet dat datzelfde probleem zich ook voordeed op het Vlaamse niveau. Vlaanderen heeft er dus belang bij dat de financieringswet morgen wordt gewijzigd. Ons eerste argument om voor te stemmen is dus het herstel van een structurele fout die in de hervorming van 1989 was geslopen.

Een tweede argument is het volgende. Men kan over een financieringswet heel geleerd doen. Het is eigenlijk alleen een mechanisme of systeem om de middelen toe te wijzen aan elk van de bevoegdheidsniveaus in een federale staat. Met de nu voorliggende financieringswet gaan we over tot een andere toewijzing van middelen aan de gewesten en de gemeenschappen. Dat is terecht, want er is nood aan bijkomende middelen op het Vlaamse niveau. Dat vloeit ook voort uit mijn eerste argument.

Een groot deel van de middelen die bijkomend naar Vlaanderen zullen gaan, zullen aan het onderwijs worden besteed. Dat blijkt uit de

debatten op Vlaams niveau en als socialist verheugt me dat zeer. Het onderwijs is de toekomst van ons land, zeggen wij altijd. Dankzij deze financieringswet zal Vlaanderen meer middelen krijgen die, gelukkig, aan het onderwijs zullen worden besteed.

De verzorgende sector is dezelfde sociale uitdaging op het Vlaamse niveau, waarvoor nieuw geld nodig is en waarvan ik hoop dat men het geld zal krijgen.

Samengevat kan ik er als Vlaming blij over zijn dat men in deze financieringswet, ten eerste, het structurele probleem van de financieringsnood oplost en dat, ten tweede, het Vlaamse niveau de mogelijkheid wordt geboden meer middelen te besteden aan cruciale sociale uitdagingen zoals onderwijs en de verzorgingssector.

Als federaal volksvertegenwoordiger verheugt het me tevens bijzonder dat men de financiële marge, waarmee men de noden op het niveau van de gemeenschappen en gewesten zal financieren, niet tot op de bodem heeft uitgeput. Op het federale vlak blijven er nog enkele uitdagingen over waarvoor ook middelen nodig zijn, zoals de schuldafbouw en de vergrijzing van de bevolking. Men is erin geslaagd om in het nieuwe mechanisme van de financieringswet te waarborgen dat op federaal vlak voldoende middelen beschikbaar blijven, nadat men aan de gemeenschappen en de gewesten de middelen heeft gegeven om hun eigen uitdagingen waar te maken.

Een derde argument waarom wij voor deze financieringswet zullen stemmen, is de vaststelling dat een belangrijke stap gezet wordt naar een gegroeide gewestelijke belastingautonomie. Volgens mij is het een universele regel van goed bestuur in een land dat het niveau dat bevoegd is voor het voeren van het beleid en het doen van de uitgaven, ook de verantwoordelijkheid draagt voor de heffing van de belastingen om het nodige beleid mee te voeren. Door de financieringswet waarover morgen zal worden gestemd, worden de gewesten volledig bevoegd voor de acht bestaande gewestelijke belastingen, waaraan er vier zullen worden toegevoegd.

In totaal gaat het hier over de niet onaanzienlijke som van 110 miljard Belgische frank die overgaat naar het Vlaamse niveau. Bovendien wordt dit bedrag gecompenseerd door het feit dat men de bijdragen uit de personenbelasting, die naar de gewesten gaan, zal vermeerderen. De Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, het

Waals Gewest en het Brusselse Gewest krijgen zelf de fiscale verantwoordelijkheid voor het al dan niet bij mekaar halen van die 110 miljard frank.

Ten tweede, nog steeds in het hoofdstuk van de toegenomen gewestelijke belastingautonomie stellen wij met vreugde vast dat het niveau van de gewesten bevoegd zal zijn voor de eigen inning van zijn belastingen door de overheveling van de dienst van de Gewestelijke Belastingen.

Ten derde, de SP verheugt zich over het feit dat wij in Vlaanderen door de overdracht van het kijk- en luistergeld de keuze zullen hebben om tot een afschaffing van dit kijk- en luistergeld te komen. Wij zijn daar voorstander van en rekenen daarvoor op onze Vlaamse collega's.

Ten vierde, een van de redenen waarom wij deze financieringswet zullen goedkeuren, is het feit dat wij opnieuw vaststellen dat er een toegenomen autonomie komt voor de deelgebieden. Er is meer bepaald een impliciete tariefbevoegdheid inzake de personenbelasting. Binnen bepaalde marges zullen op- en afcentiemen kunnen worden toegekend. Als socialist verheug ik mij bijzonder over het feit dat in de bijzondere wet is ingeschreven dat er geen afbreuk mag worden gedaan aan het principe van de progressiviteit van de belastingen. Dit betekent dat het toegekende belastingvoordeel altijd relatief groter zal zijn naarmate de inkomens lager zijn. Mij lijkt dit een goede zaak.

Als wij morgen deze financieringswet goedkeuren, zal de SP de enige partij in Vlaanderen zijn die zowel in 1970, 1980, 1988, 1993 als in 2001 haar stemmen heeft gegeven om stappen te zetten in de hervorming van onze staat. Wij zijn daar trots op.

01.19 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, als tweede spreker van de Vlaams Blok-fractie die het woord voert, zou ik me er eigenlijk gemakkelijk van kunnen afmaken door te zeggen dat wij geen federalisten zijn en binnen de Belgische context zelfs geen confederalisten. Wij gaan ervan uit dat het Belgische federalisme niet de geëigende weg is om Vlaanderen in staat te stellen zichzelf volledig volgens eigen inzichten te ontplooiën en zijn rechtmatige plaats op het Europese en internationale forum te laten innemen.

Trouwens, het zal voor buitenlandse politicologen wel altijd een raadsel blijven waarom in een unitaire staat met grosso modo twee volkeren, net het meerderheidsvolk koos voor het federalisme.

Dit vormt zelfs een contradictio in terminis, aangezien federalisme een beschermingsmechanisme inhoudt voor de minderheid tegen een eventueel machtsmisbruik door de meerderheid.

Met de marsen op Brussel van begin de jaren '60 en met "Leuven Vlaams!" had het Belgische regime kennis gemaakt met de Vlaamse kracht van het getal. Het regime beseftte zeer goed dat het Vlaamse autonomiestreven moest worden gekanaliseerd.

Als oerconservatieve reflex om de Belgische Staat te behouden, aanvaardde het Belgische regime het federalisme. Het heeft de Vlamingen de indruk gegeven dat aan hun wensen tegemoet werd gekomen. In werkelijkheid is het Belgische federalisme er 30 jaar lang in geslaagd de Vlaamse macht te kanaliseren en te neutraliseren. Reeds bij de eerste staatshervorming van 1970 werd de onvergeeflijke blunder begaan om in ruil voor een sprankeltje culturele autonomie onze Vlaamse macht van het getal definitief uit handen te geven door de invoering van de pariteit op Belgisch regeringsniveau. Zo sukkelen wij inderdaad van staatshervorming naar staatshervorming. Het Belgisch federalisme is voor het Vlaams Blok zeer duidelijk een valstrik. Aan de essentie van de Belgische constructie – de miljardenstroom en de overdreven machtspositie van de Waalse minderheid – werd en wordt niet geraakt.

De communautaire problematiek is trouwens zeer ingewikkeld geworden. Het is voer voor een handjevol communautaire technocraten en men kan het inderdaad de gewone man en vrouw in de straat niet kwalijk nemen dat de mensen niet meer wakker liggen van de modaliteiten van de splitsing van de plantentuin van Meise. Daarom wil het Vlaams Blok zich meer dan ooit profileren als onafhankelijkheidspartij. Dan hoeven wij ons inderdaad niet meer te verliezen in de details van het Belgisch schijnfederalisme, maar kunnen wij ons meer dan ooit richten op het einddoel: een moderne, democratische en welvarende Vlaamse Staat.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wanneer wij vandaag in plenaire vergadering de bespreking voeren van de voorgestelde aanpassingen aan de bijzondere financieringswet, dan willen wij zeker vanuit het Vlaams Blok die discussie verruimen tot de financiële stromen of transfers in dit land. Professor Robert Senelle stelde in een recente Vrije Tribune in de Financieel-Economische Tijd

inderdaad vast dat alle betrokkenen bij het Lambermont-akkoord, en ik citeer: "... in alle talen hebben gezwezen over een van de voor Vlaanderen meest negatieve aspecten van de huidige staatshervorming, zijnde de financiële transfers van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel".

Vanuit mijn fractie zijn wij alvast de mening toegedaan dat wij dit onderwerp mee moeten betrekken bij de bespreking van de aanpassingen aan de financieringswet. In federale staten is structureel altijd in uitgewerkte en bindende vormen van solidariteit voorzien, maar ook hier is de solidariteit steeds beperkt in omvang en is de geldstroom die hierdoor teweeg wordt gebracht meestal doorzichtig en het resultaat van vrije onderhandelingen tussen de verschillende deelstaten. Ook het Vlaams Blok is gewonnen voor solidariteit van het Vlaamse volk met andere volkeren, maar dan wel indien dit op vrijwillige basis gebeurt, deze solidariteit rechtstreeks wordt onderhandeld van volk tot volk, zij een doorzichtig karakter heeft en zij effectief een noodlijdend volk ten goede komt. Laat daarover geen twijfel bestaan: in België is dit in ruime mate niet het geval. De geldstromen van Vlaanderen naar Wallonië hebben een automatisch karakter, zijn niet onderhandeld tussen de deelstaten en zijn volkomen ondoorzichtig. Bovendien is de beroerde economische situatie in Wallonië in hoofdzaak te wijten aan een slecht beleid. Door de gegarandeerde miljardenstroom vanuit Vlaanderen richting Wallonië wordt zelfs niet eens de structurele noodzaak gevoeld om hervormingen door te voeren. In feite komt die welvaartsoverdracht binnen de Belgische structuur zeer duidelijk neer op een structurele vorm van diefstal.

Financiële stromen tussen deelgebieden zijn echter van alle tijden. De studies in België zijn echter van vrij recente datum en daarbij hebben de Leuvense professoren een pioniersrol gespeeld. Cijfers van voor 1975 zijn zeer moeilijk te vinden. Wel blijkt uit een studie van de professoren Van Rompuy en Verheirstraeten, reeds daterend van 1979, dat Wallonië toen reeds een deficitaire regio was. Volgens de berekeningen van Van Rompuy en Bilsen, daterend uit een studie van 1988, stroomde in 1975 2,5% van de Vlaamse welvaart naar Wallonië.

Tien jaar later was deze transfer opgelopen tot 4,3%. Momenteel bedraagt dit cijfer ongeveer 3,6% van het Vlaamse primair inkomen, maar de studies in dat verband houden uiteraard geen

rekening met de transfers met betrekking tot de overheidsschuld.

In de jaren negentig werd het initiatief door de Leuvense professoren overgelaten aan de economen De Boeck en Van Gompel van de KBC bank. Zij bevestigen de conclusies van andere auteurs. Ook zij laten wegens praktische moeilijkheden, de overheidsschuld en de intrestlasten volledig buiten beschouwing.

Het uitgangspunt in het dossier van de transfers is het principe van de juiste retour, in die zin dat een gewest dat meer bijdraagt tot de belastingen, evenredig meer profijt moet halen uit de overheidsuitgaven. De KBC-economen onderzochten de welvaartsoverdrachten duidelijk op drie niveaus: enerzijds via de sociale zekerheid, anderzijds via de begrotingsverrichtingen van de federale Staat en tenslotte via de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten. Tijdens de jaren negentig namen de uitkeringen inzake sociale zekerheid in Vlaanderen inderdaad toe voor alle takken behalve met betrekking tot de werkloosheid. Dit nam niet weg dat het Vlaams Gewest in geen enkele tak een aandeel heeft dat hoger lag dan zijn bevolkingsaandeel, terwijl dit wat de ontvangsten betreft precies wel het geval was. Met andere woorden, Vlaanderen financierde niet alleen zijn eigen toenemende sociale zekerheidsbehoeften, maar tevens deze van de andere gewesten. Ook inzake de verrichtingen van de federale overheid vloeien er, vooral ingevolge de grotere fiscale capaciteit, financiële stromen naar de andere gewesten.

De financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten heeft tot op heden als belangrijkste bron de overgedragen federaal geïnde personenbelastingen en BTW-ontvangsten. De verdeling van de personenbelastingen werd vanaf het jaar 2000 gekoppeld aan de economische groei. De verdeling gebeurt volgens de effectieve plaats van heffing. Deze verdeling is gebaseerd op de juiste retour en leidt aldus automatisch tot een vermindering van de transfers. Belangrijk is evenwel dat de nationale solidariteitstussenkomst van de financieringswet die reeds dateert van 1989, uiteraard voorzien in expliciete transfers naar de Gewesten waarbij de personenbelasting per inwoner lager ligt dan het landgemiddelde. Dat betekent in de praktijk dat Vlaanderen mag terugbetalen.

Ook vanaf het jaar 2000 moeten de BTW-inkomsten die dienen ter financiering van het onderwijs, worden verdeeld op basis van het

aantal leerlingen. Door de gemanipuleerde leerlingencijfers van de Franse Gemeenschap wist Wallonië andermaal enkele miljarden meer binnen te rijden. Dit leidde ertoe dat in de jaren tachtig een inkomensparadox ontstond met betrekking tot het Waalse Gewest, in die zin dat een gewest met een lager primair inkomen per inwoner - Wallonië in dit concrete geval - na ontvangst van de transfers een hoger beschikbaar inkomen geniet dan het andere, betalende gewest, met name Vlaanderen.

Aldus financierde Vlaanderen de voorbije tien jaar gemiddeld 6,5% van de Waalse en 3,2% van de Brusselse welvaart, waardoor de Vlaamse welvaart jaarlijks met ongeveer 3,7% werd afgeroomd. Ik wens te beklemtonen dat deze cijfers geen rekening houden met de overheidsschuld noch met de intresten hierop. In werkelijkheid liggen de transfers dus een flink stuk hoger.

In november 2000 publiceerde de KBC een actualisering van haar vorige studie, waaruit een ongewijzigde situatie blijkt: Vlaanderen blijft massaal geld pompen richting andere gewesten.

De sociale zekerheid vormt een belangrijke component binnen de financiële transfers. In 1999 bedroegen de transfers richting Wallonië en Brussel in die sector ruim 110 miljard, zijnde een stijging van meer dan 25% in absolute cijfers ten opzichte van 1990.

Eveneens in absolute cijfers uitgedrukt, zijn de transfers in de federale begroting meer dan verdubbeld tussen 1990 en 1999, hetzij van 22 miljard tot ruim 50 miljard. Opmerkelijk is het feit dat niet alleen geld van Vlaanderen naar Wallonië vloeit, maar ook van Brussel naar Wallonië. De transfer is een weerspiegeling van de tewerkstelling in de overheidssector die in Wallonië procentueel hoger ligt dan in de andere gewesten en nog toeneemt. Daarnaast houdt de transfer vooral verband met de hoge fiscale capaciteit van Vlaanderen. De federale ontvangsten per persoon lagen in 1999 in Vlaanderen 9% boven het landgemiddelde, terwijl zij in Wallonië en Brussel respectievelijk 15% en 3,2% onder het landgemiddelde waren gesitueerd.

De transfer via de financiering van de gemeenschappen en de gewesten bedroeg ruim 38 miljard frank in 1999 tegenover ruim 33 miljard in 1990. Zoals aangehaald drogen die transfers op zeer lange termijn stilaan op. Aangezien de opbrengst van deze belastingen in het Waalse en Brusselse Gewest respectievelijk maar 88% en

97% van het landsgemiddelde bedroeg tegenover ruim 106% in Vlaanderen in 1998, voorziet de nationale solidariteits tussenkomst in nieuwe welvaartsoverdrachten naar de armere gewesten. Concreet voorzag de begroting 2000 in een solidariteitsbijdrage van 24 miljard frank.

Doordat in 1999 geen overeenstemming over een objectieve verdeelsleutel voor de leerlingenaantallen werd bereikt, bleven uiteindelijk de oude, vaste percentages voor de verdeling van de BTW-ontvangsten – 57,55% voor de Vlaamse Gemeenschap en 42,45% voor de Franstalige Gemeenschap – gehandhaafd. Volgens dezelfde KBC-berekeningen, heeft dit een inkomenstransfer van andermaal 23 miljard frank naar de andere gewesten tot gevolg. Vanaf 2000 worden de BTW-ontvangsten verdeeld op basis van het aantal leerlingen tussen 6 en 17 jaar. Door het gebruik van de nieuwe sleutel – 57,06% voor de Vlaamse Gemeenschap en 42,94% voor de Franstaligen – zal deze transfer met ongeveer 1,8 miljard frank toenemen.

Over de transfers in de staatsschuld bestaan er praktisch geen berekeningen. Het enige cijfer dat momenteel beschikbaar is, is een berekening van de professoren Van Rompuy en Bilsen. Zij schatten dat ruim 142 miljard frank via de intresten op de staatsschuld reeds in 1985 naar Wallonië vloeiden. Dit is 28% van de totale intrestaflossing van dat jaar. Uit studies van Van Rompuy en De Grauwe blijkt dat de kosten voor de schuldafbouw alleen door Vlaanderen en Brussel worden gedragen.

Transfers vanuit Vlaanderen naar Wallonië zijn dus niets nieuws. Over de echte cijfers wordt echter angstvallig gezweven omdat men de Belgische constructie niet in gevaar mag brengen. Ondanks de façade van opeenvolgende staatshervormingen blijft de fiscale autonomie zeer beperkt. Natuurlijk zijn de Franstaligen tevreden over de Vlaamse toegevingen in het kader van het Lambermont-akkoord. De Franstalige Gemeenschap krijgt extra geld, het financiële solidariteitsmechanisme wordt in stand gehouden en de gevreesde splitsing van een aantal delen van de sociale zekerheid wordt nogmaals tegengehouden.

Als wij even onze eigen schatting ter hand nemen, kunnen wij besluiten dat in 1999 ruim 389 miljard Vlaams geld aan Wallonië werd overgedragen. Dit betekent meer dan 65.000 frank per Vlaming, inclusief jongeren en bejaarden. Dit komt erop neer dat een gemiddeld Vlaams gezin met twee kinderen ruim 262.000 frank naar een Waals

gezin ziet vloeien. Op twee jaar tijd bedraagt dit een kleine 525.000 Belgische frank of de kostprijs van een gemiddelde gezinswagen. Dit alles betekent dat Vlaanderen in 1999 een geschatte 6,88% van zijn Bruto Binnenlands Product aan de andere gewesten overdroeg. Dit is zelfs meer dan Duitsland, waar de kosten voor de hereniging op 150 miljard Duitse Mark per jaar of een kleine 5% van het West-Duitse BBP werden geschat. In vergelijking met normale federale Europese staten zoals Spanje en Zwitserland is het verschil nog frappanter. In deze landen bedragen de transfers minder dan een half procent van het BBP.

Collega's, voor het Vlaams Blok kan dit niet langer. Vlaanderen kan zijn financiële middelen beter gebruiken om zijn eigen welvaart te verzekeren. Door de Waalse mentaliteit zal de diefstal ook nooit ophouden. Ze kan slechts worden gestopt door een volledige Belgische boedelscheiding en echte Vlaamse onafhankelijkheid. Wij zeggen niet dat solidariteit met andere volkeren niet kan. Solidariteit met andere volkeren kan uiteraard, maar wel op een vrijwillige basis, op een doorzichtige wijze en met volkeren die het echt nodig hebben.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het ontwerp van bijzondere wet tot herfinanciering van de gemeenschappen en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de gewesten bevat twee essentiële elementen: de herfinanciering van de gemeenschappen en de zogenaamde verruiming van de fiscale autonomie van de gewesten.

Wat de herfinanciering van de gemeenschappen betreft, kunnen wij niet anders dan vaststellen dat de enige constante in de Belgische politiek de voortdurende geldnood van de Franstaligen is.

Collega's van de PS, normaliter bent u niet geïnteresseerd in een inhoudelijk debat. Vandaag bent u dat wel omdat de Franstaligen de garantie krijgen opnieuw federaal, zeg maar Vlaams geld, te ontvangen. Cynisch kan ik stellen dat indien u niet geïnteresseerd bent in het extra Vlaamse geld, de gratis whiskybedeling in de PS-fractie deze morgen wel erg vroeg van start moet zijn gegaan!

Ondanks het structureel gebrek aan geld aan Franstalige zijde, was en is er geen gebrek aan politieke arrogantie. Om het met een eenvoudig beeld uit te drukken: men eet uit de hand van de Vlamingen, maar dit verhindert de Franstalige politieke klasse niet in diezelfde hand te spuwen. Blijkbaar weten de Franstalige politici zeer goed

dat hun Vlaamse collega's gemakkelijk om de tuin te leiden zijn aan de onderhandelingstafel. De Franstaligen krijgen de door de Franse Gemeenschap gewenste extra middelen. Hiermee geven de Vlamingen het laatste tactische wapen uit handen om de Franstaligen ooit nog te kunnen bewegen tot welke stap ook in de verdere staatshervorming.

De financieringswet van 1989 voorzag in een voorlopige regeling voor 10 jaar waarbij de verdeling voor de Vlaamse Gemeenschap 57,55% bedroeg en voor de Franse Gemeenschap 42,45%. Iedereen herinnert zich nog het Sint-Eloois-akkoord. Dankzij de manipulatie van de leerlingenaantallen van de Franse Gemeenschap wisten de Franstaligen opnieuw extra middelen binnen te rijden. Het Sint-Eloois-akkoord van 1 december 1999 bepaalde dat de onderwijsdotatie die de federale overheid ter beschikking stelt van de twee gemeenschappen – het gaat om ruim 380 miljard frank – verdeeld wordt op basis van het aantal leerplichtige leerlingen van 6 tot en met 17 jaar.

Vorig jaar draaide deze nieuwe regeling uit op een echte politieke vaudeville. De Franse Gemeenschap wijzigde na 15 mei nog tweemaal de gegevens die ze bij het Rekenhof had ingediend. Het Rekenhof dat met de wettelijke controle is belast vond de ingediende bestanden toch geschikt voor controle. Bij de controle via steekproef schrapte het Rekenhof – waar haalde het hof de durf – 26 leerlingen van het Franstalige en 2 leerlingen van het Vlaamse bestand. Door het Sint-Eloois-akkoord zakte het Vlaamse aandeel in de onderwijsdotatie naar 57,08%, een inkomstenverlies van ruim 1,7 miljard frank. Recent, op 15 mei 2001, werden de leerlingengegevens bij het Rekenhof ingediend. Deze cijfers moeten nog gecontroleerd worden. Als de cijfers niet gecorrigeerd worden staat het nu reeds vast dat het Vlaamse aandeel in de onderwijsdotatie opnieuw zal zakken tot 56,97%, een verlies voor Vlaanderen van ruim 418 miljoen frank.

Dit onzalige Sint-Eloois-akkoord dient als basis voor een nieuwe overgangsregeling van 10 jaar voor de herfinanciering van de gemeenschappen. In 2002 wordt gestart met een herverdeling van de extra middelen die voor 65% gebaseerd is op het voor Vlaanderen nadelige gegeven van de leerlingenaantallen en slechts voor 35% gebaseerd is op de personenbelasting. Slechts in 2012 bereiken we het scenario waarbij de verdeling van de middelen voor 100% gebeurt op basis van de personenbelasting.

Voor het Vlaams Blok is het duidelijk dat de impliciete transfer van de Vlaamse naar de Franse Gemeenschap via de onderwijsfinanciering over een veel te lange periode wordt uitgesmeerd. Vlaanderen blijft de Franse Gemeenschap alimentatiegeld toestoppen, veel geld. De geldstroom wordt groter. Ik begrijp niet dat de heer Borginon vanop de tribune durft te stellen dat de transfers afnemen. Laten wij er geen doekjes om winden. De geldstromen vergroten.

Fundamenteel geeft dit Lambermont-akkoord geen enkele aanzet tot de fiscale autonomie van de gemeenschappen. Het kijk- en luistergeld, theoretisch een gemeenschapsbelasting, wordt nu zelfs een gewestbelasting.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wat de zogenaamde verruiming van de fiscale verantwoordelijkheden van de Gewesten betreft, zal ik niet terugkomen op de ronduit schandalige manier waarop het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bijkomende miljarden federaal – lees Vlaams – geld krijgt in ruil voor twee groene excuus-schepenen. Collega Laeremans is vanmorgen meer dan uitgebreid blijven stilstaan bij de beruchte Lombard-akkoorden.

De zo geroemde fiscale autonomie blijft een lege doos. De reeds als dusdanig in de bijzondere financieringswet omschreven gewestbelastingen worden wel overgeheveld, maar het bedrag wordt afgetrokken van de dotaties van de personenbelasting.

De fiscale hefbomen om effectief een eigen beleid te voeren, zijn trouwens de personenbelasting en de vennootschapsbelasting. Van een overheveling van de vennootschapsbelasting, nochtans een vroegere eis van de VLD, is nu geen sprake meer. Van een overheveling van de personenbelasting – een voorstel dat was vervat in een van de vijf resoluties die in 1999 werden aangenomen in het Vlaams Parlement – is al evenmin sprake.

De mogelijkheid om op- of afcentiemen op de personenbelasting in te voeren, is veel te beperkt. De marge is 3,25% in 2002 en 6,75% vanaf 2004. Dit schept een te beperkte beleidsruimte. Nu kunnen de Gewesten theoretisch onbegrensd kortingen op de personenbelasting toestaan. Door het Lambermont-akkoord wordt die mogelijkheid echter beperkt.

De zogenaamde fiscale autonomie wordt nu in een strikt keurslijf van een

samenwerkingsakkoord gestoken met een meldingsplicht aan de federale minister van Financiën. Bovendien doet een nieuwe term zijn intrede in het communautaire jargon, met name de fiscale loyaliteit.

Dit betekent dat er geen al te groot verschil mag ontstaan in de fiscale behandeling van de Gewesten. De reeds minimale fiscale autonomie wordt daardoor nog verder uitgehoud. We stellen trouwens vast dat de globale omvang van de fiscale autonomie kwantitatief zeer beperkt blijft. We stellen namelijk vast dat Vlaanderen totnogtoe beschikte over ongeveer 7% van de ontvangsten van de eigen belastingen, milieuheffingen en kijk- en luistergeld niet meegerekend. Nu komt daar ongeveer 13% bij door de regionalisering van de gewestbelastingen en het kijk- en luistergeld. Dit brengt het totaal op ongeveer 20%. Indien de maximale marge voor op- of afcentiemen in de personenbelasting wordt meegerekend, komt vanaf 2002 daar nog eens 3% bij, te verdubbelen vanaf 2004. De fiscale marge in de personenbelasting meegerekend, bereikt Vlaanderen aldus een fiscale autonomiegraad van 23% in 2002 en van 26% in 2004.

Aldus raakt de Vlaamse fiscale autonomie niet verder dan een kwart van zijn ontvangsten. In volwassen federale staten bedraagt dit aandeel circa 50%. De conclusie is dat we nog niet eens halfweg zijn en de collega's – onder meer van de Volksunie-fractie – beschouwen dit reeds als een grote Vlaamse overwinning.

Bovendien blijft er onduidelijkheid bestaan over de taakomschrijving met betrekking tot de federale of regionale aftrekken. De federale overheid kan onverkort belastingverminderingen blijven toepassen in de personenbelasting, ook wanneer het regionale bevoegdheidsdomeinen betreft.

Wij blijven het ook bijzonder negatief vinden dat er geen wijziging komt in de intergewestelijke solidariteit. Het bestaande zogenaamde solidariteitsmechanisme blijft onverkort gehandhaafd. De averechtse effecten ervan blijven – zeker voorlopig – gelden. Het rijke gewest ontvangt per hoofd gemiddeld minder middelen dan de andere gewesten. De arme gewesten winnen er financieel bij om inzake fiscale capaciteit onder het landelijke gemiddelde te blijven. Bovendien blijkt dat de milieutaksen weer uitsluitend een federale bevoegdheid worden.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, net als bij vorige staatshervormingen heeft ook nu weer het klassieke Belgische

mechanisme gewerkt. Volgens dit klassieke mechanisme werd en wordt aan Vlaanderen en Wallonië een aantal bevoegdheden toegekend in ruil voor het verstevigen van de financiële en de politieke machtspositie van de Franstaligen in dit land.

Collega's, voor een belangrijk deel kan ik mijn commentaar op dit ontwerp samenvatten met het volgend citaat: "België is op sterven na dood. Dit is het resultaat van de tientallen communautaire en institutionele compromissen en politieke koopjes die sinds 1970 werden gesloten. Sindsdien verdwaalt de burger in een institutioneel niet meer te ontwarren kluwen. De hervorming van onze instellingen moet radicaal worden overgedaan en totaal anders worden aangepakt. In plaats van steeds maar nieuwe communautaire compromissen te bedenken naar aanleiding van de vorming van één of andere regering waarbij we verder bouwen op de manke instellingen waar we sedert 1970 mee opgescheept zitten, moet er een heel nieuwe staatshervorming komen. In plaats van van bovenaf bevoegdheden, instellingen en administratieve overheden steeds verder op te splitsen, moeten de beide grote gemeenschappen in ons land aan de tafel gaan zitten en nagaan wat ze met elkaar nog willen doen en op welke manier.

Een echte authentieke, doorzichtige federale staat betekent ook dat elk bestuursniveau zijn eigen inkomsten int en zijn deel van de schuld draagt. Er kan niet langer sprake zijn van dotaties, toegewezen inkomsten of te ristorneren belastingen, zoals dat nu gebruikelijk is. Van fiscale concurrentie tussen deelgebieden moeten we geen schrik hebben, die concurrentie is juist de beste garantie dat de bestuurders matig zullen blijven in hun belastings- en reglementeringsneigingen."

Collega's, dit citaat is niet van de hand van één of andere extreme flamingant, maar is getekend "Guy Verhofstadt, juni 1992". Het doet misschien zelfs een aantal leden van de VLD nog herinneren aan een aantal teksten die zij vroeger als verplichte bedlectuur moesten doornemen. Ik neem aan dat de toenmalige oppositieleider niet graag zal herinnerd worden aan citaten uit zijn tweede burgermanifest. Ieder van ons kent het verhaal van de machtigen die ontrouw worden en de machtelozen die trouw blijven.

Mijnheer de voorzitter, ik wend mij even tot u. Van op deze tribune zullen wij blijven zeggen dat we deze staatshervorming niet lusten. Van op deze tribune zullen we blijvend de stem zijn van de

politieke dissidenten in deze Belgische schijndemocratie. Van op deze tribune zullen we ons blijven verzetten tegen de paarsgroene dictatuur van het politiek correcte denken. Vanop deze tribune zullen we blijven zeggen dat wij in eer en geweten zullen blijven strijden totdat Vlaanderen een vrije staat is in een "Europa der Volkeren".

01.20 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, bij elke staatshervorming in dit land heeft men het onvermijdelijk over compromissen. Bij het beoordelen van een compromis is de Agalev-Ecolo-fractie bijzonder goed geplaatst omdat ze de enige fractie is die over de taalgrens heen met de anderstaligen samenwerkt. Dit is volgens mij een goede zaak, hoewel het niet altijd gemakkelijk is. Wij moeten niet verhehlen dat, ondanks de zeer grote eenstemmigheid, er ook bij ons geregeld discussiepunten opduiken en dat in een verschillend politiek landschap en medialandschap andere klemtonen worden gelegd door het ene en het andere deel van de fractie. Het is normaal dat er soms verschillen in visie zijn. Wat de communautaire aspecten betreft, kunnen wij evenwel zeer verregaand gezamenlijke voorstellen formuleren. Wat vooral belangrijk is, is dat wij door het dagelijkse contact ervaren dat de grote clichématige benadering van de communautaire problematiek in werkelijkheid veel genuanceerder is dan men het vaak voorstelt.

Het grootste cliché uit de discussie over deze staatshervorming is dat enerzijds, de Vlamingen meer bevoegdheden vragen en anderzijds, de Franstaligen meer financiële middelen "pour le refinancement de la communauté ou de l'enseignement." Iedereen die de realiteit onder ogen wil zien, weet dat de situatie genuanceerder is dan dat. Wanneer men ziet wat de Vlaamse regering allemaal wil verwezenlijken en welke vragen er leven bij de Vlaamse leerkrachten, dan is het duidelijk dat ook aan Vlaamse kant een vraag bestaat naar bijkomende financiële middelen.

01.21 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, ten behoeve van de historische waarheid wil ik beklemtonen dat de vragen vanuit het Vlaamse onderwijs inderdaad bestaan, maar dat ze niet worden ingelost door de huidige Vlaamse regering. Dit houdt verband met de verkeerde beleidskeuzes en met verkeerde begrotingskeuzes van de Vlaamse regering, waar de partij van de heer Tavernier overigens deel van uitmaakt.

01.22 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Mijnheer Leterme, dat kan goed uw mening zijn. Ik stel echter vast dat het grootste deel van de bijkomende uitgaven tegemoetkomen aan de zogenaamde witte woede. Ik denk dat de eisen van de welzijnssector terecht waren. De welzijnssector is een belangrijke sector in de Vlaamse samenleving. U zult moeten toegeven dat het grootste deel van de bijkomende uitgaven, terecht naar de welzijnssector gegaan zijn. Er zijn ook veel meer bijkomende toezeggingen gedaan aan het Vlaamse onderwijs dan dat er concrete zaken zijn ingevuld inzake bijvoorbeeld de afcantiemen. Ik spreek hier over de beslissingen die we nu in handen hebben en over de plannen voor 2002. Men kan inderdaad dromen over wat wij over vijf jaar zullen gaan doen, maar ik heb het graag over wat er tot op dit moment beslist is en waarover er concrete engagementen bestaan. Ik ben van mening dat de Vlaamse regering geen verkeerde beleidskeuzes heeft gemaakt. Integendeel, een aantal fundamentele zaken zijn rechtgetrokken nadat ze, misschien door omstandigheden, tijdens de vorige legislatuur waren scheefgegroeid. Toen kwamen een aantal sectoren duidelijk niet aan hun trekken. Zij werden niet op een correcte manier vergoed.

Ik stel vast dat bij de Franstaligen hetzelfde gebeurt als bij de Vlamingen. Ik heb goed geluisterd naar collega Eerdekens. Hij zei dat de vraag naar meer bevoegdheden ook bij de Franstaligen leeft. Inzake bepaalde gewestbelastingen vragen zij niet alleen meer middelen; zij willen ook de gewestbelasting vaak aanpassen aan hun eigen noden. Zij willen een eigen beleid voeren, zij willen zelf de richting kiezen waarin zij hun gewest willen sturen. Meer bevoegdheden is dus niet alleen een Vlaamse eis. Ook langs Franstalige kant bestaat die vraag heel duidelijk. Net zo goed bestaat in de verschillende gewesten en gemeenschappen voor een aantal domeinen de vraag naar meer mogelijkheden om een eigen beleid te voeren. Men krijgt nu eenmaal een overdracht van bevoegdheden van het federale niveau naar het gewestelijke en het gemeenschapsniveau.

Laten wij terugkeren naar de financieringswet die voor ons ligt. Hier worden enkele belangrijke stappen gedaan, die eigenlijk door weinigen gecontesteerd worden. Wanneer zij wel gecontesteerd worden, gebeurt dat duidelijk vanuit een totaal verschillende hoek, naargelang zij van de ene of de andere kant van de taalgrens komen. De kritieken zijn in feite aan elkaar tegengesteld.

Het is dus niet zo dat er met een andere meerderheid een alternatief akkoord tot stand zou kunnen worden gebracht dat unaniem zou worden goedgekeurd. Het is nu eenmaal het lot van een compromisakkoord dat niemand alle eisen binnenhaalt. Maar het is alvast evenwichtig.

Ik stel vast dat niemand de noodzakelijke herfinanciering van de gemeenschappen in twijfel trekt. Niemand ontkent het feit dat het oude financieringssysteem van dotaties die stegen volgens de BTW-inkomsten, een slecht systeem is, met een structurele vermindering van de gemeenschapsmiddelen tot gevolg. Wij stellen hier een nieuw mechanisme voor. U vindt het te beperkt, mijnheer Leterme. Alleszins staat de kritiek van de CVP haaks op die van de PSC. Aangezien de bezwaren van de tegenstanders van het ingewikkelde akkoord dat nu ter tafel ligt – dat kan ook niet anders, want het betreft een moeilijke problematiek – zo uiteenlopen kan ik niet anders dan concluderen dat er weinig ruimte is voor een alternatief dat de goedkeuring wegdraagt in beide grote taalgemeenschappen.

01.23 Yves Leterme (CVP): Mijnheer Tavernier, u beweert dat er geen alternatief is voor de teksten die ter tafel liggen. Ik heb alle indicaties dat er, op het moment dat u zulks vanop het spreekgestoelte declameert, door marchandage en heronderhandelingen wordt geprobeerd een alternatieve tekst op te stellen, die zeker een tweederde meerderheid kan halen. Wat staat u hier dan te vertellen?

01.24 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Mijnheer Leterme, ik zou zeker niet rekenen op een alternatieve tekst met een nieuw mechanisme. Vergeet dat maar.

01.25 Yves Leterme (CVP): Mijnheer Tavernier, voor alle duidelijkheid, gaat u ervan uit dat er tekstwijzigingen zullen worden aangebracht, quid dat er geen totaal nieuwe tekst wordt ingediend? Met andere woorden, kondigt u nu wijzigingen aan onderhavige teksten door de meerderheid aan?

01.26 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Ik kondig hier niets aan. Wat ik zei, was dat het hier gaat om een evenwichtig geheel en dat u niet moet hopen op of vrezen voor een alternatief dat totaal nieuwe teksten of mechanismen voorstelt.

Ik herinner eraan dat ook de gewesten vragende partij waren voor meer fiscale verantwoordelijkheid, zodat zij over eigen beleidsinstrumenten konden beschikken. Ook dat is nooit betwist. Er is zelfs nauwelijks of geen

kritiek geuit op het feit dat het federaal niveau opnieuw bevoegd wordt voor de milieutaksen.

Voor ons is het zeer belangrijk dat er duidelijke grenzen zijn gesteld aan de gewestelijke autonomie, want de federale overheid moet voor haar inkomstenverlies worden gecompenseerd. Bovendien is beslist om het risico op fiscale migratie tegen te gaan. Het is al te gemakkelijk zomaar te eisen dat zelfs het kleinste gewest een zo groot mogelijke fiscale autonomie wordt verleend. Het gevaar op fiscale migratie is immers niet denkbeeldig. Fiscale migratie is altijd in het voordeel van de inwoners met de hoogste inkomens, die het gemakkelijkst verhuizen naar gebieden met de laagste fiscale druk.

Ik heb soms de indruk dat men de fiscale autonomie vanuit een te theoretisch concept benadert en dat men te weinig rekening houdt met wat er in werkelijkheid gebeurt, namelijk de fiscale migratie en de belastingontwijking. Ik denk dat wij al het mogelijke moeten doen om dat tegen te gaan. Daarom vind ik het zeer goed dat men duidelijke grenzen heeft gesteld aan de gewestbelastingen en aan de verminderingen en de vermeerderingen van de personenbelasting. Vandaag de dag bestaat er immers ook een verschil tussen diverse gemeenten in de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting. Vandaag de dag komen er in Vlaanderen – en ik veronderstel ook in Wallonië – regelmatig klachten over het feit dat de rijkste gemeenten de laagste tarieven toepassen en daardoor de hoogste inkomens aantrekken. Dat is sociaal gezien niet correct.

Gezien deze vaststellingen, is het meer dan terecht dat men de verschillende gewesten de mogelijkheid tot differentiatie geeft. Als men dat doet, moet men tegelijkertijd ook duidelijk de beperkingen aangeven waarbinnen die mogelijkheid zich situeert. Daarom vind ik wat hier voorligt zeer goed. Men kan natuurlijk stellen dat het vroeger meer was. Inderdaad, in theorie was het meer, maar in praktijk werd het, ten eerste, niet toegepast en, ten tweede, was het aan andere, bijkomende voorwaarden verbonden, zodat er van die mogelijke differentiatie geen sprake was.

In het verlengde daarvan wil ik het ook even hebben over de vennootschapsbelasting. De redenen waarom wij vinden dat de gewestbelastingen, de marges, de schommelingen en de differentiaties in de personenbelasting beperkt moeten zijn, zijn dezelfde als de redenen waarom wij vinden dat

men enorm moet opletten met de eventuele regionalisering van de vennootschapsbelasting. Het risico van fiscale migratie naar gebieden waar de belastingdruk het laagst is, is bij vennootschappen nog veel groter dan bij individuele personen. Daarom zou een regionalisering hier volgens mij een slechte zet zijn en is het goed dat wij de vennootschapsbelasting op het federale niveau houden. De zetel van een onderneming is immers maar al te gemakkelijk te verplaatsen van het ene Gewest naar het andere.

Nog even iets over het akkoord rond Brussel. Brussel is nooit een gemakkelijk geval geweest. Een compromis is altijd een beetje ingewikkeld. Het voordeel aan dit akkoord is in elk geval dat het van de Brusselaars zelf is gekomen. Zij hebben hierover onderhandeld en het wordt door de twee taalgroepen in Brussel als een positieve stap vooruit beschouwd. Ik hoor het verdedigen door Vlaamse en door Franstalige Brusselaars. In het Brusselse regeerakkoord waren reeds een aantal principes vastgelegd en die principes werden nu vertaald. Voor de Vlamingen is er voor het eerst een gegarandeerde vertegenwoordiging. Dat zal duidelijk worden ingeschreven. Ik vind het dus grotesk dat men die gewaarborgde vertegenwoordiging interpreteert als betekende het dat de Vlaamse vertegenwoordiging in Brussel plotseling in een keurslijf zit. Ik denk dat het voor velen bijna een droom is ooit aan die 19% te geraken. Voor het zover zal komen, zullen er volgens mij al enkele tientallen jaren voorbij zijn gegaan. Gezien de Belgische constructie zullen wij in die tijd toch al met elkaar hebben gesproken!

Er zijn inventieve constructies toegepast om het Vlaams Blok te verhinderen de blokkering van Brussel toe te passen. Naast het element "mogelijke blokkering van de Brusselse instellingen" hebben sommigen nog over andere strategieën gesproken. Het is vooruitziend van de Brusselaars om zo'n mechanisme in te bouwen. Waarschijnlijk zullen die mechanismen niet nodig zijn. Ik hoop dat in de eerste plaats voor de Vlamingen. Als men het bekijkt van Vlaamse zijde, is het Vlaams Blok voor de Vlamingen eigenlijk een blok aan het been.

Ik kan de CVP begrijpen als zij vanuit hun standpunt zeggen dat zij betere voorstellen hebben. Ik kan ook de PSC begrijpen als zij zeggen vanuit hun standpunt betere voorstellen te hebben. Ik stel alleen vast dat zij samen geen beter voorstel hebben. Elk afzonderlijk, vertrekkend vanuit het oogpunt van één

gemeenschap of gewest, kan men misschien vanuit het eigen standpunt betere voorstellen hebben. Anderen hebben dan echter precies de tegenovergestelde voorstellen. Ik meen dan ook dat wat hier voorligt een goede zaak en een stap vooruit is. Omdat wij dit een stap vooruit en een evenwichtig akkoord vinden, zullen wij het ten volle steunen.

01.27 **Danny Pieters** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren collega's, de verklaring tot herziening van de Grondwet aangenomen in de laatste legislatuur liet het huidige Parlement slechts een zeer beperkte actieruimte om verdere stappen te zetten in de staatshervorming. Wij betreunden dit twee jaar geleden reeds en wij doen dat nog steeds. Toch zouden er substantiële stappen komen in de huidige legislatuur. Dat werd ons bij de onderhandelingen over de vorming van een Vlaamse regering beloofd. Een belangrijk feit is dat partijen beloofden om nu op Vlaams niveau geen ander discours te houden dan op federaal niveau. We verheugden ons twee jaar geleden over deze breuk met een onfris praktijk uit een recent verleden waarbij met defederaliserende spierballen gerold werden in het Vlaamse Parlement terwijl dit federaal weinig echo kreeg.

Vandaag weet ik niet zo goed meer of ik mij daar wel zo geweldig enthousiast over moet voelen. Zeker, eerlijkheid is een zeer grote troef en eenstemmigheid op federaal en Vlaams vlak is eerlijk. Dat één en ander zou uitmonden in een wel erg lauwe meerderheid als het gaat om verdere stappen in de Vlaamse staatsvorming binnen het Vlaamse Parlement, konden wij toen nog niet voorzien. Wat er ook van zij, de Vlaamse regeringsvorming waaraan mijn partij deelnam, beloofde toch vooruitgang op een aantal domeinen. Ik geloof dat de Vlaamse regeringsverklaring dan ook de juiste maatstaf is om de voorliggende akkoorden en hun wettelijke omzetting te beoordelen. Ik kom daar straks op terug.

Het verdere verhaal is bekend. Er kwam een Costa en een eerste akkoord, het Hermes-akkoord, daarna kwam een tweede akkoord, het Lambermont-akkoord en dan was er een derde akkoord, het Lombard-akkoord.

Het enthousiasme over de eerste twee akkoorden waaraan wij deelnamen, was eerder gematigd. Uiteraard zou veel afhangen van de omzetting van die akkoorden in wetteksten.

Welnu, deze omzetting bleek ronduit teleurstellend

en op menig punt verschilden de teksten van wat destijds was afgesproken. Wie zich in de techniciteit van de akkoorden verdiept of verdiepte, kan niet anders dan dat vaststellen. Wij hebben dan ook aan de alarmbel getrokken en hebben geprobeerd een lijst met knelpunten op te stellen. Het ging om punten waar volgens ons een grote afwijking van de oorspronkelijke akkoorden in de voorgelegde teksten werd vastgesteld. Wij overhandigden deze lijst aan Karel De Gucht, voorzitter van de grootste meerderheidspartij aan Vlaamse kant, die als bemiddelaar wenste op te treden.

Ik ga slechts de belangrijkste punten opsommen. Ten eerste, er was duidelijk afgesproken dat het toezicht op de politie naar de gewesten zou gaan, behalve inzake politiebevoegdheden in verband met het Octopuspakket. Voor ons moest ook in de teksten staan dat alleen de politiebevoegdheden inzake openbare orde federaal bleven, de andere toezichtmaatregelen in verband met de gemeentelijke politie zouden overgaan naar de gewesten. Als ik mij niet vergis vond een VLD-fractie-leider in de Kamer dat bijvoorbeeld de verkeerspolitie onder gewestelijk toezicht zou komen. Deze uitspraak vinden we nergens in de teksten terug.

Een kleiner punt was dat, volgens de teksten, gouverneurs, arrondissementscommissarissen enzovoort slechts door de gewestregering kunnen worden afgezet na eensluidend advies van de federale regering. Geachte collega's, afzetting is een zeer gereguleerde en met garanties omringde procedure. Het is dan ook een beetje gek dat aan het eind van zulke procedure de federale regering de afzetting zou kunnen blokkeren.

Er werd gesproken over gewaarborgde vertegenwoordiging – bijvoorbeeld aan Vlamingen – die niet zou worden geremd door een andere bepaling, met name deze van het beginsel van evenredigheid zoals het in het kiesstelsel ingeschreven staat.

Ondanks onze opmerking werd de tekst niet aangepast. Wij maakten de opmerking dat een aantal procedures, onder meer voorzien voor beroep bij het Arbitragehof, noodzakelijkerwijze andere termijnen zouden vereisen. Er werd niet naar geluisterd.

Belangrijker was onze opmerking over de Duitstalige gemeenschap. Over Duitstalige gemeenten stond niets in het Lambermont-akkoord en in deze Kamer hebben we er nog over

gedebatteerd. Op mijn vraag aan de vice-eerste minister antwoordde deze laatste dat hierover niets afgesproken was. In de teksten vinden we dat het toezicht over de Duitstalige gemeenten overgeheveld wordt naar Namur, met alle problemen vandie voor de Duitstaligen.

De integratie van OCMW met gemeentelijke sociale diensten, voor ons een zeer sociaal en belangrijk punt, werd gevraagd en werd min of meer toegezegd, maar we konden hierover niets terugvinden in de teksten. Nu blijkt het ook onmogelijk.

De veiligheid van de voedselketen werd ingeschreven als bevoegdheidscriterium daar waar het alleen als verklaring zou mogen dienen voor de pakketten die al dan niet werden overgedragen aan de gewesten.

Inzake landbouwprijzen lieten we opmerken dat het federale niveau weliswaar bevoegd kan blijven voor het prijs-en inkomensbeleid op het niveau van de consument, maar niet op het niveau van de landbouwprijzen. Daarover bestond eensgezindheid met de heer De Gucht, maar tot vandaag wachten we op klaarheid omtrent dit punt.

Dat is niet onbelangrijk, want dat betekent dat het gewest en niet de federatie de marges die het EU-beleid terzake laat, kan invullen.

Er wordt ingeschreven dat alle gemeenten gelijk moeten worden behandeld. Onze opmerking was toen dat een grote stad toch niet aan dezelfde regels moest worden onderworpen als kleine gemeenten. Dat is immers geen goed bestuur. "Neen", zei men ons: "Dat moet worden aangepast waarbij duidelijk moet worden gemaakt dat het alleen om faciliteiten gaat. Daarvoor werd dit ingeschreven." Wel, doe dat dan. Zeg dat uitdrukkelijk, schrijf dat uitdrukkelijk in, zo niet maakt u slechte wetgeving.

Inzake de financieringswet lieten wij opmerken dat de monitoring door het Rekenhof en de mogelijke controle achteraf door het Arbitragehof alleen kan gebeuren aan de hand van twee kwantitatieve criteria: de marges en de progressiviteit. "Ja", zei men ons. "Ja", herhaalde minister Vande Lanotte in een niet in het verslag opgenomen antwoord. "Ja natuurlijk is dat zo. De deloyale fiscale concurrentie op zich is geen toetsexponent." Wij vinden daarvan niets in de teksten terug. Wij wachten nog altijd op een duidelijke, klare in het verslag opgenomen verklaring terzake dat er geen sprake kan zijn van een derde toetsingscriterium,

met name deloyale fiscale concurrentie naast de twee kwantitatieve criteria. Alleen de twee kwantitatieve criteria zijn ons inziens mogelijk.

Wij merkten op dat wij er in de financieringswet misschien moesten over waken opdat de federale overheid elementen die van de belasting naar de Gewesten waren overgedragen, niet ook nog zou kunnen gaan aanboren. Er zou dus een bepaling moeten komen dat een belastingsobject dat reeds door de nieuwe gewestbevoegdheid werd gevat, niet nog eens door de federale overheid zou worden belast, zij het onder een andere naam. Wat deed men om de dubbele belasting te vermijden? Men schreef een bepaling in alleen over het vermijden van dubbele belasting tussen twee gewesten, wat een andere zaak is.

Inzake ecotaks en ecobonus werd afgesproken dat deze zoals de andere gewestbelastingen naar de Gewesten zouden overgaan. Plotseling slaat men bij het indienen van de tekst een andere koers in. Ze worden nu federaal gemaakt. De enige zwakke verklaring die wij daarvoor krijgen, is dat de Gewesten plotseling niet meer geïnteresseerd zijn en dat het voor Vlaanderen niet zo belangrijk is.

Zelfs al zou dat laatste waar zijn, dan doet dat toch afbreuk aan de coherente bevoegdheidspakkettheorie en is het weer een mooi staaltje van federale nutteloze recuperatie.

Er werden opmerkingen gemaakt in verband met de registratierechten. De technische kant daarvan zal ik u besparen.

Sta me toe nog drie korte punten te vermelden die voor ons toch een zeker belang hebben.

Ten eerste, de Plantentuin van Meise. De overdracht van de Plantentuin van Meise wordt bij herhaling vernoemd in deze financieringswet. Men zou er beter ook eens bij zeggen aan wie ze wordt overgedragen. Is het zo moeilijk om in de tekst van de wet of in de toelichting te melden dat die wordt overgedragen aan de Vlaamse gemeenschap? In de vroegere versies van de tekst was dat nog het geval. Nu kan dat blijkbaar niet meer. Als dat niet meer gebeurt, is dat toch geen loutere vergetelheid. Dat betekent dat er politiek meer achter schuilt.

Inzake de Plantentuin van Meise was afgesproken dat de financiering van de Franse gemeenschap die daaraan zou beantwoorden, beperkt zou worden tot het Franstalig wetenschappelijk personeel dat daar werkt. Dat begrijp ik en dat is

goed. In de huidige tekst lezen we dat het gaat om ál het personeel van de Franse taalrol. Waarom moet men daar zulke veranderingen in schrijven, zonder dat daaraan een ernstig overleg voorafgaat?

Ten tweede, wat de ontwikkelingssamenwerking betreft werd in het Lambermont-akkoord uitdrukkelijk afgesproken dat alle aspecten van de ontwikkelingssamenwerking die samenhangen met de bevoegdheden van de Gewesten en de Gemeenschappen overgedragen zouden worden met ingang van 1 januari 2004. In de huidige tekst lezen we dat men afwacht. Pas bij een volgende bijzondere wet, waarvoor men de tweederde meerderheid nog zal moeten vinden, zullen de bevoegdheidspakketten inzake ontwikkelingssamenwerking worden overgedragen. Het spijt me, maar we hebben al te vaak gezien dat overdrachten in twee of drie fasen niet zo goed werken. We willen daarmee niet nog eens bedrogen worden. Dat kan niet. Dat is geen vertaling van wat was afgesproken.

Ten derde, heb ik nog een punt over de samenhang. Vanaf het eerste ogenblik hebben wij erop aangedrongen dat de afspraken een geheel zouden vormen. De bijzondere financieringswet en de bijzondere bevoegdheidswet moeten een geheel vormen en als dusdanig aan elkaar vastgeklonken worden. We merken dat een van de twee voortdurend bestookt wordt met verdachtmakingen van ongrondwettigheid of met de plaatsing van grote juridische vraagtekens achter de geldigheid ervan. Het gaat om overdrachten van geld zonder dat veiligheidsmaatregelen genomen worden. Dat kan niet.

Tot in deze Kamer of in de Senaat hebben we er geen garantie over dat het sneuvelen van de ene wet ook het sneuvelen van de andere wet met zich zal brengen.

Wat ons betreft, zijn die twee wetten onlosmakelijk gekoppeld. Onze houding tegenover de bevoegdhedenwet zal geen andere zijn dan onze houding tegenover de financieringswet. Daar is geen sprake van.

Dames en heren, ik zou hieraan nog een lange lijst kunnen toevoegen. Met de zaken die ik vernoemd heb, wil ik aantonen dat er geen overeenstemming is op alle punten tussen wat is afgesproken en de zaken waarin we ons nog enigszins konden vinden. De heer Patrik Vankrunkelsven noemde het akkoord het minimum minimorum. De omzetting ervan is

beneden dat minimum.

Sommige van de niet gerealiseerde punten waren voor ons zo essentieel dat we ze breekpunten noemden. We maakten heel duidelijk dat er voor ons geen sprake kon zijn van de goedkeuring van de teksten als die breekpunten niet verwezenlijkt werden.

Bemiddelaar De Gucht gaf ons op de meeste van deze breekpunten volledig gelijk. Hij zei dat men inderdaad op een aantal punten was afgeweken. Men wou nog altijd proberen met een open mind tot afspraken te komen om dit deel alsnog in rechte banen te leiden. Veel werd ons beloofd met woorden, de teksten hebben wij nog steeds niet gezien.

Intussen had onze partij ook duidelijk gemaakt dat er geen sprake van kon zijn de bevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake het toezicht over de Brusselse gemeenten te aanvaarden zonder dat er meteen en conform met het Brusselse regeerakkoord iets zou worden gedaan aan de verbetering van de situatie van de Vlamingen in Brussel. De mini-Costa werd weer tot leven gewekt, er werd gesproken en uiteindelijk sloot men het Lombard-akkoord. Dit Lombard-akkoord heb niet ik maar wel de voorzitter van de VLD een perfide akkoord genoemd. Hij heeft het echter verdedigd. Wellicht is dit een uiting van nieuwe politieke cultuur.

Nieuwe politieke cultuur is wellicht ook het betalen voor mandaten. Ik heb in deze Kamer gehoord dat mensen die op een zeker niveau aan politiek willen doen zowel ten noorden als ten zuiden van de taalgrens het zeer moeilijk hebben met dit betalen voor mandaten. Dit geeft volgens mij een zeer slecht beeld van wat een Vlaming en een Waal is in de Brusselse context.

Wij wezen de Lombard-akkoorden af want volstrekt benedenmaats wat betreft de versterking van de positie van de Vlamingen in Brussel, een stap achteruit wat betreft de dubbele meerderheden die worden afgeschaft en omdat het betalen voor mandaten als principe niet kan. Een deel van mijn partij begroette de akkoorden wel als een verwezenlijking van de verwachte, betere status van de Brusselse Vlamingen. Ik kom daar nog op terug.

Hoe nu onze positie bepalen ten aanzien van de omzetting van de vroegere akkoorden in bijzondere wetten? Wat moet onze maatstaf zijn? Wij zouden kunnen doen zoals de Vlaamse Beweging graag doet en verwijzen naar de vijf

resoluties van het Vlaams Parlement: Brussel geen deelstaat als de andere, Vlaanderen moet zelf kunnen instaan voor de personenbelasting, Vlaanderen moet zelf kunnen beslissen inzake gezondheids- en gezinsbeleid en de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde. Ik zal dat niet doen.

Wij zouden kunnen verwijzen naar partijprogramma's. Ik zou kunnen verwijzen naar mijn eigen partijprogramma maar ik neem aan dat ik daarmee mensen van andere partijen niet kan overtuigen. Het is op dat vlak bij ons soms al moeilijk genoeg. Wij zouden ook kunnen verwijzen naar het VLD-programma bijvoorbeeld, toch wel een belangrijke en serieuze partij. Wat hebben zij over fiscale autonomie gezegd? Wat zij hebben gezegd over de noodzaak van een defederalisering van de sociale zekerheid is zeer interessant.

Ik hoop dat de VLD mij in de komende uren, dagen en weken nog zal kunnen overtuigen van het feit dat de V van de VLD niet staat voor een dun laagje vernis. Ik hoop dat in de komende uren en dagen de VLD nog zal kunnen bewijzen dat zij die V in haar letterwoord wel degelijk ernstig neemt. Hoe dan ook, we zullen allemaal ooit moeten inzien dat niet alles en iedereen te koop is, dat niet alles en iedereen het algemeen belang zomaar kan negeren.

Als er, na ons aan het lijntje te hebben gehouden, straks in de regering afspraken worden gemaakt om wat PSC'ers over de streep te trekken, zal de verantwoordelijkheid van zij die dit doen zeer groot zijn.

Wij weten dat ze dan de verantwoordelijkheid daarvoor op ons zullen proberen te schuiven. Wij zijn dat gewend. Ik kan u alleen maar zeggen dat eenieder die dit dossier een beetje kent, eenieder met een beetje politiek gezond verstand, ook bij de VLD, de SP en Agalev en eenieder die een beetje zelfrespect heeft, zal moeten toegeven dat dit niet kan. Men kan de bevoegdhedenwet en de financieringswet niet dissociëren.

Waarop zullen wij onze evaluatie dan wel baseren? Niet op de maximalistische of maximalistisch genoemde Vlaamse resoluties, maar gewoon op datgene wat wij met dezelfde partijen als degene die hier de federale meerderheid vormen, hebben afgesproken in het Vlaams Parlement bij de Vlaamse regeringsvorming. Waartoe leidt nu zulke evaluatie? Ik zou daaromtrent drie punten willen naar voren brengen.

Een kernbegrip, trouwens niet alleen in Vlaanderen maar ook op federaal niveau, is een goed bestuur. De staatkundige hervorming van België staat voor ons niet in het teken van een ontembare splitsingsdrang, maar is gestoeld op de verzuchting om een efficiënt en goed bestuur te realiseren op basis van de principes zoals geschetst in het Vlaamse regeerakkoord: verantwoordelijkheid, subsidiariteit en solidariteit. Lambermont-bis, zoals het is gaan heten, zal echter niet leiden tot een betere, meer doorzichtige en coherente bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de Gemeenschappen en de Gewesten. Het akkoord staat bol van de uitzonderingen op de bevoegdheidsoverdrachten en bevat financieringsmechanismen waarin niemand nog klaar ziet. Dit federalisme à la carte dient de rechtsstaat noch de democratie. Het mag dan ook weinig verwondering wekken dat de adviezen van de tweetalige kamer van de Raad van State vernietigend zijn, zowel voor Lambermont als voor het Brussel-akkoord. De kans dat het achteloos negeren van deze adviezen hier in de Kamer en door de regering straks wordt gewraakt door het Arbitragehof, is dan ook meer dan reëel.

Tweede toetsingsmoment: de Lambermont-akkoorden versterken de driedigheid van de federale Staat. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt aanzienlijk versterkt, terwijl er niets wordt gedaan aan de gebrekkige democratische werking van de Brusselse instellingen. Integendeel, deze slecht functionerende instellingen krijgen vaak nog meer bevoegdheden toegeschoven, die de stadsgrenzen letterlijk en figuurlijk ver overstijgen. Soms heb ik de vrees dat Vlaanderen haar hoofdstad hier vaarwel zegt. De garanties voor de Brusselse Vlamingen worden veeleer teruggeschroefd dan versterkt. Het principe van de driedigheid staat overigens haaks op wat ook onze partij altijd al heeft verkondigd.

Ten slotte is er de kosten/batenanalyse. Door het Lambermont-akkoord worden ontegensprekelijk verdere stappen in de staatshervorming gezet, dat is ook waar. De ene beweert dat het akkoord terzake alle verwachtingen overtreft, voor de andere is het bereikte schier onvoldoende. Ondanks de waslijst van punten van kritiek die wij zouden kunnen uitbrengen, wil ik niet belanden in een welles-nietes-spelletje, waarbij niemand gelijk haalt. Laat mij nogmaals verwijzen naar het Vlaamse regeerakkoord. Daar kunnen wij een objectieve maatstaf, ja zelfs haast een kwantitatieve maatstaf vinden om de akkoorden en de wetteksten die ons werden voorgelegd, te

evalueren. Het Vlaamse regeerakkoord schuift tien bevoegdheidsdomeinen naar voren waarin "snel" hervormingen dienen te worden gerealiseerd en zes variapunten. Zelfs met een milde beoordeling komt men onvermijdelijk tot de vaststelling dat ten aanzien van amper vier bevoegdheidsdomeinen effectief ook vooruitgang werd geboekt. Van de zes variapunten kregen er amper twee enige invulling. Daarnaast geeft het regeerakkoord een opsomming van elf knelpunten en zeven niet onbelangrijke variapunten waarvoor, ik citeer, "in de eerste helft van de legislatuur" - nu dus - "definitieve oplossingen moesten worden gevonden". Een zelfde milde jurering leert dat vier van de elf knelpunten ook effectief een oplossing kregen.

De zeven variapunten met onder andere belangrijke dossiers als de splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, bleven onbeantwoord.

Mijnheer de voorzitter, 4 op 10, 2 op 6, 4 op 11 en 0 op 7: in totaal een score van 10 op 34, of 29%. Zelfs een erg milde jury kan in dit geval niet delibereren.

Daarenboven zijn er de duidelijke uitspraken van een aantal Franstalige politici die, niettegenstaande de hoogdravende tegenstrijdige verklaringen van Vlaamse politici, ons verzekeren dat de goedkeuring van de voorliggende akkoorden definitief het einde betekent van de staatshervorming. Na de tegemoetkoming aan de Franstalige Gemeenschap inzake de financiële behoeften, zullen wij de komende tien jaar - en ik ben optimistisch - geen vooruitgang boeken op dit vlak.

Wij kunnen slechts tot de conclusie komen dat de voorliggende bijzondere wetteksten niet kunnen worden goedgekeurd. Andere leden van mijn partij zullen de wetteksten, zoals zij thans voorliggen en indien er geen bijkomende concessies worden gedaan om wat Franstalige stemmen te sprokkelen, wel goedkeuren. Dit meningsverschil binnen mijn fractie verheugt mij niet, maar ik kan en wil het niet ontkennen. Sommige leden van mijn fractie kozen een andere weg, op grond van hun overtuiging. Zijn zij daarom volksverraders? Zijn zij daarom slechte Vlamingen? Nee. Zij zijn van oordeel, op basis van hun overtuiging, dat het zo volstaat. Dat is evenwel onze opvatting niet. Zijn wij daarom nationalistische extremisten? Of zijn wij, zoals sommigen ons noemen, rechtse conservatieven of rechtse extremisten? Als de term extremist tegenwoordig betekent je

afspraken respecteren en consequent je idealen nastreven en je programma volgen, dan hebben zij misschien gelijk. Ik behoor niet tot diegenen die zeggen dat links staat voor link, maar laten wij dan ook rechts en rechtlijnig niet verwarren.

Wij geloven in een rechtlijnige politiek, zonder allerlei gekonkel. Wij geloven ook in een stap-voor-stap-politiek. Wij weten ook dat wij een zeer kleine groep zijn in dit Parlement en dat, willen wij vooruitgang boeken, wij naar een consensus moeten streven met de andere Vlamingen en met de Franstaligen. Zo hebben wij ons trouwens steeds gedragen. Wij realiseren ons perfect de specifieke aard van onze situatie. Wij waren en zijn nog steeds bereid de blijven praten met elkeen die dat wenst, Vlamingen en Franstaligen. Wij zijn en blijven bereid een degelijk en eerbaar compromis te sluiten; een compromis dat niet perfide moet worden genoemd, dat bij de Franstaligen noch bij de Vlamingen een wrange smaak in de mond achterlaat, maar waarbij de Staat derwijze wordt hervormd dat hij beter wordt, zowel voor de Vlamingen, de Franstaligen als de Duitstaligen. Wij geloven dat zulks mogelijk is; wij zijn ervan overtuigd dat er een beter akkoord kan worden tot stand gebracht.

Laten wij bouwen aan een dergelijke politieke consensus; laten wij de Staat hertekenen tot een betere plaats met een juiste bevoegdheidsverdeling. Laten wij daarvoor de tijd nemen, in die zin dat wij de periode van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie benutten om een eerbaar vergelijk en een stap in de goede richting te bewerkstelligen, vastbesloten, trouw aan de idealen, maar tevens in alle sereniteit en met zin voor compromis.

Mijnheer de voorzitter, dat is het verzoek van Frieda Brepoels, Karel Van Hoorebeke, Geert Bourgeois en mijzelf.

01.28 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wat nu op het getouw staat – het Lambermont-akkoord en het Brusselse Lombard-akkoord – is minstens even erg voor Vlaanderen als het beruchte Egmontpact zaliger, misschien zelfs erger. Als de groep Bourgeois zich niet had verzet, zou Lambermont haast geruisloos door het Parlement zijn gesluisd. Dat is vooral te wijten aan de medeplichtigheid van de media, die in grote meerderheid het paarsgroene project genegen zijn en de oppositie doodzwijgen, maar ook door de bewuste ingewikkeldheid van dit akkoord. Men maakt de zaken moedwillig zo complex dat de mensen afhaken. Als ze nauwelijks correcte

informatie krijgen, weten de meeste mensen inderdaad niet eens waarover het gaat. Toch staat er voor Vlaanderen heel veel op het spel. Onze toekomst hangt ervan af, maar men dreigt door de bomen het bos niet meer te zien.

Omdat ik er in een vroeger leven op was getraind het essentiële van het bijkomstige te onderscheiden, heb ik hier nog eens die oefening gedaan. Die hele Lambermont-kwestie kan in één zin worden samengevat. De enorme geldoverdrachten van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel blijven voorgoed bestaan en verhogen nog drastisch in ruil voor wat rest- en schijnbevoegdheden voor de gewesten waarbij Brussel 'en passant' meer dan ooit tot een volwaardig derde gewest wordt uitgebouwd, dat samen met Wallonië tegen Vlaanderen inzetbaar is. De minderheid van Brusselse Vlamingen verliest hierbij haar broodnodige vetorecht. Zij worden tweederangsburgers, voortdurend vatbaar voor Franstalige chantage met als globaal resultaat een blokkering van de verdere staatshervorming. Dit is het drama van Lambermont.

De Franstaligen halen alles binnen wat ze nodig hebben, vooral de in de tijd nog toenemende federale – vooral Vlaamse – middelen voor hun geldverslindend onderwijs, terwijl de Vlamingen hun macht in Brussel verliezen en zich eeuwig blauw moeten betalen. Dit werd op een openhartige manier geïllustreerd door Jean-Claude Van Cauwenberghe, de Waalse minister-president, die op 7 november 2000 de volgende verklaring aflegde. Ik citeer: "Het belangrijkste van het Lambermont-akkoord is wat er niet in staat. Ik bedoel dat er niet aan de sociale zekerheid, noch aan de solidariteit wordt geraakt". Collega's, kan het duidelijker? Kan het pijnlijker?

Men vraagt zich af hoe dat mogelijk is. Hoe komt het dat de Vlamingen zich zo lieten rollen? De Leuvense hoogleraar politologie Wilfried Dewachter, een goede collega van Danny Pieters, vraagt zich dat ook af. In een lezenswaardig interview in de Financieel Economische Tijd van zaterdag 26 mei noemde hij het onbegrijpelijk dat de Vlamingen de druk van de Franstaligen hebben ondergaan en ermee hebben ingestemd dat er niet eens werd gepraat over sociale zekerheid, gezondheidszorg, kinderbeïdslag en financiële solidariteit. Dan zwijgt Dewachter nog over het niet aankaarten van de splitsing van het kiesarrondissement en gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, het niet overhevelen van de personen- en vennootschapsbelasting, het niet regionaliseren

van de NMBS, de telecommunicatie, de statistiek, enzovoort. Laten wij het niet afdwingen van een gewaarborgde vertegenwoordiging voor de Brusselse Vlamingen op alle bestuursniveaus zeker niet vergeten. Al die zaken werden opgesomd in de vijf resoluties die het Vlaams Parlement op 3 maart 1999 vrijwel unaniem goedkeurde.

Nogmaals, hoe is dit mogelijk? Van waar komt deze Vlaamse verliezersmentaliteit?

Professor Dewachter suggereert dat een deel van de Vlaamse lankmoedigheid en lamlendigheid aan de onderhandelingsstafel te wijten is aan het feit dat de VLD de eerste minister levert. Ik citeer een eufemistische Dewachter: "De post van eerste minister is niet de beste garantie om het eigen beleid door te drukken". Dat is correct. Er is echter meer in het spel. Deze regering Michel-Verhofstadt, in deze volgorde, werd in elkaar gestoken in de werkhuisen van de loge in Wallonië en volgt volledig de agenda van de francophonie in België. Verhofstadt mag van Michel, de kingmaker, premier spelen maar voor de rest dicteren Michel en Di Rupo wat er moet gebeuren. De backbenchers van de VLD moeten zich daar knarsetandend bij neerleggen.

De VLD die de vijf resoluties van het Vlaams Parlement enthousiast goedkeurde en voor wie het allemaal niet radicaal genoeg kon zijn – de heer Danny Pieters heeft daaraan zopas herinnerd; ik herinner u aan de optredens van Patrick Dewael en André Denys die op hun Vlaams strijdros kropen maar ook Karel De Gucht vooraleer hij voorzitter werd – heeft zich volledig neergelegd bij de Franstalige suprematie. De VLD verdedigt zelfs niet meer de essentiële belangen van het Vlaamse bedrijfsleven. Ik kom daar strak op terug.

Op de SP en AGALEV moet men inzake verdediging van de Vlaamse belangen helemaal niet rekenen. Zij zijn al blij dat ze erbij mogen zijn en mee aan de vleespotten mogen zitten. De metamorfose van de groenen terzake is fenomenaal.

Wat bezielt echter een deel van de Volksunie? Ik vrees dat het antwoord zeer banaal is: carrièreplanning, postjesjagerij, hier en daar wat benoemingen kunnen doen en subsidies binnenrijven. VU-ID21 heeft het van bij de aanvang van deze legislatuur volledig verknald. Herinner u dat Geert Bourgeois twijfelde om in de Vlaamse regering te stappen en eerst wilde afwachten of er van een nieuwe staatshervorming

wel iets in huis zou komen. Dat was buiten de waarden gerekend, in casu de machtshongerige lieden Bert Anciaux en Patrik Vankrunkelsven die zo openlijk regeringsgeil waren dat heel de Wetstraat wist dat ze nauwelijks konden wachten om in de regering te stappen en daarmee de aanvankelijke onderhandelingspositie van de VU, die mathematisch nodig is in de Vlaamse regering, volledig hebben ondergraven!

Vanaf dan werd letterlijk alles doorgeslikt en zet men de toekomst van Vlaanderen op het spel voor de figuurlijke hand vol zilverlingen. Intussen wordt Vlaanderen echter elk jaar op legale wijze beroofd van de vruchten van zijn welvaart, waardoor de toekomst van onze regio en van ons volk zwaar wordt gehypothekeerd. Mijn beweringen steunen op cijfers, verontrustende cijfers die aantonen op welke manier Vlaanderen elk jaar wordt afgeroomd en leeg gemolken. Dit jaar, in 2001 bedraagt de Vlaamse begroting ongeveer 650 miljard frank. De transfers zoals berekend in de KBC-studie waarnaar de heer Bultinck reeds heeft verwezen, zullen in de komende 20 jaar oplopen tot meer dan 4.000 miljard frank, nog te verhogen met de bedragen van het Lambermont-akkoord. De komende 20 jaar zullen wij ongeveer 6 keer de Vlaamse begroting van dit jaar moeten betalen aan Brussel en Wallonië.

Ik bevind me in zeer goed gezelschap als ik stel dat dit onmogelijk kan blijven duren. Jef Roos, de voorzitter van het VEV, verklaarde op 8 januari 2001, ik citeer: "Wallonië moet volop de kans krijgen om zelf te zorgen voor eigen groei. Het zou getuigen van grote kortzichtigheid om blijvend te rekenen op massale transfers vanuit Vlaanderen. De transfers van Vlaanderen naar Wallonië zijn vandaag onvoldoende gericht op het structureel verhogen van de dynamiek van Wallonië en dus op het op termijn overbodig maken van deze transfers.

Vandaag ontvangt elke Waal meer dan 50.000 frank per jaar van Vlaanderen. Deze geldader kan niet eeuwig open blijven. De huidige transfermechanismen in dit land kunnen zelfs pervers worden genoemd, want ze belonen het achterblijven". Tot zover het citaat van Jef Roos.

In plaats van de transfers te verminderen worden ze nog verhoogd door dit noodlottige Lambermont-akkoord, en niet op geringe wijze. Minister Vande Lanotte was zo vriendelijk ons een tabel te overhandigen, als bijlage bij het commissieverslag. Deze toont aan in welke mate de middelen voor de Franse gemeenschap – en dus ook de transfers – nog zullen stijgen. In 2002

krijgt de Franse gemeenschap reeds 3,23 miljard frank extra; in 2004 is dit bedrag reeds gestegen tot 8 miljard frank; in 2005 reeds tot 14 miljard frank; tot 20 miljard frank in 2007 en tot 89 miljard frank in 2020, telkens volgens de geldende prijzen. Het lijkt alsof de Franstaligen een “win for life” hebben gewonnen, waardoor ze tot in de eeuwigheid verzekerd blijven van jaarlijks toenemende middelen en waardoor Vlaanderen jaarlijks meer geld naar het zuiden ziet wegvloeien.

In dit verband citeer ik professor Robert Senelle vandaag in Knack: “Het is evident dat hier een belangrijk deel van de Vlaamse welvaart op onaanvaardbare en cynische wijze aan de hardwerkende, spaarzame Vlamingen wordt onttrokken. Ik vraag me af waarom de Vlaamse politici hierover zwijgen als vermoord”. Tot zover professor Senelle.

Vlaamse collega's, dit kan zo niet langer. Dit kunt u tegenover onze Vlaamse bevolking niet meer verantwoorden. De jaarlijkse transfer van 200 miljard frank, nog vermeerderd met de Lambermont-gelden, die elk jaar aan Vlaanderen wordt onttrokken, betekent voor onze economie een te grote aderlating. Dit kan niet meer, getuige onder meer VEV-voorzitter Roos. De VLD moet beseffen dat ook de Vlaamse ondernemers dit niet meer nemen. De idee van een onafhankelijk Vlaanderen maakt in die kringen steeds meer opgang.

Er is dringend geld nodig voor de Vlaamse infrastructuur, vooral in en rond Antwerpen, zeker 60 miljard frank op korte termijn. Dit geld is er echter niet. Onze bedrijven moeten gezond en concurrentieel kunnen werken. Daarvoor zullen echter in de toekomst de hefbomen ontbreken. Collega's van de VLD, als u het separatisme in de Vlaamse ondernemerswereld in de hand wil werken, dan moet u zeker het Lambermont-akkoord goedkeuren.

Tot de Vlaamse arbeiders – niet tot hun vertegenwoordigers, want dat zijn geen arbeiders meer – zeg ik: Vlaanderen wordt bestolen, u wordt bestolen, uw gezin wordt bestolen. Als Vlaams geld in Vlaamse handen blijft, moet u niet smeken voor een opslag van 6% voor de minimumlonen. Dan moet u niet smeken voor een hoger pensioen. Dan moet u niet smeken voor een hogere kinderbijslag. Dan moet u niet smeken voor meer jobs. Dan moeten onze leraars niet smeken voor een betere omkadering en verloning. Neen, dan blijft Vlaamse welvaart in Vlaamse handen en dan maken we van Vlaanderen de

modernste regio in Europa.

Er is geen goede kant aan het Lambermont-akkoord. Dit akkoord ontnemt de Vlamingen voor lange tijd de financiële hefbomen uit handen om de Franstaligen nog eens aan de onderhandelingstafel te dwingen voor verdere stappen in de staatshervorming en dus voor meer Vlaamse autonomie en welvaart. Ik heb goede hoop, na het horen van collega Pieters daarnet, dat de vier collega's van de groep-Bourgeois dit akkoord niet zullen goedkeuren. Als dit zo is, dan doe ik mijn hoed voor hen af. De andere vier collega's van de VU-fractie zullen hun houding tegenover de geschiedenis moeten verantwoorden. Ik richt mij ook tot de CVP, want ook deze partij heeft een zeer grote verantwoordelijkheid jegens Vlaanderen en Brussel. Als dit financiële luik van Lambermont morgen wordt goedgekeurd, bijvoorbeeld dankzij de PSC, dan rest er de CVP, als zij het meent met haar engagement voor de Vlaamse belangen, maar één ding: het verlaten van de Brusselse regering om op die manier ook de regering Michel-Verhofstadt in haar val mee te sleuren en zo dit noodlottige Lambermont-akkoord alsnog te kelderen. Ik vrees echter dat als puntje bij paaltje komt de CVP de kop van haar atoombom-Chabert niet zal durven op scherp te zetten, zoals premier Verhofstadt hier onlangs nog uitdagend spottend op deze tribune suggereerde. Ook al omdat Verhofstadt weet dat de CVP in se nog altijd een regimelpartij is die België finaal boven Vlaanderen blijft plaatsen. Mijnheer Van Rompuy, mijnheer Leterme, ik kan mij vergissen, maar ik denk het niet.

Collega's, het beste wat we in deze omstandigheden kunnen doen is wachten, wachten en nog eens wachten. De tijd speelt in ons voordeel. We mogen ons nu niet overhaasten. Het is beter om op dit ogenblik geen akkoord af te sluiten dan een slecht akkoord. Ik besluit hier nog eens met de wijze woorden van professor Senelle, die op 14 februari jongstleden in Knack zei: “Lambermont-bis weegt te licht. De Vlamingen mogen geen nieuwe ronde in de staatshervorming aanvaarden zonder de splitsing van de gezondheidszorg en de kinderbijslagen. Dat moet de eerste aanzet zijn tot het terugdringen van de schandelijke financiële transfers die Vlaanderen jaarlijks tweehonderd miljard armer maken.” Ik dank u voor uw aandacht.

01.29 **Hugo Coveliers** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb ongeveer alle uiteenzettingen bij het ontwerp en bij het voorstel gehoord. Dan gaat men toch een

beetje relativeren. Sommigen, waarvan ik de ene al wat liever hoor dan de andere, zeggen in hun eigen bewoordingen dat dit een slecht akkoord is, een akkoord dat men nooit zou hebben mogen afsluiten.

Daartegenover staan degenen die, ondanks het feit dat hun maatschappijvisie op dezelfde leest is geschoeid en op eenzelfde bron is geïnspireerd, andere verklaringen komen afleggen. Dat kristalliseert zich het meest in de uiteenzettingen van de twee sprekers – ik vond hun houding heel moedig – van de Volksunie. Ik ga niet in op de verwijten die hier naar voren werden gebracht. Reeds in 1963 heb ik meegemaakt hoe sommige Vlamingen zich verzetten tegen de vastlegging van de taalgrens, omdat Vlaanderen Frans-Vlaanderen al aan Frankrijk was kwijtgespeeld en er nog andere stukken verloren zouden gaan. Ik denk niet dat iemand vandaag durft te stellen, behoudens enkele uitzonderingen met heimwee naar vergane tijden, dat er in 1963 geen goede beslissing is genomen. Nadien volgden de staatshervormingen, waarbij de SP altijd aanwezig was. Naargelang de visie zal men zeggen dat zij verantwoordelijk was, zoals de heer Van der Maelen heeft vermeld. (*Protest van de heer Annemans.*)

Mijnheer Annemans, ik heb zopas nog gesteld dat ik niet zal reageren op verwijten, ook niet ten overstaan van coalitiepartners. Ik zal ook een poging doen om u en uw fractie geen verwijten te maken, maar dat is bijzonder moeilijk.

01.30 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Als u daarin slaagt, dan zwijg ik tot het einde van uw betoog, mijnheer Coveliers.

01.31 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer Annemans, ik stel voor dat zodra ik het eerste sentimenteel en passioneel verwijt tot uw fractie richt, u mij onderbreekt en dat u zolang zwijgt.

Er zit een logica in de staatshervormingen. Na de vastlegging van de taalgrens in 1963 zal men in 1970 komen tot wat men is gaan noemen de culturele autonomie, een eerste stap in het kader van een Belgisch geheel. Tot hiertoe was dat voor alle staatshervormingen – daar zie ik vooralsnog geen veranderingen in – steeds het uitgangspunt. Dat houdt natuurlijk contraintes in. Men heeft aanvaard België te behouden en de staat gewelddoos te hervormen – andere regio's in Europa hier niet zo ver vandaan zouden dat waarschijnlijk met wapens hebben afgedwongen – in federale later confederale zin. Met de culturele autonomie is de eerste stap gedaan. Herinner u

dat er in de Belgische regering zelfs twee ministercomités werden gecreëerd die de voorafspiegeling waren van de latere deelregeringen. Pas de volgende staatshervorming in 1980 werd ook door economische aspecten gekenmerkt. In 1993 was er dan de belangrijke stap naar een verregaande vorm van zelfbestuur, telkens in het kader – ik geef dat ook toe – van een Belgische staat.

Zij die het akkoord verwerpen en menen daar argumenten voor te hebben, willen deze staat eigenlijk in twee breken. Aan die mensen zeggen wij dat wij die optie niet delen. Omdat wij trachten te nemen en te geven, omdat wij trachten samen te leven met andere mensen in dit land, slingeren u verwijten naar ons hoofd die zich in een totaal ander kader bevinden. Deze argumenten zijn aan ons niet besteed, omdat wij nu eenmaal niet akkoord gaan met uw basisoptie.

Ik heb u reeds verteld dat er een dynamiek in de staatshervorming zit. In een confederale staat is de hervorming van de Grondwet volgens mij nooit beëindigd. Kijk maar naar alle andere federale staten – of u er nu voor of tegen bent, want in dit halfroond moet men oppassen met buitenlandse voorbeelden – kijk naar het grote voorbeeld van de Verenigde Staten, waar er voortdurend een afweging is van de federale dynamiek, kijk naar Spanje, waar om de vijf jaar een herijking plaatsvindt van deze federale dynamiek. Het is dus niet meer dan normaal dat dit ook in België gebeurt, dat ook hier stappen tot wijziging worden gezet, dat een aantal zaken opnieuw moeten worden getoetst en dat er sprake is van een herfinanciering. Het is correct dat deze herfinanciering impliceert dat men bij de eerste financiering misschien niet voldoende vooruit heeft gekeken of dat men de bevoegdheden van sommige onderdelen achteraf zodanig heeft veranderd, dat een herfinanciering nodig was.

Wij, federalisten en confederalisten, geloven dat men telkens rekening moet houden met de problemen van de federale partner. Dat is natuurlijk een veel moeilijkere situatie dan die van de separatist. De separatist heeft het gemakkelijk, want hij moet met niemand rekening houden, vaak niet eens met de eigen mensen. De separatist blijft veilig op zijn eiland en laat zich niet verstoren door de problemen van anderen.

01.32 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Het is irrationeel om te zeggen dat wij ons niets van onze eigen mensen zouden aantrekken.

01.33 Hugo Coveliers (VLD): Ik zal het u

trachten uit te leggen. Ik denk dat men door separatisme de mogelijkheden afsnijdt voor mensen met een meer mondiale, meer Europese blik, die wel dit geheel van één staat willen behouden. Daar kan u op antwoorden dat wij u verplichten in dit geheel te blijven en u te verhinderen om het separatisme te beleven. Het mes snijdt inderdaad langs twee kanten. Zolang echter de meerderheid vindt dat separatisme geen optie is, geloof ik dat wij alleszins het democratisch gelijk aan onze kant hebben.

01.34 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Daarover zijn we het eens. Het principe van de Belgische Unie zal inderdaad een democratisch draagvlak moeten hebben. Dat heeft evenwel niets te maken met de staatshervorming die wij hier al dan niet met de meerderheid behoeven goed te keuren of niet. Het is niet omdat men op dit ogenblik geen onmiddellijk draagvlak heeft voor een ontbinding van de Belgische Unie dat een staatshervorming verplicht is.

01.35 Hugo Coveliers (VLD): Neen, natuurlijk niet, de noodzaak tot staatshervorming ligt in het feit dat men zowel bij zichzelf als bij de partners problemen ontwaart als gevolg van vorige staatshervormingen, die moeten worden gekijkt.

01.36 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wou gewoon wijzen op het heel eenvoudige feit dat ook België en het Parlement waarin wij zetelen gebaseerd zijn op separatisme dat zich 170 jaar geleden heeft voorgedaan. Dat is evengoed te vergelijken met het separatisme dat wij vandaag nastreven. Mijnheer Coveliers, de negatieve kwaliteiten die u de separatisten toedicht kunt u dus evengoed uzelf toedichten.

01.37 Hugo Coveliers (VLD): U doelt nu op de afscheiding van Nederland.

01.38 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Uiteraard. Dat was ook separatisme.

01.39 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer Laeremans, we kunnen dan nog wat verder in de tijd teruggaan. Naast 1302 is één van de merkwaardigste data uit de geschiedenis van dit land 1648. Daarna komt 1685 met de afsluiting van de Schelde en de val van Antwerpen. De vrede van Munster dateert echter van 1648. Toen hebben de katholieke – mevrouw Colen zal daar sterk in geïnteresseerd zijn – zuidelijke Nederlanden zich afgescheiden van de stoute protestantse noordelijke delen van de Nederlanden. We kunnen dus zo ver teruggaan

maar ik meen dat dit weinig zinvol is. We kunnen beter hic et nunc in 2001 vaststellen dat er een aantal problemen zijn en ze trachten op te lossen. Wij doen dat in het kader van de dynamiek van de grondwetsherziening en rekening houdend met het feit dat wij geen separatisten zijn maar dat in één geheel en een confederaal verband willen zien. Dat gebeurt in de wetenschap dat daar een aantal opmerkingen op kunnen komen. In de commissie heb ik aandachtig geluisterd naar de uiteenzetting van de heer Van Rompuy. Ik luister trouwens altijd aandachtig naar hem. In essentie zegt hij dat de CVP nooit over zo'n akkoord onderhandeld zou hebben. Ik kan daar alleen op antwoorden met de woorden van de voorzitter: quod est demonstrandum. Dat klopt niet want als men naar het verleden kijkt, stelt men vast dat er wel dergelijke akkoorden werden afgesloten. Men is bij akkoord en consensus verplicht geweest om water in zijn wijn te doen maar er in ieder geval voor te zorgen dat er nog genoeg wijn was om als wijn te kunnen worden gedronken. Ik deel de mening van de heer Borginon dat dit een duidelijke stap vooruit is voor een betere structuur van onze gemeenschap waardoor men vooral beter aan bestuur kan doen. Dat werd blijkbaar door de andere spreker van de Volksunie betwijfeld. Ik meen dat dit onjuist is.

Mijnheer de voorzitter, ik zal de volledige teksten niet herhalen. Ik probeer ze samen te vatten en aan te geven waarom dit een belangrijke stap vormt. Het argument dat dit een geheel is, is juist. Er is aan de ene kant een herfinanciering en aan de andere kant een bevoegdheidsoverdracht. Wij zullen over de bevoegdheidsoverdracht pas kunnen stemmen op het moment dat ook de Senaat die behandeld heeft. Het is een gevolg van ons tweekamerstelsel dat de beide teksten niet tegelijk worden behandeld. Men kan echter niet ontkennen dat de herfinanciering van de gemeenschappen ook een nieuwe dynamiek van die middelen met zich mee zal brengen. Men heeft bij de start van de gemeenschappen vastgesteld dat zij een eigen dynamiek zijn gaan ontwikkelen. Denk maar aan de dynamiek die onze collega's uit het Vlaamse Parlement en de Waalse Raad hebben gekregen toen zij rechtstreeks verkozen werden. Ik ben ervan overtuigd dat ook deze herfinanciering een nieuwe dynamiek zal meebrengen, vooral omdat men een aantal fiscale verantwoordelijkheden zal verruimen. Hierdoor zullen meer mogelijkheden, die reeds ruimschoots aan bod kwamen, ontstaan.

01.40 Yves Leterme (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik had gedacht dat de heer Coveliers – die zojuist de fractieleider van de grootste

meerderheidspartij werd genoemd - zou ingaan op de koppeling tussen het ontwerp dat wij bespreken en het andere niet onbelangrijke ontwerp. Mijnheer Coveliers, ik vind uw bespiegelingen interessant maar de politieke pointe is nu te weten of u al dan niet akkoord gaat met die koppeling.

01.41 **Hugo Coveliers** (VLD): Mijnheer de voorzitter, collega's, voor ons is dit geen groot probleem gezien wij voor beide teksten ja zullen stemmen. Voor ons zijn zij inderdaad gekoppeld. Het is niet aan mij om te bepalen hoe de andere partijen daarop zullen reageren. Ik ben geen zedenmeester, ik probeer alleen mensen te overtuigen in de wetenschap dat ik daar misschien niet zal in slagen, maar ik doe een poging. Het is aan de anderen om te bepalen hoe zij zullen stemmen.

01.42 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, collega's, er is nog een zaak die ik graag vernam van de fractieleider van de VLD: indien dit financieringsontwerp hier vandaag of morgen - louter hypothetisch, want ik neem aan dat u ook naar de toezeggingen van het laatste anderhalf hebt geluisterd - zou worden goedgekeurd, zult u ervoor zorgen dat dit financieringsontwerp in de Senaat niet ter stemming zal worden gelegd vooraleer hier over het bevoegdheidsontwerp wordt gestemd? Of gaat u zich daarmee helemaal niet bezighouden? Als u daarop 'nee' antwoordt, dan is dat een belangrijke politieke verklaring. Dat betekent dat u zich alleen bezighoudt met de wijze waarop de VLD zal stemmen. Dan weet ik genoeg.

01.43 **Hugo Coveliers** (VLD): Mijnheer de voorzitter, collega Annemans, u doet mij denken aan een bekend Vlaams televisiecommentator die ook altijd het antwoord geeft voor hij de vraag heeft gesteld.

01.44 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Ik heb geen antwoord gegeven. Ik stel de vraag.

01.45 **Hugo Coveliers** (VLD): Mijnheer Annemans, als u het wil antwoord ik.

De **voorzitter**: Mijnheer Annemans, als u de heer Coveliers een vraag stelt moet u hem ook de kans geven om te antwoorden.

01.46 **Hugo Coveliers** (VLD): Mijnheer de voorzitter, dat is misschien een beetje tegen zijn stijl.

Mijnheer Annemans, met alle leden van de

meerderheid zullen wij ervoor zorgen dat over de beide teksten in de beide Kamers zal worden gestemd, zoals het in ons systeem hoort. Wat u doet is vooruitlopen op de zaken. Wij zullen ons uiterste best doen opdat beide teksten worden goedgekeurd en dan ook kracht van wet zullen krijgen.

01.47 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, collega, ik wil een korte bijkomende vraag stellen. Stel - louter hypothetisch, want morgen wordt hier gestemd en worden de teksten overgezonden aan de Senaat - dat over enkele weken de twee teksten voorliggen voor de eindstemming. Gaat de VLD er dan voor zorgen dat de financiering in de Senaat niet wordt goedgekeurd, tenzij de Kamer laat weten dat daar de bevoegdheden zijn goedgekeurd?

01.48 **Hugo Coveliers** (VLD): En omgekeerd.

01.49 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Nee, niet omgekeerd.

01.50 **Hugo Coveliers** (VLD): Mijnheer Annemans, laat mij uitspreken. Wij zullen ervoor zorgen dat over beide teksten die bewuste dag, die donderdag die u zo lief is, wordt gestemd.

01.51 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Eerst de bevoegdheden en dan het financieringsontwerp?

01.52 **Hugo Coveliers** (VLD): Mijnheer Annemans, wij zullen ervoor zorgen dat over beide teksten wordt gestemd.

01.53 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, dat is vaag genoeg.

01.54 **Hugo Coveliers** (VLD): Mijnheer Annemans, over de beide teksten zal worden gestemd op het einde van de dag, wanneer u naar Antwerpen terugrijdt om daar een aantal mensen te ontmoeten.

01.55 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer Coveliers, u zou bijvoorbeeld kunnen wachten met de eindstemming over de financiering in de Senaat tot wanneer u hier in de Kamer verneemt dat daar de bevoegdheden een meerderheid hebben gekregen.

01.56 **Hugo Coveliers** (VLD): Indien dat zou nodig zijn om de beide teksten te laten goedkeuren, ja.

01.57 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Laten wij elkaar geen Liesbet noemen. Gaat Vlaanderen het geld geven zonder dat de bevoegdheden er zijn? Zo niet, dan moet u het doen zoals ik heb aanbevolen.

01.58 Hugo Coveliers (VLD): De beide teksten worden goedgekeurd.

01.59 Yves Leterme (CVP): Mijnheer Coveliers, u zal desnoods wachten met de stemming over het financieringsontwerp in de Senaat totdat het bevoegdheidsontwerp in de Kamer is goedgekeurd?

01.60 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer Leterme, dat is inderdaad een mogelijkheid.

01.61 Yves Leterme (CVP): Mijnheer Coveliers, is het ja of nee?

01.62 Hugo Coveliers (VLD): Maakt u zich geen zorgen, er zal over beide worden gestemd.

Mijnheer de voorzitter, over de financieringswet zou ik kort willen zijn. Ik denk dat er voldoende over gesproken is. De ruimere beleidsmogelijkheden zijn, dank zij grotere financiële mogelijkheden, duidelijk aangetoond. De bedragen zijn in de commissie geciteerd en in het verslag weergegeven. Ik ga ze hier niet meer herhalen en ik denk dat het belang van de middelentoe wijzing wordt onderschat. Men gebruikt een moderner mechanisme, waardoor de toewijzing meer aansluit bij de realiteit van het jaar waarop de middelen worden toegekend.

Wij geloven dat de bijzondere wet een juist en duidelijk antwoord op twee belangrijke bekommernissen heeft gegeven. Ten eerste, de verbetering van de dynamiek van de middelen van de gemeenschap en ten tweede, de uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de gewesten.

Het is in die optiek, namelijk van een aanpassing aan de problemen die zich nu stellen en omwille van het feit dat wij er duidelijk voor opteren om in een confederaal of federaal land te leven – confederaal lijkt mij de beste omschrijving – dat wij rekening willen houden met de eventuele problemen van de partners. Wij vragen en verlangen echter van de partner dat hij rekening houdt met onze problemen wat in deze problematiek trouwens is gebeurd.

Dat blijkt nog meer uit het tweede voorstel inzake de wijzigingen van de Brusselse Hoofdstedelijke

Raad. Ik heb daarover reeds heel wat kritiek gehoord, vooral van mensen die niet in Brussel wonen. Gisterenavond was er een prachtig concert, onder meer door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering georganiseerd, waarop de gelegenheid zich voordeed om daarover met Brusselse Vlamingen te spreken. Ik meen dat zij daarover een totaal ander visie hebben.

Men kan natuurlijk de stelling-Tastenhoye volgen, die ik de Balkan-stelling zal noemen, namelijk om het gas en de elektriciteit af te snijden en te zien wat er gebeurt. Dat is echter niet onze stijl.

01.63 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik vind dit van de heer Coveliers beneden alles. Het begint belachelijk te worden. Mijnheer Coveliers, u weet evengoed als ik dat de echte mestkevers van De Morgen mijn woorden totaal verdraaid hebben en uit hun context hebben gerukt. Ik zou graag hebben dat u daarmee ophoudt.

01.64 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer Tastenhoye, ik heb in de Senaat een collega gehad die hetzelfde over u zei. Ik heb trouwens geen namen genoemd. Het Engelse principe sub judice is trouwens niet in België van toepassing.

Het wetsvoorstel inzake Brussel regelt mijn inziens een belangrijk aspect. Het regelt trouwens alleen materies inzake Brussel en niets daarbuiten. In het thans voorliggende voorstel, wordt de rechtstreekse verkiezing van de zes Brusselse Vlamingen die in het Vlaams Parlement zullen zetelen, geregeld. Niemand kan toch betwisten dat dit een goede regeling zal zijn. Er waren immers veel klachten over het feit dat sommigen werden verkozen in het Brussels Parlement, in de Brusselse Raad, daarna in het Vlaams Parlement en sommigen hadden zelfs ook het derde mandaat, de Senaat. Spijtig genoeg zitten sommigen niet meer in de parlementaire lichamen door bepaalde uiteenzettingen en bepaalde woorden die in de pers werden gepubliceerd. Ik denk dat het voor de democratische vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen van het allergrootste belang is dat zij rechtstreeks worden verkozen door deze zes verkozenen.

In de adviezen van de Raad van State, die met afwisselende snelheid het Parlement bereiken, las ik dat er opmerkingen zijn over het begrip taalgroep. Men zegt dat een nieuwe definitie van het begrip wordt gemaakt. Dat klopt, maar dat is wel de vierde definitie die wordt gemaakt. Er zijn in ons grondwettelijk bestel reeds drie andere definities, waar telkens een andere definitie voor

taalgroep wordt gehanteerd wanneer het over Brussel gaat, waardoor men nu deze vierde definitie heeft toegevoegd.

In bepaalde kringen zegt men dat de uitbreiding van de gemeenschapscommissie, waaraan in geval van blokkade een aantal leden worden toegevoegd, alleen maar bedoeld is om de zaak te blokkeren. Dat is volgens mij onjuist. Bij de verkiezing van de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt de lijst uitgebreid met enkele niet-rechtstreeks verkozen leden die worden aangeduid op basis van de verkiezingen in Vlaanderen. Die regeling zou de Vlamingen opnieuw tevreden moeten stemmen. Dat betekent nog maar eens dat de taak van de Vlaamse Gemeenschapscommissie - samen met de Franstalige Gemeenschapscommissie - gezien wordt als een taak die per delegatie wordt uitgevoerd vanwege de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Ook daar wordt de band nog eens benadrukt. In tegenstelling tot wat wordt beweerd, is er geen sprake van het loslaten noch van het willen opdrijven. Men moet realistisch zijn. De Vlamingen halen met hun stemmen momenteel 19,1% van de zetels. De aanwezigheid is dus gewaarborgd in het Brussels Gewest.

01.65 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Coveliers, sta me toe even te onderbreken. U spreekt over de ongrondwettigheid die de Raad van State heeft genoemd. U tracht dat te weerleggen. Daar ga ik niet op in. U gaat echter heel fijn voorbij aan de veel fundamentele en voor mij veel zwaardere kritiek van de Raad van State. Ik heb het er daarnet al over gehad, maar u zat toen in de Conferentie van de Voorzitters. De Raad van State zegt dat u de fundamenten van het democratisch bestel onderuithaalt. Enerzijds duidt u vijf personen aan op basis van een politieke verhouding in een andere assemblee die niet rechtstreeks te maken heeft met Brussel. Anderzijds laat u drie ministers aanduiden door mensen die niet democratisch zijn verkozen, maar die zijn aangeduid. Zij worden wisselend aangeduid, ofwel door de zeventien leden van de Brusselse taalgroep, ofwel door die zeventien leden, verbreed met die vijf personen, naargelang het de Franstaligen uitkomt. De Raad van State zei duidelijk dat die manier van werken neerkomt op het onderuithalen van de democratische beginselen van ons land. Men corrigeert de verkiezingsuitslag eigenlijk. Met andere woorden gezegd: de verkiezingsuitslag wordt vervalst. Wat is uw mening daarover?

01.66 **Hugo Coveliers** (VLD): Mijnheer de

voorzitter, mijnheer Laeremans, het probleem is dat bij wetsontwerpen een vertegenwoordiger van de minister bij de Raad van State kan gaan uitleggen wat hij eigenlijk bedoelt. Bij wetsvoorstellen is dat niet het geval. Als wij, de opstellers van het voorstel, de mogelijkheid hadden gehad om aan de Raad van State ons voorstel uit te leggen, dan ben ik ervan overtuigd dat de Raad van State zijn visie had gewijzigd.

Wat is eigenlijk de bedoeling? Het is de bedoeling een arbitragesysteem of deblokkeringsysteem te bekomen. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er Vlamingen en Franstaligen. Uw achterbuur heeft daarover blijkbaar andere theorieën, waarop ik niet inga. Als daar een blokkering gebeurt omdat een groep in een overgrote meerderheid niet kan besturen met een deel van de andere groep, dan moet dat worden gedeblokkeerd. In dat deblokkeringsysteem is voorzien. Die deblokkering zal niet gebeuren via een rechtbank, want die rechtbank zou dan moeten interveniëren in de benoeming van leden van de lokale uitvoerende macht. Die deblokkering gebeurt wel door verkozenen. Het gaat om mensen die op een lijst hebben gestaan.

Ik kan dat met het volgende vergelijken. De senatoren van de gemeenschappen worden ook aangeduid op basis van de behaalde uitslag, maar zij zijn niet op die plaats verkozen.

Ik had kunnen verwachten dat u ons zou verwijten aan discriminatie gedaan te hebben, maar dat hebt u niet gedaan. Ik ben er gerust op dat het genoemde aspect door het Arbitragehof niet zal worden verbroken naar gelang van de rechtspraak.

Er is nog een andere argument. In de Senaat heeft men ook gecoöpteerden. Langs Vlaamse kant zijn er zes en langs Franstalige kant zijn er vier gecoöpteerden. Zij zijn niet verkozen. Daarover heb ik nooit het woord 'ongrondwettelijk' horen vallen. Integendeel, in de oorspronkelijke grondwet van België is het systeem van de gecoöpteerde senatoren opgenomen. Er was trouwens een systeem ingevoerd van provinciale senatoren dat veel minder democratisch was dan het huidige systeem. Volgens mij faalt dat argument dus.

Ik betuig de Raad van State alle eerbied die deze instelling toekomt maar ik denk dat wij als indieners van dit wetsvoorstel niet de kans hebben gekregen om onze mening te verdedigen. Ik heb aan de voorzitter reeds gesuggereerd om een mogelijkheid te zoeken zodat indieners van een

wetsvoorstel bij een vraag om advies van de Raad van State over hun wetsvoorstel, de kans krijgen hun zienswijze te verdedigen.

01.67 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer Coveliërs, u betreurt dat u niet de kans hebt gekregen uw mening te verdedigen. Ik ben zeer blij dat u dit nu wel doet want in de commissie hebt u dit op geen enkel moment gedaan. Ik heb op het advies van de Raad van State gewezen en niemand – ook niet de regering – heeft een antwoord gegeven. Voor mij voldoet uw antwoord absoluut niet maar ik ben wel gelukkig dat u eindelijk antwoordt. U hebt de moed om eindelijk iets te zeggen over de Raad van State. De Raad van State heeft ons in elk geval zeer sterke argumenten gegeven om naar het Arbitragehof te stappen en wij zullen dat zeker doen.

01.68 Hugo Coveliërs (VLD): Mijnheer Laeremans, ik heb ook het volste vertrouwen in het Arbitragehof. Ik meen dat u met uw stap naar het Arbitragehof binnen een bepaalde termijn op een degelijke manier een arrest zult krijgen. Dit hof is een van de weinige gerechtelijke instellingen waarin men zeker is van de termijn waarin het arrest zal worden geveld.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik herinner mij niet alle punten die collega Pieters heeft aangehaald maar een heeft mij gefraspeerd. Ik vermoed dat hij naar mij verwees toen hij zei dat er op een bepaald moment zelfs werd gesuggereerd dat de politie een gewestelijke bevoegdheid zou kunnen worden. Ik heb dit inderdaad gezegd. Technisch lijkt het mij perfect mogelijk om de verkeerspolitie, die overigens al gedeeltelijk een lokale bevoegdheid is, onder de bevoegdheid van de Gewesten te brengen. Mij zou een dergelijke stap ook logisch lijken want de Gewesten moeten ook zorgen voor de veiligheid inzake de bouw van de autosnelwegen.

In onze bewuste bespreking heb ik toen gezegd dat dit een mogelijkheid is. Nadien is daarover nooit echt grondig gediscussieerd maar ik blijf bij die mening. Volgens mij kan dit ook met alle partners worden besproken. Trouwens, ik denk dat de politiediensten daarvoor vragende partij zijn want zij hebben zich vroeger zelf zo gestructureerd. De provinciale verkeersseenheden waren eenheden die vooral samenwerkten met de provinciegouverneur. De Antwerpse WODCA-acties zijn daarvan een voorbeeld. Dit is een mogelijkheid die wat mij betreft makkelijk kan worden voorzien maar die in deze tekst inderdaad

niet voorkomt.

01.69 Danny Pieters (VU&ID): Mijnheer Coveliërs, bieden de teksten die momenteel voorliggen, de mogelijkheid dat straks een gewestelijke politie zal optreden inzake verkeer of werd die mogelijkheid in de huidige teksten niet gecreëerd?

01.70 Hugo Coveliërs (VLD): Ik denk dat het perfect kan dat de autowegenpolitie, onze verkeerspolitie, aan de Gewesten wordt toevertrouwd. Ik ben graag bereid om met u te onderzoeken of het in de huidige omstandigheden kan. Ik denk van wel. Waar het op aankomt, is dat er een degelijke autowegenpolitie komt zodat de snelheidscontroles kunnen worden verscherpt.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben van mening dat wij vooral rekening moeten houden met het feit dat de huidige teksten alleen maar handelen over de vorm, over de manier waarop wij aan politiek kunnen doen en de manier waarop wij bepaalde inhoudelijke beslissingen kunnen nemen. Ik wil graag toegeven dat de vorm belangrijk is, want die kan het behoorlijk bestuur van de inhoud belemmeren.

Wij zijn ervan overtuigd en wij hopen dat de toekomst ook zal uitwijzen dat de vorm die nu is uitgewerkt en die binnen vijf jaar misschien terug zal moeten worden aangepast, op dit ogenblik op een degelijke manier een degelijk bestuur voor de burgers van dit land kan bieden. Dat is dan ook de reden waarom wij niet alleen deze teksten goedkeuren, maar ook iedereen vragen toch nog eens na te denken of het niet beter zou zijn voor dit land en voor de burgers van dit land dat deze teksten zouden worden goedgekeurd door een brede meerderheid. Zo zouden wij na het realiseren van de vorm uiteindelijk ook rekening kunnen gaan houden met de inhoud. Wellicht zullen wij dan opnieuw op sommige aspecten van mening verschillen, maar over andere zullen wij het eens zijn. Wellicht zouden wij aldus iets kunnen realiseren.

De voorzitter: Afgesproken werd dat de regering nog vandaag zal antwoorden in avondzitting en dit vanaf 20.15 uur. Gelieve daarmee rekening te houden.

De vergadering is geschorst.
La séance est suspendue.

*De vergadering wordt geschorst om 19.01 uur.
Volgende vergadering woensdag 30 mei 2001 om
20.15 uur.*

*La séance est suspendue à 19.01 heures.
Prochaine séance le mercredi 30 mai 2001 à
20.15 heures.*

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

woensdag

mercredi

30-05-2001

30-05-2001

14:15 uur

14:15 heures

INHOUD

Berichten van verhindering	1
ONTWERP VAN BIJZONDERE WET EN WETSVOORSTEL (VOORTZETTING)	1
Ontwerp van bijzondere wet tot herfinanciering van de Gemeenschappen en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de Gewesten (1183/1 tot 8)	1
- Wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers, mevrouw Marie-Thérèse Coenen, de heren Claude Eerdekens, Jacques Simonet en Jef Tavernier, mevrouw Annemie Van de Casteele en de heer Dirk Van der Maelen tot wijziging van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen en de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (1247/1 tot 4)	1
<i>Hervatting van de algemene bespreking</i>	2
<i>Sprekers: Jean-Pol Poncelet, voorzitter van de PSC-fractie, Alfons Borginon, Bart Laeremans, Claude Eerdekens, voorzitter van de PS-fractie, Yves Leterme, voorzitter van de CVP-fractie, Hugo Coveliers, voorzitter van de VLD-fractie, Gérard Gobert, Dirk Van der Maelen, voorzitter van de SP-fractie, Koen Bultinck, Jef Tavernier, voorzitter van de AGALEV-ECOLO-fractie, Danny Pieters, Guido Tastenhoye, Gerolf Annemans, voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie</i>	

SOMMAIRE

Excusés	1
PROJET DE LOI SPÉCIALE ET PROPOSITION DE LOI (CONTINUATION)	1
Projet de loi spéciale portant refinancement des communautés et extension des compétences fiscales des régions (1183/1 à 8)	1
- Proposition de loi de M. Hugo Coveliers, Mme Marie-Thérèse Coenen, MM. Claude Eerdekens, Jacques Simonet et Jef Tavernier, Mme Annemie Van de Casteele et M. Dirk Van der Maelen modifiant la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat (1247/1 à 4)	1
<i>Reprise de la discussion générale</i>	2
<i>Orateurs: Jean-Pol Poncelet, président du groupe PSC, Alfons Borginon, Bart Laeremans, Claude Eerdekens, président du groupe PS, Yves Leterme, président du groupe CVP, Hugo Coveliers, président du groupe VLD, Gérard Gobert, Dirk Van der Maelen, président du groupe SP, Koen Bultinck, Jef Tavernier, président du groupe AGALEV-ECOLO, Danny Pieters, Guido Tastenhoye, Gerolf Annemans, président du groupe VLAAMS BLOK</i>	

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 30 MEI 2001

14:15 uur

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 30 MAI 2001

14:15 heures

De vergadering wordt geopend om 14.19 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

Berichten van verhindering

NAVO: André Schellens

Federale regering

Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse zaken: Budapest (NAVO)

Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer: Lissabon (Europese Raad ministers Vervoer)

De **voorzitter**: Ik had de indruk dat men vanochtend had gezegd dat de vergadering om 14.15 uur begon!

Ik kijk links, rechts, in het centrum... Er zijn weinig leden aanwezig.

De vergadering wordt geschorst om 14.20 uur.

De vergadering wordt hervat om 14.30 uur.

Tegenwoordig bij de hervatting van de vergadering is de minister van de federale regering: Johan Vande Lanotte

Ontwerp van bijzondere wet en wetsvoorstel (voortzetting)

01 Ontwerp van bijzondere wet tot herfinanciering van de Gemeenschappen en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de Gewesten (1183/1 tot 8)

- Wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers, mevrouw Marie-Thérèse Coenen, de heren Claude Eerdekens, Jacques Simonet en Jef Tavernier, mevrouw Annemie Van de Casteele en de heer Dirk Van der Maelen tot wijziging van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze

La séance est ouverte à 14.19 heures par M. Herman De Croo, président.

Excusés

OTAN: André Schellens

Gouvernement fédéral

Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères: Budapest (OTAN)

Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports: Lisbonne (Conseil des ministres européens Transport)

Le **président**: J'ai l'impression que ce matin on a indiqué que la séance commençait à 14.15 heures! Je regarde à gauche, à droite et au centre... Peu de membres sont présents.

La séance est suspendue à 14.20 heures.

La séance est reprise à 14.30 heures.

Ministre du gouvernement fédéral présent lors de la reprise de la séance: Johan Vande Lanotte

Projet de loi spéciale et proposition de loi (continuation)

01 Projet de loi spéciale portant refinancement des communautés et extension des compétences fiscales des régions (1183/1 à 8)

- Proposition de loi de M. Hugo Coveliers, Mme Marie-Thérèse Coenen, MM. Claude Eerdekens, Jacques Simonet et Jef Tavernier, Mme Annemie Van de Casteele et M. Dirk Van der Maelen modifiant la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et la loi ordinaire du

waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen en de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (1247/1 tot 4)

16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat (1247/1 à 4)

Hervatting van de algemene bespreking

Reprise de la discussion générale

01.01 Jean-Pol Poncelet (PSC): In het zesde jaar van het keizerrijk van Marcus Aurelius et van Lucius Verus werden de christenen van Azië het slachtoffer van gewelddadige vervolgingen. Ook Polycarpus, bisschop van Smyrna, behoorde tot de slachtoffers. Toen hij naar de plaats van zijn terechtstelling werd geleid, hoorde hij een stem die hem zei: "Sterkte, Polycarpus ! Hou vol !" De vlammen van de brandstapel waarop hij de dood moest vinden, bogen en uit teleurstelling staken zijn beulen hem neer. Het bloed van de martelaar spoot zo overvloedig uit zijn wonde dat het vuur doofde. Dat was op 25 april in het achtste uur. Polycarpus wordt op 26 januari gevierd.

01.01 Jean-Pol Poncelet (PSC) : La sixième année de l'empire de Marc Aurèle et de Lucius Verus, s'alluma une violente persécution contre les chrétiens d'Asie. Polycarpe, évêque de l'église de Smyrne était la victime toute désignée des persécuteurs. Conduit sur le lieu de son supplice, une voix lui dit : « Courage, Polycarpe, tiens bon ». Le feu du bûcher qui devait le consumer fléchit et, de dépit, ses bourreaux lui donnèrent un coup de poignard. Le sang du martyr sortit en si grande abondance qu'il éteignit le feu. C'était le 25 avril, à la huitième heure. On le fête le 26 janvier.

Dat zijn de omstandigheden die ertoe leidden dat de bisschop van Smyrna de beschermheilige werd van een veel minder roemrijk politiek akkoord voor Brussel. De Franstalige meerderheid heeft immers niet stand gehouden. Er gebeurde dus geen mirakel. De onderhandelingen hebben tot een slecht akkoord geleid.

Voilà les circonstances qui firent de l'évêque de Smyrne le patron, à Bruxelles, d'un accord politique bien moins glorieux. En effet, la majorité francophone, elle, n'a pas tenu bon. Il n'y a donc pas eu de miracle : la négociation a accouché d'un mauvais accord.

In de allereerste plaats zou ik het voorliggend ontwerp van bijzondere wet willen situeren in de evolutie van onze staat die binnen een tijdspanne van dertig jaar van een gedecentraliseerde unitaire structuur tot een federaal bestel is geëvolueerd.

Avant tout, je voudrais situer le projet de loi spéciale qui nous est soumis dans l'évolution de notre Etat qui est passé, en trente ans, d'une structure unitaire décentralisée à une structure fédérale.

Sinds 1970 bepaalt onze Grondwet dat er in ons land drie Gewesten en drie Gemeenschappen zijn. In juli 1971 werden de Franse en de Vlaamse Gemeenschap opgericht en werden hen wetgevende bevoegdheden verleend.

Depuis 1970, la Constitution prévoit trois Régions et trois Communautés. Depuis juillet 1971, les Communautés française et flamande ont été créées et se sont vu attribuer des compétences législatives.

In augustus 1980 werd de derde Gemeenschap opgericht en werden twee van de drie Gewesten tot stand gebracht.

En août 1980, la troisième Communauté a été créée et deux des trois Régions ont été mises en place.

In augustus 1988 en januari 1989 zag het derde Gewest het licht en werden de bevoegdheden van gewesten en gemeenschappen uitgebreid, evenals hun financiële middelen en hun fiscale autonomie.

En août 1988 et janvier 1989, la troisième Région a été créée, les compétences des Régions et des Communautés ont été augmentées ainsi que leurs moyens financiers et leur autonomie fiscale.

Vanaf dan kon de structuur van de Belgische staat federaal worden genoemd.

A ce moment, on pouvait qualifier de fédérale la structure de l'Etat belge.

In 1993 werd de federale structuur "voltooid" en werd het federale karakter van de staat bevestigd.

En 1993, la structure fédérale a été «achevée» et le caractère fédéral de l'État a été proclamé.

De PSC heeft aan elke fase van die hervorming

Le PSC a participé à chacune de ces étapes. Les sociaux-chrétiens francophones en sont fiers, parce

deelgenomen. De Franstalige christen-democraten zijn daar trots op omdat zij altijd voorstander zijn geweest van het subsidiariteitsbeginsel en van het behoud van een sterke solidariteit tussen alle burgers.

Het resultaat dat na de hervorming van 1993 werd bereikt, zorgde voor een evenwichtige situatie. Wij wilden niet verder gaan. Daarom werd overeengekomen dat de hervorming van 1993 bedoeld was om de federale staatsstructuur te voltooien.

Ondanks het feit dat aan Vlaamse kant het definitieve karakter van die hervorming zeer snel op de helling werd geplaatst, bleven de Franstalige partijen die stelling tot na de jongste parlementsverkiezingen eensgezind verdedigen.

Om hun afwijzing van een nieuwe hervorming kracht bij te zetten hebben PS en PSC ervoor gezorgd dat de verklaring tot herziening van de Grondwet zo minimalistisch mogelijk werd opgesteld - jammer voor de Vlamingen. Die standvastigheid aan Franstalige zijde werd gerechtvaardigd door de twijfel die er bij de Franstaligen gerezen was omtrent de ware doelstellingen die de Vlamingen met de staatshervorming nastreefden. Zij beogen immers niet zozeer meer een bevoegdheidsverdeling met het oog op efficiënt bestuur en subsidiariteit dan wel onafhankelijkheid, en afhankelijk van de partij die aan het woord is komt men daar al dan niet luid en duidelijk voor uit. De onderscheiden etappes die Vlaanderen naar de onafhankelijkheid moeten leiden, worden stevast aangekondigd in de resoluties van het Vlaamse Parlement.

De eensgezinde weigering van de Franstaligen om over een nieuwe hervorming te onderhandelen was een niet mis te verstaan signaal aan het adres van de Vlaamse partijen.

Door het solidariteitspact tussen de Franstalige partijen te verbreken en in te gaan op de meeste eisen van het Vlaamse Parlement, zijn PRL-FDF, PS en Ecolo voor een groot stuk meegegaan met het Vlaamse streven naar onafhankelijkheid.

Hoeft het gezegd dat de PSC liever voet bij stuk hield en niet over een nieuwe staatshervorming wenste te onderhandelen, ook al betekende dat dat Vlaanderen daar de consequenties uit zou trekken? En de PSC had daar twee redenen voor. Allereerst was het weinig waarschijnlijk dat Vlaanderen op die weigering zou hebben gereageerd door uit de Belgische federatie te stappen. En ten tweede zouden de kosten voor de Vlaamse onafhankelijkheid momenteel onbetaalbaar zijn.

De Franstaligen hebben er dus belang bij geen

qu'ils ont toujours été partisans du principe de subsidiarité et du maintien d'une forte solidarité interpersonnelle entre tous les citoyens.

Le résultat atteint, après la réforme de 1993 constituait un point d'équilibre au-delà duquel nous ne voulions pas aller. C'est pourquoi il a été convenu que la réforme de 1993 visait à achever la structure fédérale de l'Etat.

Malgré la rapide remise en cause, du côté flamand, du caractère définitif de cette structure, les partis francophones s'en sont tenus solidairement à cette thèse jusqu'au lendemain des dernières élections législatives.

Pour renforcer leurs refus d'une nouvelle réforme, le PS et le PSC ont veillé à ce que la déclaration de révision de la Constitution soit minimaliste, au grand dam des flamands. Cette attitude de fermeté des francophones était justifiée par les doutes qu'ils avaient par rapport aux objectifs poursuivis à travers les réformes de l'Etat par les flamands. L'objectif de ceux-ci n'est actuellement plus une répartition des compétences dans un souci d'efficacité et de subsidiarité, mais bien une indépendance affirmée haut et fort ou sous-entendue selon les partis flamands. Les étapes qui doivent mener la Flandre vers son indépendance sont annoncées par les résolutions du Parlement flamand.

Le refus unanime des partis francophones de négocier une nouvelle réforme constituait un signal fort à l'adresse des partis flamands.

En brisant le pacte de solidarité entre les partis francophones, et en satisfaisant une bonne partie des exigences du Parlement flamand, le PRL-FDF, le PS et Ecolo ont accepté d'accomplir un pas important vers l'indépendance de la Flandre.

Est-ce à dire que le PSC aurait préféré camper sur son refus de négocier une nouvelle réforme de l'Etat, au risque de voir la Flandre en tirer les conséquences? La réponse est « oui », et ce pour deux raisons. Tout d'abord, il est peu vraisemblable qu'aujourd'hui, la réponse de la Flandre à ce refus aurait été son départ de la fédération belge. Ensuite, le coût de son indépendance serait actuellement exorbitant.

verdere staatshervorming meer te aanvaarden zolang het debat over het uiteindelijke opzet van de hervorming niet definitief is uitgeklaard.

Wij willen het behoud van een sterke en efficiënte Belgische federatie, gestoeld op subsidiariteit en solidariteit, die op een optimale manier meewerkt aan het uitdijende besluitvormingsproces op Europees niveau. Wij benadrukken wat mensen verbindt, veeleer dan wat mensen scheidt; wij belijden verdraagzaamheid en openheid tegenover andere culturen en vreemde talen, wars van etnocentrisme.

Niet toevallig is de partij die het openlijkst ijvert voor de onafhankelijkheid van Vlaanderen precies een partij die uitsluiting, discriminatie en onverdraagzaamheid in haar vaandel schrijft.

Als wij er niet in slagen de scheiding af te wenden, moeten wij erop toezien dat zij niet nadelig is voor de Franstaligen.

Wij zijn er echter van overtuigd dat de stapjesgewijze tactiek die Vlaanderen tot dusver heeft toegepast de belangen van de Franstaligen het meest schaadt.

Als Vlaanderen de status quo vastberaden afwijst, zou het dan niet beter zijn voor iedereen om over een scheiding te onderhandelen? De vraag moet worden opgeworpen zodat die onderhandelingen kunnen worden voorbereid. De Franstaligen moeten inzien dat zij alleen België niet kunnen laten voortbestaan.

Voorliggende hervorming bevat een belangrijk onderdeel dat betrekking heeft op de financiering van de gemeenschappen. Dat is een goede zaak, maar waarom heeft men daar een zo omvangrijk "institutioneel" onderdeel aan gekoppeld, tenzij dan omdat de kleine Vlaamse partner, die de meerderheid "gijzelt", dat eist?

Mocht die hervorming echt de laatste zijn, dan zou het financieel onderdeel ervan mits enkele bijstellingen nog kunnen worden aanvaard. Wij weten echter dat zulks niet het geval zal zijn. De Vlamingen hebben er immers voor gezorgd dat de Franstaligen op enkele punten vragende partij blijven, zodanig dat zij nog verdere hervormingen zullen kunnen doordrukken. Over afzienbare tijd zal het Brussels Gewest wellicht financieel worden versmacht.

Die kritiek op de Lambertmont-akkoorden staat helemaal niet haaks op de kritiek die door de Vlaamse oppositiepartijen wordt geformuleerd. Wij klagen het resultaat van de hervorming aan en de

Les francophones ont donc intérêt à ne plus accepter la moindre réforme de l'Etat avant que le débat sur la finalité de la réforme n'ait été tranché définitivement.

Nous souhaitons le maintien d'une fédération belge forte, efficace, organisée sur la subsidiarité et la solidarité et participant de manière optimale aux décisions de plus en plus nombreuses au niveau européen. Nous sommes attachés à ce qui unit les hommes plutôt qu'à ce qui les divise, à la tolérance, à l'ouverture sur d'autres cultures et d'autres langues plutôt qu'au repli sur soi.

Il n'est pas anodin de constater que le parti qui prône le plus ouvertement l'indépendance de la Flandre est un parti qui prône l'exclusion, la discrimination et l'intolérance.

Si nous ne parvenons pas à empêcher la séparation, nous devons veiller à ce qu'elle ne soit pas défavorable aux francophones.

Or, nous sommes convaincus que la technique des petits pas suivie par la Flandre jusqu'à présent est la plus préjudiciable aux intérêts des francophones.

Si la Flandre est résolue à refuser le statu quo, ne vaudrait-il pas mieux pour tous que l'on négocie la séparation? La question mérite d'être posée et la négociation d'être préparée. Les francophones doivent comprendre qu'ils ne peuvent vouloir être belges tout seuls.

La réforme proposée comporte un important volet «financement» des Communautés. On peut s'en réjouir, mais pourquoi y ajouter un volet «institutionnel» d'une telle ampleur sinon parce que c'est l'exigence du petit partenaire flamand dont la majorité s'est rendue prisonnière?

Si elle devait réellement être la dernière, cette réforme pourrait être acceptée dans son volet financement moyennant un certain nombre de corrections. Mais nous savons qu'il n'en sera pas ainsi. En effet, les flamands ont veillé à maintenir les francophones dans une situation de demandeurs sur l'un ou l'autre point, afin de se garantir une étape ultérieure. On assistera probablement demain à l'étranglement financier de la Région bruxelloise.

Cette critique des accords du Lambertmont est loin d'être incompatible avec celle formulée par l'opposition flamande. Nous dénonçons le résultat auquel conduit la réforme et le CVP dénonce le

CVP hekelt het te trage verloop van het proces om tot dat resultaat te komen.

Met voorliggend ontwerp wordt een nieuw doorslaggevend stapje gezet op weg naar de onafhankelijkheid van Vlaanderen. De meerderheidspartijen hebben de Franstalige kiezers bedrogen.

Voor een dergelijk beleid heeft de regering uiteraard geen meerderheid bij de Franstalige kiezers. Als deze hervorming haar beslag krijgt, zal men de kiezer een rad voor ogen hebben gedraaid, en zal ze de vrucht zijn van de verborgen agenda van een meerderheid die er geen is.

Wij hebben vijf fundamentele punten van kritiek op dit ontwerp : de solidariteit tussen de gemeenschappen wordt ondergraven doordat wordt afgestapt van de verdeelsleutel op grond van het aantal leerlingen; de herfinanciering wordt vertraagd; er zijn onvoldoende of zelfs helemaal geen waarborgen ter voorkoming van een dramatische fiscale concurrentie; het Brusselse Gewest wordt niet geherfinancierd; en de hervorming heeft een confederaal karakter, zoals blijkt uit het onrechtmatige inroepen van de samenwerkingsakkoorden.

De rijkste Gemeenschap krijgt voortaan meer geld per leerling van de federale overheid. Ik betreur deze verbreking van de solidariteit. Sinds mei 2000 zien de Franstaligen trouwens af van een verdeling op grond van het criterium van het aantal leerlingen. Dat kost de Franse Gemeenschap jaarlijks 1,8 miljard BEF, plus de gederfde 3,6 miljard BEF voor 1999. Wanneer is het de beurt aan de sociale zekerheid ?

Voor 1999-2004 voorzien de akkoorden in een gecumuleerde herfinanciering van 16,9 miljard. Voor 2002 bedraagt het gat meer dan 3,5 miljard, boven de leencapaciteit van de Gemeenschap. Waarom gaat de herfinanciering dan niet tegelijk in met de fiscale autonomie ? De met het Lambermontakkoord bekomen herfinanciering zal dus in de eerste plaats als compensatie voor de toegevingen van het Sint-Elooisakkoord dienen. De prijs die men betaalt is echter waanzinnig hoog.

Om de Franse Gemeenschap voor het faillissement te behoeden ontbreekt in feite de politieke wil. Gaapt er immers geen kloof van nagenoeg tien miljard tussen de subsidies voor het officiële onderwijs en die voor het gesubsidieerd onderwijs ?

Terwijl de belastingregelingen van de verschillende staten op dit ogenblik worden geharmoniseerd, zet

rythme trop lent de la progression vers ce résultat.

Ce projet se présente donc comme un petit pas déterminant de plus vers l'indépendance de la Flandre et constitue une trahison des électeurs francophones par les partis de la majorité.

Pour mener une telle politique, le gouvernement ne dispose évidemment pas d'une majorité auprès des électeurs francophones. Si cette réforme aboutissait, elle ne serait que le résultat d'une tromperie à l'égard des électeurs et le fruit défendu d'une majorité usurpée.

Nous adressons cinq critiques fondamentales au projet : rupture de la solidarité entre les Communautés par l'abandon de la clef des élèves ; retard du refinancement ; insuffisance, sinon inexistence, des garde-fous destinés à éviter une dramatique concurrence fiscale ; absence de refinancement de la Région bruxelloise, et caractère confédéral de la réforme, que traduit le recours indu aux accords de coopération.

La Communauté la plus riche recevra davantage du pouvoir fédéral pour chaque élève. Je déplore cette rupture de la solidarité. Dès le mois de mai 2000, les francophones ont d'ailleurs renoncé à une répartition selon le critère du nombre d'élèves. Cela coûte, chaque année, à la Communauté française 1,8 milliard de francs, auxquels il faut ajouter 3,6 milliards de renoncement pour 1999. A quand le tour de la sécurité sociale ?

Pour 1999 à 2004, les accords prévoient un refinancement cumulé de 16,9 milliards. L'impasse, pour 2002, atteint plus de 3,5 milliards au-delà de la capacité d'emprunt de la Communauté. Alors, pourquoi le refinancement n'entre-t-il pas en vigueur en même temps que l'autonomie fiscale ? Le refinancement obtenu à la Saint-Polycarpe aura donc servi, pour l'essentiel, à compenser les concessions faites à la Saint-Eloi. Le prix est démentiel.

Pour éviter la faillite de la Communauté, c'est, en fait, la volonté politique qui manque. L'écart entre les subventions attribuées à l'enseignement officiel et au subventionné n'est-il pas de près de dix milliards ?

À l'heure où l'on harmonise les fiscalités entre Etats, ce projet-ci ouvre la porte à une autonomie

dit ontwerp de deur open voor een aanzienlijke fiscale autonomie van de gewesten. Hierdoor bestaat het risico dat binnen België een fiscale concurrentie ontstaat naar het voorbeeld van wat nu nog op Europees niveau bestaat. Dit houdt grote risico's in voor de Franstaligen en voor de bescheiden inkomens. Die concurrentie zal er namelijk toe leiden dat de belastbare grondslagen van de gewesten met hoge belastingen naar die met lage belastingen zullen worden verplaatst.

Die fiscale concurrentie heeft dus twee gevolgen: de vermindering van de algemene belastingdruk door opeenvolgende belastingverlagingen en de daarmee gepaard gaande daling van de belastingontvangsten van de gewesten.

België bestaat uit één rijk gewest en twee armere gewesten. Ik begrijp niet dat de minst rijken nieuwe spelregels aanvaarden die hen armer zullen maken.

De doorgedreven fiscale autonomie voor de gewesten mag er alleen komen als tegelijkertijd de onmisbare beschermingsmechanismen worden ingesteld. Ik denk hierbij in de eerste plaats aan de omschrijving van het begrip "progressiviteit" die in de wettekst ontbreekt.

De bepalingen inzake de bescherming van de progressiviteit van de belastingen vertonen lacunes. Die lacunes kunnen de hoge inkomens aanzetten tot delokalisatie om fiscale redenen. Bovendien is dit ontwerp tegenstrijdig omdat het belastingverminderingen toestaat en van de progressiviteit van de belastingen niet mag worden afgeweken.

Voorts zijn de belastinggrondslag en de criteria die bepalen waar belastingen worden betaald onnauwkeuring omschreven.

Erger nog: de schending van de regels die de fiscale autonomie kwantitatief beperken, kan niet worden bestraft.

Enerzijds mogen de verminderingen niet hoger liggen dan de aan de Gewesten toegekende opbrengst en anderzijds wordt een maximumpercentage van de inkomsten uit de inkomstenbelasting toegepast op het totaal van de algemene belastingverminderingen en – verhogingen.

De voorafgaande controle door het Rekenhof vertoont twee zwakke punten : hij geschiedt op grond van theoretische voorspellingen en het advies van het Hof is niet bindend voor de betrokken politieke overheden.

fiscale importante des Régions et l'on prend ainsi le risque de créer, au sein même de la Belgique, une concurrence fiscale à l'image de celle qui prévaut encore actuellement au niveau européen. Quel risque pour les francophones ! Quel risque pour les personnes à revenu modeste ! Car ceci va inciter au déplacement des bases taxables des Régions où les impôts sont élevés vers celles où ils sont plus bas. Deux conséquences découlent donc de la concurrence fiscale : la diminution de la pression fiscale globale par des ajustements successifs à la baisse et la diminution corrélative des recettes fiscales des différentes Régions.

En Belgique, il y a une Région riche et deux Régions plus pauvres. Je ne comprends pas que les moins riches acceptent un changement des règles du jeu qui les appauvrira de plus en plus.

L'octroi d'une autonomie fiscale accrue aux Régions ne peut être décidée que si elle s'accompagne de garde-fous indispensables. Je pense, en premier lieu, à la définition de la notion de progressivité qui ne figure pas dans le texte de la loi.

Le dispositif de protection de la progressivité de l'impôt comporte des failles. Ces failles peuvent inciter les hauts revenus à la délocalisation dans un but fiscal. Dans le même ordre d'idées, il y a contradiction dans ce projet qui autorise d'une part des réductions d'impôt et interdit de l'autre de porter atteinte à la progressivité de l'impôt.

Le projet comporte, en outre, un flou dans la définition des bases taxables et des critères de localisation des impôts.

Il y a plus grave : la violation des règles qui imposent des limites quantitatives à l'autonomie fiscale des Régions ne pourra être sanctionnée.

En effet, d'une part les réductions ne peuvent dépasser le montant du produit attribué à la Région et, d'autre part, un pourcentage maximal des recettes de l'IPP est appliqué au total des réductions et des augmentations générales d'impôt.

Le contrôle exercé a priori par la Cour des Comptes souffre de deux faiblesses : il est exercé à partir de projections théoriques et l'avis donné par la Cour ne lie pas les autorités politiques concernées.

Wij vinden dat het advies van het Rekenhof bindend moet zijn. Wat het tweede zwakke punt betreft, dient de bijzondere wet op het Arbitragehof te worden gewijzigd, zodat het zijn controle a posteriori kan uitoefenen. Als men wil dat de beperkingen vastgesteld in de artikelen 6 en 9 van de bijzondere financieringswet niet kunnen worden overschreden, moet in een specifieke beroepstermijn worden voorzien waarbij dat beroep na afloop van de periode van zes maanden kan worden ingediend.

Ik besluit daaruit dat het ontwerp niet de nodige waarborgen bevat om het Brussels Gewest en het Waals Gewest tegen een ongebreidelde fiscale concurrentie te beschermen.

Het Brussels Gewest heeft nood aan een herfinanciering met een bedrag van 12 tot 18 miljard frank. Wij betreuren dat men de door die herfinanciering geboden gelegenheid niet heeft benut en vrezen dat voorliggend ontwerp integendeel de budgettaire situatie van het Gewest nog dreigt te verslechteren.

De regeling die ertoe strekt de budgettaire neutraliteit van de regionalisering van diverse belastingen tot stand te brengen zal rampzalige gevolgen hebben. Brussel dreigt daardoor immers 7 tot 10% inkomsten te verliezen.

De beveiliging die werd ingebouwd is volstrekt ontoereikend. Zij garandeert zelfs niet dat het Brussels Gewest over dezelfde middelen zal kunnen beschikken als die waarover het nu beschikt.

Het gevaar bestaat dus dat het Gewest in de toekomst verzeild geraakt in een situatie die vergelijkbaar is met die van de Franse Gemeenschap.

Met de fiscale autonomie dreigt het Brussels Gewest onder toezicht van Vlaanderen te worden geplaatst.

Bij de hervorming van 1988 speelden de samenwerkingsakkoorden een marginale rol. Met de hervorming van 1993 is die rol belangrijker geworden met name inzake de internationale betrekkingen.

In het kader van deze hervorming wordt die rol nog uitgebreid wat tot uiting komt in een confederale ontsporing waarbij de wetgever de problemen die hij niet kan oplossen op anderen afschuift. De ontsporing is tweevoudig: voor een aantal problemen is geen tweederde meerderheid vereist en het federale niveau wordt buiten spel gezet

De grootste contradictie in deze onderhandelingen

Pour nous, l'avis rendu par la Cour des Comptes doit être obligatoire. Pour rencontrer leur seconde faiblesse, il y a lieu de modifier la loi spéciale sur la Cour d'arbitrage pour qu'elle puisse exercer son contrôle a posteriori. Si l'on veut que les limites fixées par les articles 6 et 9 de la loi spéciale de financement ne puissent être violées, il convient de prévoir un délai de recours spécifique qui permette de l'introduire au-delà du délai de six mois.

J'en conclus que le projet ne comporte pas les garde-fous nécessaires pour prémunir les Régions bruxelloise et wallonne contre une concurrence fiscale débridée.

La Région bruxelloise a besoin d'être refinancée d'un montant de 12 à 18 milliards de francs. Nous déplorons que l'opportunité de ce refinancement n'ait pas été saisie et, plus encore, que ce projet risque d'aggraver encore la situation budgétaire de la Région.

En effet, le mécanisme visant à assurer la neutralité budgétaire de la régionalisation de différents impôts aura des conséquences catastrophiques. Pour Bruxelles, cela risque à terme de signifier une perte de recettes de l'ordre de 7 à 10 %.

Le mécanisme de sécurité mis en place est totalement insuffisant. Il ne garantit même pas que la Région bruxelloise dispose des moyens équivalents à ceux dont elle dispose maintenant.

Il y a donc un risque de voir la Région se trouver demain dans une situation comparable à celle que connaît la Communauté française.

L'autonomie fiscale est lourde de menaces pour la Région bruxelloise, qui risque d'être mise sous la tutelle de la Flandre.

Lors de la réforme de 1988, les accords de coopération jouaient un rôle marginal. Lors de la réforme de 1993, ces accords ont été amenés à jouer un rôle plus important, notamment dans le domaine des relations internationales.

A l'occasion de l'actuelle réforme, ce rôle a encore été élargi, ce qui traduit une dérive confédérale où le législateur délègue ce qu'il ne peut résoudre. Double dérive où une série de questions sont soustraites à l'obligation de la majorité des deux tiers et où le niveau fédéral est exclu du débat.

Le plus grand paradoxe de cette négociation tient

is te wijten aan de ambivalente rol van de drie Franstalige partijen. Het is bekend dat de Waalse socialisten voorstander zijn van een minimale federale Staat. Sedert enige tijd is ook duidelijk dat de Franstalige groenen bereid zijn tot heel wat toegevingen.

Herinner u de ronkende verklaringen van de liberale leiders in 1999: als het aan hen lag hoefde men in de volgende zittingsperiode geen enkele institutionele hervorming te vrezen. Enkele weken later was de Volksunie ook van de partij. Onder druk van een permanente chantage besteedden de liberalen hun energie in de eerste plaats aan het ontmijnen van communautaire conflicten. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat de onderhandelingen in zulke slechte omstandigheden werden gevoerd. Voor elke stem van de VU moest worden betaald!

Tijdens deze onderhandelingen waarbij steeds maar werd toegegeven, was de PSC daarentegen altijd bekommerd om een echte herfinanciering van de Franse Gemeenschap.

Nooit werd ons gevraagd deze onderhandelingen mee voor te bereiden. De VU kreeg de voorrang en zelfs de exclusiviteit. Maar de PSC wil gewoon een betere regeling voor de federale staat, voor alle Franstaligen en voor Brussel : naleving van de Grondwet en de principes van de rechtsstaat, kwaliteitsonderwijs, gelijke behandeling van alle leerlingen, afwijzing van een regionalisering van de gemeentewet want dat is een verraad aan de inwoners van de Brusselse rand, afwijzing van de vervlaamsing en verarming van Brussel.

Die hervormingen worden niet vóór 2002 van kracht. Bij de huidige stand van zaken zijn en blijven ze onaanvaardbaar.

Het stemgedrag van de PSC-volksvertegenwoordigers bij de eindstemming zal u dus niet hoeven te verbazen.

Dit is een verwerpelijke tekst : omdat de gelijkheid van alle leerlingen wordt ondergraven, omdat de deur wordt opengezet voor fiscale concurrentie, omdat er onvoldoende ijkpunten zijn, omdat de herfinanciering van de Gemeenschappen te laat komt.

Jawel, wij hadden een betere tekst gebrouwen. Paars-groen heeft er verkeerd aan gedaan de strategie van de weigering die alle Franstalige partijvoorzitters vóór de verkiezingen hadden aangenomen, te laten varen.

Het zal heel moeilijk zijn om het roer nu nog om te gooien. Maar wat ons tegenstaat is niet de

au rôle ambivalent des trois partis francophones. Depuis toujours, on sait les socialistes wallons acquis à la thèse d'un Etat fédéral minimal. Depuis quelque temps, on sait les écologistes francophones prêts à beaucoup de reniements.

Mais rappelez-vous les déclarations tonitruantes des dirigeants libéraux en 1999: à les écouter, aucun risque de réforme institutionnelle n'était à craindre sous la législature qui allait s'ouvrir ! Quelques semaines plus tard, ils emportaient la Volksunie dans leurs bagages. Soumis à un chantage permanent, ils ont consacré l'essentiel de leur énergie à déminer des conflits communautaires. Faut-il s'étonner, dès lors, que les négociations se soient déroulées dans de si mauvaises conditions ? Chaque voix de la VU a dû être achetée !

Au contraire, dans toute cette négociation à reculons, le PSC a toujours été soucieux d'un refinancement réel de la Communauté française.

Jamais nous n'avons été conviés à préparer ces négociations. La VU a la priorité, et même l'exclusivité. Or, le PSC veut tout simplement mieux pour l'État fédéral, mieux pour tous les francophones et mieux pour Bruxelles : respect de l'État de droit et de la Constitution, enseignement de qualité, respect de l'égalité entre élèves, refus d'une régionalisation de la loi communale qui trahit les habitants de la périphérie bruxelloise, refus d'une flamandisation et d'un appauvrissement de Bruxelles.

Ces réformes n'entrent pas en vigueur avant 2002. Dans l'état actuel, elles sont et restent inacceptables.

Vous ne serez donc pas surpris du vote final des députés du PSC.

Ceci est un mauvais texte : il rompt l'égalité entre les élèves car il ouvre la porte à la concurrence fiscale, les balises sont insuffisantes et le refinancement des Communautés interviendra trop tard.

Oui, nous aurions fait mieux. L'arc-en-ciel a eu le tort de se départir de la stratégie du refus qui était celle de tous les présidents de partis francophones avant les élections.

Il sera très difficile de renverser la vapeur. Mais ce n'est pas la difficulté de la tâche qui nous rebute.

moeilijkheid van die taak.

Wij hebben de meerderheid voorgesteld opnieuw over de teksten te onderhandelen om ze te verbeteren. Dat voorstel blijft niet eeuwig gelden. Als er vóór de stemming bij onderhandelingen niets uit de bus komt, zullen we niet anders kunnen dan unisono tegen dit ontwerp stemmen.

De Franstalige meerderheidspartijen zullen op die manier de verantwoordelijkheid voor het mislukken van dit ontwerp geheel op zich nemen, een ontwerp waarover zij niet goed onderhandeld hebben, in het nauw gedreven door de constante chantage van de extremisten van de Volksunie, en dat ze niet hebben willen amenderen op de wijze die wij voorstaan, namelijk erg gematigd en behoedzaam, maar vastberaden. (*Applaus bij de PSC*)

01.02 Alfons Borginon (VU&ID): Het Vlaams zelfbestuur komt niet vanzelf, in tegenstelling tot wat de sprekers van vanochtend schijnen te denken. In 1993 heeft alleen de VU ingestemd met een federalisering van de Gemeente- en Provinciewet. Het is onder onze druk dat daarover een bepaling is opgenomen in het Sint-Michiels-akkoord, weliswaar minder verregaand dan aanvankelijk door ons voorgestaan. De vorige regering deed niets aan de staatshervorming omdat dit een explosief dossier is. Men creëert in het Vlaams Parlement verwachtingen zonder dat er enige bereidheid is om deze verwachtingen in te lossen.

De grondwetsherziening waarin op het einde van de vorige legislatuur werd voorzien, was een absolute minimumverklaring. Dat het dossier na de verkiezingen van 1999 toch op de agenda en in de Vlaamse regeringsverklaring is gekomen, is volledig toe te schrijven aan de inspanningen van de VU.

Toen het Lambermont-akkoord tot stand kwam, was men eerst blij met de resultaten. Nu vraagt men zich af of het wel snel genoeg gaat. Een en ander heeft de communicatie van dit dossier gedeeltelijk onmogelijk gemaakt, terwijl Vlaanderen verheugd zou moeten zijn over de bereikte resultaten. Ook bij het Brussel-akkoord was de inbreng van de VU belangrijk. Zonder onze inbreng had men ook daar veel minder resultaten geboekt.

Wat drijft ons hierin? We hebben het niet gemakkelijk gehad de laatste tijd, maar we proberen te realiseren waar we voor staan. We werken stap voor stap, door onze druk gebeurt er eindelijk iets. Laten we eerst de akkoorden realiseren die we zelf hebben gevraagd, andere punten zoals gezondheidszorgen en gezinsbijslagen komen later wel aan de orde.

Nous avons fait le choix de proposer à la majorité de renégocier les textes afin de les améliorer. Notre proposition ne tiendra pas éternellement. Si, avant le vote, aucune négociation n'a pu être finalisée, nous ne pourrions que voter tous en chœur contre le projet.

Les partis francophones de la majorité prendront ainsi toutes les responsabilités de l'échec du présent projet. Un projet qu'ils ont mal négocié, sous le chantage permanent des extrémistes de la VU, et qu'ils ont refusé d'amender dans le sens que nous prônions, avec beaucoup de modération et de circonspection, mais avec une grande fermeté. (*Applaudissements sur les bancs du PSC*)

01.02 Alfons Borginon (VU&ID): L'autodétermination flamande ne va pas de soi, contrairement à ce que semblaient penser certains orateurs ce matin.

En 1993, seule la VU avait consenti à la fédéralisation des lois communale et provinciale. Grâce à la pression que nous avons exercée, une disposition a été insérée à ce sujet dans les accords de la Saint-Michel, même si sa portée est plus restreinte qu'à l'origine. Le gouvernement précédent n'a pas touché à la réforme de l'Etat car il s'agissait d'un dossier explosif. Des espoirs ont été suscités au sein du Parlement flamand mais la volonté de les concrétiser faisait défaut.

La révision de la Constitution décidée à la fin de la législature précédente se limitait à une déclaration rudimentaire. Si ce dossier a été porté à l'ordre du jour après les élections de 1999 et figure dans la déclaration de gouvernement flamand, le mérite en revient à la seule VU.

Lors de l'élaboration des accords du Lambermont, on a commencé à se réjouir des résultats obtenus. Aujourd'hui, on se demande si le dossier évolue suffisamment vite. Ces éléments ont nui à la communication dans ce dossier, alors que la Flandre devrait se réjouir des résultats engrangés. En ce qui concerne l'accord bruxellois, la VU a également fourni une contribution importante. Sans nous, les résultats auraient été moindres.

Quelles raisons nous animent-elles? Nous avons connu des temps difficiles mais nous nous efforçons de traduire dans les faits les idées que nous défendons. Nous travaillons par étapes et la pression que nous exerçons finit par payer. Essayons d'abord de concrétiser les accords que nous avons-nous même souhaités. Nous pourrions

très certainement examiner ultérieurement d'autres thèmes, tels les soins de santé et les allocations familiales.

Of men beter af is met de akkoorden van CVP en PSC is maar de vraag.

Quant à savoir si la majorité aura davantage à gagner en concluant un accord avec le CVP ou le PSC, la question est posée.

De balans die moet gemaakt worden is viervoudig. Een eerste vraag is of de unitaristische of de autonomistische krachten winnen. Dan moet men vaststellen dat de laatsten over heel de lijn winnen. De enige uitzondering is de herfederalisering van de milieutaksen op vraag van de Gewesten. Verder moet men vaststellen dat vele niet-evidente bevoegdheden, zoals deze inzake Landbouw, worden gedefederaliseerd. In 1993 was de CVP daar nog tegen.

Les textes doivent être passés au crible d'une quadruple évaluation. En réponse à la première question - l'accord intervenu constitue-t-il une victoire pour les forces unitaristes ou autonomistes? - force est de constater que les seconds l'emportent sur toute la ligne et que la "refédéralisation" des taxes environnementales, à la demande des Régions, constituent la seule exception à cet égard. Par ailleurs, bon nombre de compétences, comme celles ressortissant à l'Agriculture, pour lesquelles une telle décision n'allait pas de soi, font l'objet d'une défédéralisation à laquelle le CVP était encore opposé en 1993.

Ten tweede moet men zich afvragen welke autonome instellingen men krijgt: gemeenschappelijke of gewestelijke, wat enkel aan Franstalige kant een verschil maakt. Voor de Vlamingen doet het er alleen in Brussel toe. Vlaanderen krijgt alles binnen wat ik zonet vermeldde, en met méér armslag dan Wallonië. Vlaanderen zal immers 123 miljard krijgen tegenover de huidige 619 miljard, en Wallonië krijgt nog 68 miljard tegenover de huidige 260 miljard.

Dans un deuxième temps, nous devons nous demander si nous nous sommes dotés d'institutions autonomes communautaires ou régionales, une question qui n'est pertinente que pour les francophones. Pour les Flamands, cette question se pose uniquement à Bruxelles. Comme je l'ai dit il y a quelques instants, la Flandre obtient tout et dispose d'une marge de manœuvre plus importante que la Wallonie. Elle obtient en effet 123 milliards en sus des 619 milliards dont elle dispose déjà, alors que la Wallonie voit ses 260 milliards majorés de 68 milliards.

Inderdaad kan het Lambermont-akkoord worden bekritiseerd voor wat de Vlaamse Brusselaars betreft. Maar ook daar zijn er een aantal paradoxen.

Le volet des accords du Lambermont qui concerne les Flamands de Bruxelles n'est certes pas à l'abri de critiques. Mais ici, également, une série de paradoxes peuvent être mis en évidence.

Fiscale autonomie voor Brussel geeft hen meer erkenning. Franstaligen vinden echter dat hen zo de keel wordt dichtgeknepen, zij zien het anders. De echte uitdaging voor Brussel is het vinden van een formule waarbij er een evenwicht wordt bereikt tussen het versterken van de democratie en het bevorderen van de Vlaamse aanwezigheid. De huidige gewestformule is niet de meest perfecte. In dit akkoord is er in elk geval perspectief om de Vlaamse inbreng te vergroten.

L'autonomie fiscale accordée à Bruxelles accroît ses possibilités d'autogestion. Les francophones se considèrent, en revanche, pris à la gorge. Leur point de vue est différent. Le véritable défi pour Bruxelles consiste à trouver une formule permettant de réaliser un équilibre entre le renforcement de la démocratie et la promotion de la présence flamande. L'actuelle formule imaginée pour les Régions n'est pas la meilleure mais les accords permettent, en tout état de cause, d'accroître l'apport flamand.

De balans tussen Gewesten en Gemeenschappen is eerlijk. De Vlamingen krijgen meer bevoegdheden inzake Provincie- en Gemeentewet, Landbouw, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, meer fiscale autonomie en de voogdij over de rand. De

Le bilan Régions-Communautés est honnête. Les Flamands auront davantage de compétences en ce qui concerne les lois provinciale et communale, l'agriculture, le commerce extérieur, la coopération au développement, l'autonomie fiscale et la tutelle dans la périphérie. Les clés de répartition tiendront

verdeelsleutels worden eindelijk gebaseerd op de objectieve opbrengst van de belastingen. De transfer van Noord naar Zuid neemt af. (*Rumoer Vlaams Blok*).

De Franstaligen krijgen een stuk herfinanciering van de Gemeenschap, maar niet om gelijk wat mee te doen. De Vlamingen krijgen een mooie balans voorgelegd. Wij hebben in de wacht gesleept wat mogelijk was.

De vierde vraag is of men nu van iets moet afzien omdat men niet alles, zoals bijvoorbeeld gezondheidszorgen en gezinsbijlagen, kan realiseren, of niet. De volgende onderhandelingen starten waar we nu ophouden, en de gezondheidszorgen en gezinsbijlagen zullen dan zeker aan de orde zijn zodat we niet helemaal opnieuw moeten beginnen.

De kansen van het huidige dossier kennen we, die van toekomstige staatshervormingen niet. Laten we nu dus realiseren wat we kunnen. De eindfase van de staatshervorming is, in tegenstelling tot wat sommige sprekers voorhouden, niet bepaald door de financiering in dit dossier. Deze akkoorden zijn een overwinning van de federalisten op de unitaristen. Ze zijn evenwichtig Vlaams-Waals, en kiezen voor zekerheid boven dromen.

We realiseren zeker een Brusselse schepen. Nog nooit werd een wetsvoorstel over een lokale Brusselse aangelegenheid goedgekeurd dat werkelijk iets veranderde, tenzij het in een groter communautair geheel werd gepresenteerd.

01.03 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Er is geen gewaarborgde vertegenwoordiging in dit OCMW, evenmin in de Brusselse gemeenteraad, en ook geen Vlaamse schepen in Brussel.

01.04 Alfons Borginon (VU&ID): Wij proberen de Vlaamse belangen te verdedigen en Vlaams zelfbestuur te realiseren. U roept op de tribune wat aan de toog goed klinkt. Het interesseert u niet of er inzake staatshervorming vooruitgang wordt geboekt. U wil uw "andere" programma opdringen, en daarvoor gebruikt u een Vlaams-nationalistisch vernislaagje.

Men stelt de schepenkwestie als een duistere koehandel voor: een miljard voor twee schepenen. Dat klopt niet. Vanaf 2006 hebben we een systeem dat toelaat in zoveel mogelijk Vlaamse gemeenten een Vlaamse schepen te hebben. Hier wordt de financiering aan gekoppeld, die is slechts een wortel

enfin compte des recettes objectives de l'impôt. Les transferts du Nord vers le Sud diminuent. (*Tumultes sur les bancs du Vlaams Blok*)

Les francophones obtiennent le refinancement de la Communauté française mais pas pour en faire n'importe quoi. Je pense qu'en tant que Flamands, nous avons un bilan positif à présenter et que nous avons obtenu tout ce qui était possible.

La quatrième question est de savoir si nous devons ou non entamer de nouvelles négociations pour forcer ce que nous n'avons pas encore obtenu. Je songe en particulier aux soins de santé et aux allocations familiales. Au moins, si nous décidons de poursuivre les négociations à propos de ces deux domaines, nous ne devons pas tout recommencer à zéro.

Nous savons ce que nous avons obtenu, pas ce que nous pourrions obtenir dans le cadre d'éventuelles négociations ultérieures. Contentons-nous donc pour l'instant de ce qui nous est acquis. Contrairement à ce qu'affirment certains orateurs, la phase finale de la réforme de l'Etat n'est pas liée au financement de la présente réforme. Ces accords marquent la victoire des fédéralistes sur les unitaristes. Ils sont équilibrés et réalistes.

Nous obtiendrons sans doute la présence garantie d'un échevin dans les communes bruxelloises. C'est la première fois qu'une proposition de loi sur une matière bruxelloise d'intérêt local, se traduisant par une réforme, est approuvée sans être englobée dans un module plus large de négociations communautaires

01.03 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Il n'y a pas de représentation garantie au CPAS ni au conseil communal bruxellois et pas d'échevin flamand à Bruxelles.

01.04 Alfons Borginon (VU&ID): Nous nous efforçons de défendre les intérêts flamands et la gestion autonome de la Flandre. Vous utilisez cette tribune pour vous vendre. Peu vous importe que la réforme de l'Etat progresse ou non. C'est votre programme que vous voulez imposer, et votre nationalisme vous sert de façade.

On présente le problème de la présence d'un échevin flamand comme une manœuvre douteuse : 1 milliard pour deux échevins. C'est faux. A partir de 2006, nous pourrions avoir un échevin flamand dans un maximum de communes flamandes. Le financement qui en dépend est un moyen pour les

opdat men meer rekening zou houden met de Vlamingen. De Vlamingen zullen ook iets te zeggen hebben. Er worden geen schaduw-schepencolleges gecreëerd.

We zullen 17 Vlaamse verkozen hebben in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Net geen 20 percent dus. Dat is verder dan we ooit geraakt zijn.

De huidige politiezones zijn de voorafspiegeling van mogelijke fusies in Brussel. Ook in de politieraden is onze vertegenwoordiging gunstig.

We garanderen dat de meerderheid in Brussel niet enkel zal gebaseerd zijn op de Brusselse uitslag, maar dat ook de Vlaamse kiezer daar impact op zal hebben.

Het vermijden van de blokkering van de instellingen is inderdaad een stuk surrealisme van Franstalige kant, dat wij echter hebben gebruikt om de band tussen Vlaanderen en Brussel aan te halen.

De resoluties van het Vlaamse Parlement weerspiegelen het maximaal gemeenschappelijk programma van de Vlaamse partijen. We ijveren en blijven ijveren voor de realisering daarvan. Samenwerkingsakkoorden zijn een gevolg van de logica van ons federaal model dat decreten en wetten op dezelfde hoogte plaatst, in tegenstelling tot andere modellen, zoals bijvoorbeeld het Duitse, waar het recht van de federatie dat van de deelstaten "breekt".

Dit Lambermont-akkoord, evenals het pakket aan maatregelen dat er niet expliciet in staat, maar waarover men in de schoot van de regering al wel heeft gepraat – ik denk aan de toekomst van de Delcredere-dienst –, ligt morgen gedeeltelijk ter stemming. Het geheel biedt een pakket aan maatregelen dat mijn partij heeft aanvaard en dat ik bereid ben morgen goed te keuren. Het evenwicht dat in het bereikte akkoord aanwezig is, mag echter niet worden verstoord. Als men het akkoord in extremis wil "overladen" met een aantal eisen, zoals de heer Poncelet van de PSC ze hier heeft verwoord, is dit evenwicht wel degelijk verstoord. Mijn partij engageert zich voor het bekende pakket en voor het daarin aanwezige evenwicht. Aan dit evenwicht kan niet getornd worden. Indien dit wel zou gebeuren, mag men niet verwachten dat de VU-fractie zomaar op de groene ja-knop zal drukken. *(Applaus van de VLD en VU)*

01.05 Claude Eerdekens (PS): Lambermont-bis is een evenwichtig akkoord dat alle Belgen ten goede

Flamands d'être davantage pris en considération. Les Flamands auront également leur mot à dire. Il n'y aura pas de collèges échevinaux fantômes.

Nous aurons 17 élus flamands au Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, soit 20%. C'est le plus que nous ayons jamais obtenu.

Les actuelles zones de police sont une préfiguration des fusions qui pourraient voir le jour à Bruxelles.

Dans les conseils de police aussi, notre représentation est positive. Nous garantissons que la majorité à Bruxelles ne sera pas basée uniquement sur les résultats bruxellois mais qu'il y aura également une influence de l'électeur flamand. S'il est vrai que vouloir éviter un possible blocage des institutions bruxelloises témoigne d'une attitude quelque peu surréaliste des francophones, nous en avons toutefois profité pour renforcer les liens entre la Flandre et Bruxelles.

Les résolutions du Parlement flamand sont le reflet du programme commun maximal des partis flamands. Nous continuons à oeuvrer pour la réalisation de ce programme. Les accords de coopération s'inscrivent dans la logique de notre modèle fédéral où les décrets et les lois sont mis sur un pied d'égalité alors que, par exemple, dans le modèle fédéral allemand, le droit de la fédération "brise" celui des entités fédérées.

Cet accord du Lambermont, de même que le bouquet de mesures qui n'y sont pas explicitement comprises mais dont le gouvernement a déjà discuté – je songe à l'avenir du Ducroire – sera partiellement mis aux voix demain. L'ensemble de cet accord se caractérise par un ensemble de mesures que mon parti a accepté et que je suis disposé à adopter demain. Mais il ne faut pas rompre l'équilibre réalisé dans le cadre de cet accord. Or, si on songeait à le "surcharger" in extremis en y intégrant une série de revendications comme celles que vient de défendre M. Poncelet, cet équilibre serait rompu. Mon parti s'engage à soutenir l'ensemble qui est lui soumis aujourd'hui, de même que l'équilibre qui le sous-tend. Mais il faut se garder de toucher à celui-ci. Dans une telle hypothèse, il ne faudrait pas attendre du groupe VU qu'il presse machinalement le bouton de vote vert. *(Applaudissements sur les bancs du VLD et de la VU)*

01.05 Claude Eerdekens (PS): Les accords de la Saint-Polycarpe sont équilibrés et bénéfiques pour

zal komen.

De herfinanciering van de Franse Gemeenschap is voor ons de voornaamste reden om dit akkoord goed te keuren.

2002 en 2003 zullen nog moeilijke jaren zijn, maar in 2004 zal het begrotingsevenwicht worden bereikt en nadien zal de Franse Gemeenschap over een normaal budget beschikken, zodat ze een beleid die naam waardig zal kunnen voeren. De toekomstige financiering zal structureel zijn, wat voor de PS een wezenlijke waarborg is. Na 2004 zullen de bedragen exponentieel toenemen.

Wanneer de Franse Gemeenschap op termijn financieel aan de beterhand is, zal de herfinanciering van de Gemeenschappen - die gelet op de ontoereikendheid van de financieringswetten van 1989 broodnodig was - ook ten goede komen aan de Vlaamse Gemeenschap, die voor de uitoefening van haar bevoegdheden eveneens nood heeft aan middelen.

Wat de overheveling van de belastingen naar de Gewesten betreft, zal het geld dat de Franstaligen broodnodig hebben, niet worden gestort zonder compensatie voor Vlaanderen. De Franstaligen hebben zich lang verzet tegen de Vlaamse eis tot ruimere fiscale autonomie. Wij hebben er nu mee ingestemd om de financiële situatie van de Franse Gemeenschap te verbeteren, maar daarbij hebben wij voorwaarden en grenzen vastgesteld. De gewestelijke belastingen worden overgedragen op voorwaarde dat de federale overheid compensaties ontvangt, dat begeleidingsmaatregelen elk risico van fiscale migratie, delokalisatie en ongezonde fiscale concurrentie tussen de verschillende overheden voorkomen en ten slotte, dat de grenzen van de huidige financieringswet beter worden omschreven op het vlak van de personenbelasting. De PS-fractie zal voor het akkoord stemmen omdat de toekomst van beide Gemeenschappen op het spel staat en omdat het voorliggend ontwerp evenwichtige modaliteiten bevat.

Er werd ingestemd met een regionalisering van sommige belastingen op voorwaarde dat er geen ongebreidelde fiscale concurrentie ontstaat. Aldus werden zowel de eisen van de Franstaligen als van de Nederlandstaligen ingewilligd.

De toekomst van de hele bevolking staat op het spel. Ik doe dan ook een dringende oproep tot onze christen-democratische collega's : wanneer de toekomst van de Franse Gemeenschap op het spel staat, is het onze plicht om de gebruikelijke politieke tegenstellingen te overstijgen, ook al is voorliggend

tous les Belges.

Le refinancement de la Communauté française est, pour nous, la raison majeure de son adoption.

Si les années 2002 et 2003 seront encore difficiles, l'équilibre budgétaire sera atteint en 2004 et, ensuite, la Communauté française bénéficiera d'un budget normal, qui lui permettra de mener des politiques dignes de ce nom. Son financement futur sera structurel, ce qui représente une garantie essentielle pour le PS. Les montants obtenus après 2004 seront exponentiels.

Si, à terme, la Communauté française sera bien portante, le refinancement des Communautés, rendu indispensable par l'insuffisance des lois de financement de 1989, bénéficiera aussi à la Communauté flamande, qui a également besoin de moyens pour pouvoir exercer ses compétences.

Quant à la régionalisation des impôts, l'argent dont les francophones ont tant besoin ne sera pas versé sans contrepartie pour le nord du pays. Longtemps les francophones se sont opposés à l'exigence flamande de disposer de plus d'autonomie fiscale. Nous y avons consenti pour améliorer la situation financière de la Communauté française, mais en posant des conditions et des limites. Le transfert des impôts régionaux aura lieu à condition que l'autorité fédérale reçoive une compensation, que des mesures d'accompagnement évitent le risque de migration fiscale, de délocalisation et de concurrence fiscale malsaine entre les diverses autorités et, enfin, qu'au niveau de l'IPP les limites de l'actuelle loi de financement soient mieux définies. Le groupe socialiste votera ces accords parce qu'il y va de l'avenir des deux Communautés, le projet contenant des modalités équilibrées.

Enfin, la régionalisation de certains impôts est acceptée dans des conditions qui excluent la concurrence fiscale effrénée. Les exigences tant des francophones que des néerlandophones sont ainsi satisfaites.

L'avenir de toute la population est impliqué. J'insiste donc auprès de mes collègues sociaux chrétiens : quand l'avenir de la Communauté française est en jeu, votre devoir est de transcender les habituelles querelles politiciennes, même si cet accord est le résultat d'un compromis complexe. Le PS, lui, ne

akkoord het resultaat van een ingewikkeld compromis. De PS zal haar plicht niet verzaken. Onze collega's van de PSC, van wie ik weet dat zij sterk gehecht zijn aan het behoud van België, dragen een grote verantwoordelijkheid. Ik ben zeer ongerust wanneer ik in "Vers l'Avenir" van 29 mei lees dat de heer Stefaan De Clerck meent dat de Lambertmont-akkoorden de Staatsstructuren voor vele jaren zullen verankeren. Als de voorgestelde tekst niet wordt goedgekeurd, zal een nieuw communautair opbod met voor de bevolking rampzalige gevolgen ontstaan. Ik hoop dat de verantwoordelijkheidszin zal zegevieren. Alle socialistische volksvertegenwoordigers zullen voorliggende tekst moet overtuiging goedkeuren. *(Applaus bij de socialisten)*

01.06 Yves Leterme (CVP): Eén belangrijk politiek feit bleef onderbelicht in het debat: de afwezigheid van de eerste minister in deze Kamer, vierentwintig uur vóór een volgens hem cruciale stemming. Het eindresultaat dat ons wordt voorgelegd moet dus wel mijlenver staan van de "definitieve staatshervorming" waarover hij vroeger sprak.

01.07 Hugo Coveliers (VLD): Mag ik die logica doortrekken en besluiten dat andere afwezigen dus ook mijlenver afstaan van de sprekers die geacht worden hen te vertegenwoordigen?

01.08 Yves Leterme (CVP): Dit is een belachelijk argument! Iedereen kan vaststellen dat de eerste minister volledig afwezig blijft in Kamer en Senaat.

01.09 Hugo Coveliers (VLD): Dat is geen terechte opmerking. In de vorige regering had de eerste minister de bevoegdheid voor de Institutionele Hervormingen, in deze regering niet.

01.10 Yves Leterme (CVP): Mijn opmerkingen doen duidelijk pijn! Ik blijf erbij: er zijn geen excuses, de premier moest aanwezig zijn. Mocht dit Lambertmont-akkoord in de ogen van premier Verhofstadt enige positieve inhoud hebben gehad, hij zou wel hier geweest zijn! *(Applaus op de banken van de CVP)*

Bij afwezigheid van de eerste minister, verwijs ik naar enkele citaten uit zijn tweede Burgermanifest. *(De heer Leterme citeert teksten)*

Hoe groot blijkt de kloof tussen zijn citaten en de realiteit van het Lambertmont-akkoord. Het is begrijpelijk dat de premier zich verbergt en momenteel ergens in duistere hoekjes aan het

faillira pas à son devoir. Nos collègues du PSC, que je sais fermement attachés au maintien de la Belgique, sont appelés à assumer une grande responsabilité. Je suis très inquiet de lire dans *Vers l'Avenir* de ce 29 mai que M. Stefan De Clerck estime que les « accords du Lambertmont » figeront les structures de l'État pour des années. Si le texte proposé n'est pas accepté, de nouvelles surenchères communautaires susciteront un désastre pour la population. J'espère que le sens des responsabilités l'emportera. Tous les députés socialistes voteront ce texte avec conviction.

(Applaudissements sur les bancs socialistes)

01.06 Yves Leterme (CVP): Dans ce débat, un fait politique important - l'absence du premier ministre à la Chambre, à la veille d'un vote qu'il a lui-même qualifié de crucial - n'a pas été suffisamment mis en évidence. Le résultat final qui nous est soumis doit donc se situer à des lieues de la réforme de l'Etat définitive qu'il nous avait annoncée.

01.07 Hugo Coveliers (VLD): Puis-je poursuivre cette logique jusqu'au bout et conclure que d'autres absents sont également à des lieues des orateurs censés les représenter?

01.08 Yves Leterme (CVP): Voilà un argument ridicule! Chacun peut constater que le premier ministre brille par son absence à la Chambre et au Sénat.

01.09 Hugo Coveliers (VLD): Votre observation est dépourvue de tout fondement. Si, dans le gouvernement précédent, les réformes institutionnelles ressortissaient à la compétence du premier ministre, ce n'est plus le cas aujourd'hui.

01.10 Yves Leterme (CVP): Manifestement, j'ai mis le doigt sur la plaie. Je maintiens mes propos : aucune excuse ne saurait justifier l'absence du premier ministre. Si les accords du Lambertmont avaient présenté un caractère positif aux yeux du premier ministre, celui-ci aurait été présent aujourd'hui. *(Applaudissements sur les bancs du CVP)*

En l'absence du premier ministre, je me réfère à plusieurs citations puisées dans le manifeste du citoyen dont il est l'auteur. *(M. Leterme lit plusieurs citations)*

Le fossé séparant ces citations des accords du Lambertmont est considérable. On comprend aisément que le premier ministre ne se montre pas

marchanderen is om dit akkoord erdoor te krijgen.

et qu'il tente plutôt, dans un endroit discret, de faire passer l'accord en faisant du marchandage.

De VLD heeft zich ooit een radicaal-Vlaams imago pogen aan te meten. De Vlamingen waren dat niet gewoon van de liberalen. Het leek erop dat de VLD de liberale voorliefde voor het unitarisme had afgezworen. Bij het einde van de vorige zittingsperiode toonde de VLD zich voorstander van een uitgebreide grondwetsherziening om de uitvoering van de resoluties van het Vlaams Parlement mogelijk te maken.

Jadis, le VLD a voulu se donner des allures de parti flamand radical. Les libéraux avaient habitué les Flamands à une autre attitude. C'est comme si le VLD avait renié sa foi dans l'unitarisme. Au terme de la législature précédente, le VLD s'est prononcé en faveur d'une vaste réforme de la Constitution pour permettre la mise en œuvre des résolutions du Parlement flamand.

Bij de vorming van de anti-CVP-regering na de dioxinecrisis bleek al gauw dat Verhofstadt bereid was tot grote toegevingen aan de Franstaligen, tot en met Vlaams geld voor het Franstalig onderwijs. Zo verbazend was dat niet. Ook in 1991, bij een eerste poging om een paars-groene regering tot stand te brengen, beloofde Verhofstadt zelfs voorschotten aan de Franstaligen. Toen reeds bleek waartoe Verhofstadt bereid was om toch maar eerste minister te kunnen worden. Toen reeds kreeg het Franstalig onderwijs de toezegging dat het extra miljarden zou toegegooid krijgen. Toen reeds was er sprake van een probleem van geloofwaardigheid: Verhofstadt ontkende ten aanzien van de Vlamingen staalhard wat hij even daarvoor aan de Franstaligen had toegezegd. Niets nieuws onder de zon!

Lors de l'arrivée aux affaires du gouvernement anti-CVP, après la crise de la dioxine, il est très vite apparu que Verhofstadt était prêt à faire de larges concessions aux francophones et à aider leur enseignement en utilisant de l'argent flamand. Il n'y avait là rien de vraiment surprenant. En 1991 déjà, lors d'une première tentative de formation d'un gouvernement arc-en-ciel, Verhofstadt était allé jusqu'à promettre des avances aux francophones. A l'époque déjà, il était prêt à tout pour devenir premier ministre. C'est ainsi que les francophones avaient obtenu la garantie de recevoir des milliards supplémentaires pour leur enseignement. Verhofstadt était déjà en proie à un problème de crédibilité puisqu'il affirmait aux Flamands le contraire de ce qu'il venait de dire aux francophones. Rien de neuf sous le soleil donc!

Bij Verhofstadt is de kloof tussen woord en daad immens. Heel ver zijn nu alle mooie pleidooien voor een nieuwe modelstaat in België! In het regeerakkoord werd tal van mooie beloften gedaan, waarvan niets in huis komt.

Chez Verhofstadt, les actes et le discours sont en totale contradiction. Que reste-t-il des vibrants plaidoyers en faveur d'un Etat belge modèle? L'accord de gouvernement regorgeait de belles promesses, mais aucune n'a été tenue.

De heer Verhofstadt was destijds ook van oordeel dat dotaties haaks staan op de beginselen van een echte federale staat. Artikel 1 voorziet echter in een nieuwe dotatie ter compensatie van het Kijk- en Luistergeld. Sociaal-economisch en institutioneel was Vlaanderen nochtans klaar voor meer fiscale autonomie. De zeer beperkte fiscale autonomie is erg betuttelend.

Par le passé, M. Verhofstadt estimait lui aussi que les dotations sont contraires aux principes d'un véritable Etat fédéral. L'article premier prévoit toutefois une nouvelle dotation en compensation de la redevance radio-télévision. D'un point de vue socio-économique et institutionnel, la Flandre était pourtant prête à assumer une plus large autonomie fiscale. L'autonomie fiscale très restreinte est particulièrement paternaliste.

De verdeling van bijkomende middelen zal slechts zeer geleidelijk gebeuren op basis van de ontvangsten van de deelgebieden.

La répartition des moyens supplémentaires ne se fera que très progressivement, sur la base des recettes des Régions.

De prijs van het akkoord is zeer hoog in vergelijking met de beperkte bevoegdheden. Tussen 2002 en 2020 gaat van 8 tot 200 miljard meer naar de Gemeenschappen, die daarvoor geen politieke verantwoordelijkheid moeten afleggen. Het gaat hier om een echt consumptiefederalisme.

Le prix à payer pour l'accord est très important en regard des compétences limitées qui ont été obtenues. Entre 2001 et 2020, les Communautés obtiendront de 8 à 200 milliards supplémentaires, sans avoir à se justifier politiquement. Il s'agit réellement d'un fédéralisme de consommation.

Lambermont is een politiek onevenwichtig akkoord: de vragende partij heeft de spelregels bepaald en dat is een verkeerd procédé. De overdracht van bevoegdheden beantwoordt aan een Waalse eis en de Vlamingen betalen nog maar eens voor het Franstalig onderwijs. Elk evenwicht is hier zoek! Bepaalde onderdelen van het akkoord zijn buitengewoon ondoorzichtig en zelfs juridisch aanvechtbaar. Ik denk hierbij onder meer aan de samenwerkingsakkoorden.

De voorgaande staatshervormingen hadden tenminste nog een bepaalde logica, waarin alle onderhandelende partijen iets konden terugvinden. Die logica is nu ver zoek. De driedigheid van de Belgische staatsstructuur wordt in deze staatshervorming vastgelegd, met alle nefaste gevolgen vandien voor de Vlamingen.

Voorts stel ik vast dat de meerderheid, die geld vrijmaakt voor het Franstalig onderwijs, nalaat erop te wijzen dat er bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid nog een schuld van meer dan vijf miljard ten laste van Wallonië openstaat. Er is dus duidelijk een gebrek aan federale loyaliteit. *(Applaus bij CVP en Vlaams Blok)*

01.11 Gérard Gobert (ECOLO-AGALEV): De onderscheiden onderdelen van deze ontwerpen tot hervorming steunen op een logica van vertrouwen in de toekomst van ons land. Zij zijn gestoeld op een drievoudige uitdaging: het behoud van de economische welvaart, het vrijwaren van de loyaliteit en met name van de fiscale loyaliteit tussen de drie Gewesten en ten slotte het waarborgen van de multiculturaliteit in elk Gewest.

Sinds de oprichting van de Gemeenschappen zijn hun bevoegdheden essentieel voor de menselijke ontwikkeling.

De financieringswet van 1989 biedt niet langer de mogelijkheid correct in de groeiende financiële behoeften van de Franse en de Vlaamse Gemeenschap te voorzien.

De huidige hervorming strekt ertoe die financiering welvaartsvast te maken. Dat is een eerste, diep menselijke uitdaging. De vruchten van de groei zullen in de mens worden geïnvesteerd.

In de toekomst zullen er meer middelen zijn voor onderwijs, cultuur, creativiteit, de audiovisuele sector, media, kinderopvang, jeugdzorg en sport.

Les accords du Lambermont ne sont pas équilibrés sur le plan politique : ceux qui sont demandeurs ont fixé les règles du jeu et il s'agit-là d'un procédé inadéquat. Le transfert des compétences satisfait une exigence wallonne et les Flamands n'auront plus, une fois encore, qu'à financer l'enseignement francophone. Il n'est pas question en l'espèce d'équilibre! Certaines éléments de l'accord sont particulièrement opaques, voire juridiquement contestables. Je songe notamment aux accords de coopération.

Au moins, les précédentes réformes de l'Etat comportaient une certaine logique qui permettait à toutes les parties prenantes aux négociations de s'y retrouver. Cette logique a aujourd'hui disparu. Cette réforme de l'Etat détermine la triple structure étatique belge, avec toutes les conséquences néfastes qui en résultent pour les Flamands.

En outre, je constate que la majorité, qui dégage des fonds pour l'enseignement francophone, omet de signaler que la Wallonie doit encore s'acquitter d'une dette de plus de 5 milliards de francs auprès de l'Office National de Sécurité Sociale. La loyauté fédérale fait manifestement défaut. *(Applaudissements sur les bancs du CVP et du Vlaams Blok)*

01.11 Gérard Gobert (ECOLO-AGALEV) : Les différents volets de ces projets de réforme s'inscrivent dans une logique de confiance dans l'avenir de notre pays. Elles reposent sur un triple pari. Tout d'abord, celui du maintien du bien-être économique. Ensuite, celui du maintien de la loyauté, notamment fiscale, entre les trois Régions. Et enfin, celui de la garantie de la multiculturalité au sein de chaque Région.

Depuis leur création, les compétences des Communautés sont au cœur du développement humain.

La loi de financement de 1989 ne permet plus de financer d'une manière correcte les Communautés française et flamande, dont les besoins vont grandissant.

La réforme actuelle propose enfin une adaptation liée à la prospérité économique. C'est là un premier pari profondément humaniste ; le profit de la croissance sera réinvesti dans la personne humaine.

Demain, il y aura davantage de moyens pour l'école, pour la culture et la création, pour l'audiovisuel et pour les média, pour la petite enfance, l'aide à la jeunesse et le sport.

De loyaliteit tussen de Gemeenschappen is de tweede uitdaging. Al waren de groenen geen vragende partij voor de hervorming, toch vinden wij het ontwerp redelijk. Er zijn duidelijke ijkpunten die in duidelijke marges voorzien. Het ontwerp bepaalt dat de progressiviteit van de belasting niet mag worden beperkt. Tussen de Gemeenschappen worden nieuwe verhoudingen tot stand gebracht.

Het komt erop aan de samenwerking in praktijk te brengen. Ecolo-Agalev doet dat elke dag.

De derde uitdaging betreft Brussel, waar openheid, multiculturaliteit en verdraagzaamheid moeten heersen. De Brusselse instellingen zijn gestoeld op een uitzonderlijk ingewikkeld politiek model, met zowel een structurele als een culturele dimensie.

De democratische dimensie ervan wordt versterkt door het Lombard-akkoord. Minderheden moeten beschermd worden door middel van garanties via positieve discriminatie, waardoor ze oververtegenwoordigd zullen zijn.

De Lambermont-akkoorden brengen ons een stap dichterbij de multiculturele samenleving, een stap verder in een strijd die bloed en tranen heeft gekost. *(Applaus bij Ecolo-Agalev)*

01.12 Dirk Van der Maelen (SP): Ik stel vooreerst vast dat de oppositie door niet meer dan zeven à acht leden is vertegenwoordigd.

Een land hervormen is per definitie een stapsgewijs proces, wat natuurlijk niet de strategie is van sommigen in dit halfroond.

De SP heeft met enthousiasme meegewerkt aan een aantal belangrijke fases in de hervorming van dit land. Ook nu zal de SP haar verantwoordelijkheid niet ontlopen.

Ik zal deze financieringswet toetsen aan de beginselen van beter en democratischer bestuur. Deze wet zet een structurele fout in het financieringsmechanisme van 1989 recht: de groei van de middelen werd toen beperkt tot de inflatie en bovendien werd een denataliteitscoëfficiënt toegepast, waardoor de Gemeenschappen, ook de Vlaamse, met een tekort aan middelen te kampen kregen.

Een financieringswet houdt de toewijzing in van middelen aan de diverse beleidsniveaus. De bijkomende middelen voor Vlaanderen gaan

Le deuxième pari est celui de la loyauté entre les Régions. Même si les écologistes n'étaient pas demandeurs de la réforme, le projet nous semble raisonnable. Des balises claires ont été prévues. Ces balises prévoient des marges précises. Le projet prévoit que la progressivité de l'impôt ne pourra être diminuée. Il s'agit d'instaurer un nouveau type de rapport entre les Communautés.

Il s'agit d'opter pour un jeu coopératif. Écolo-Agalev pratique ce jeu au quotidien.

Le troisième pari concerne Bruxelles, où l'on doit retrouver ouverture, multiculturalité et tolérance. Les institutions bruxelloises sont apparues comme un modèle politique particulièrement compliqué, au sein duquel on décèle une dimension structurelle et culturelle.

L'accord du Lombard renforce leur dimension démocratique. Il s'agit de protéger les minorités en leur donnant des garanties via une discrimination positive qui leur assurera une surreprésentation.

Les accords du Lambermont font un pas de plus vers la multiculturalité. Un pas de plus dans un combat qui a nécessité du sang et des larmes. *(Applaudissements sur les bancs d'Ecolo-Agalev)*

01.12 Dirk Van der Maelen (SP): Je constate tout d'abord que l'opposition n'est plus représentée que par sept ou huit membres.

La réforme d'un Etat constitue, par définition, un processus en étapes, ce qui ne correspond évidemment pas à la stratégie développée par certains dans cet hémicycle.

Le SP a collaboré avec enthousiasme à une série de phases importantes de la réforme de ce pays. Aujourd'hui également, il n'éludera pas ses responsabilités.

Je me propose d'évaluer la loi de financement qui nous est soumise à l'aune des principes d'une administration plus efficace et plus démocratique. Cette loi corrige une erreur fondamentale dans le mécanisme de financement mis en place en 1989. A l'époque, en plus de l'inflation, qui limitait nécessairement l'augmentation des moyens, l'application d'un coefficient de dénatalité avait rapidement confronté les Communautés – en ce compris la Communauté flamande – à une pénurie de fonds.

Une loi de financement implique l'attribution de moyens aux différents niveaux de pouvoir. Les moyens complémentaires pour la Flandre iront en

grotendeels naar het onderwijs. Daarnaast heeft ook de zorgsector nood aan bijkomende middelen. Anderzijds ben ik blij dat de financiële marge niet volledig wordt uitgeput, want ook het federale niveau kent nog uitdagingen, zoals schuldvermindering en vergrijzing van de bevolking.

Volgend argument ter ondersteuning van dit akkoord door de SP is dat een belangrijke stap wordt gezet naar een gewestelijke belastingautonomie. De financieringswet voegt liefst vier belastingen toe aan de reeds bestaande reeks gewestelijke taksen, voor een bedrag van circa 110 miljard. De Gewesten zullen de verantwoordelijkheid moeten dragen voor het innen van deze belasting. Zelfs het afschaffen van een van deze belastingen door een gewest, wordt mogelijk. Zo overweegt Vlaanderen de afschaffing van het Kijk- en Luistergeld. Ook inzake de personenbelasting komen er meer mogelijkheden, inzonderheid voor wat de aanpassing van de opcentiemen betreft.

Als het Lambermont-akkoord erdoor komt, zal de SP de enige partij zijn die aan alle fasen van de staatshervorming gedurende de voorbije decennia haar stemmen heeft geleverd. Daarop mogen we fier zijn. *(Applaus van de meerderheid)*

01.13 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Wij zijn geen federalisten, zelfs geen confederalisten. Het Belgische federalisme is niet de juiste context waarin Vlaanderen zich kan ontplooiën. Het Belgische regime koos destijds voor het federalisme om de Vlaamse macht te kanaliseren, wat reeds bleek uit de invoering van de pariteit op Belgisch regeringsniveau bij de eerste staatshervorming. Bij de volgende hervormingen ging het van kwaad naar erger.

De communautaire problematiek is zeer ingewikkeld geworden. De publieke opinie heeft er geen boodschap aan. Het Vlaams Blok wil zich profileren als onafhankelijkheidspartij.

Het Vlaams Blok wil deze financieringswet kaderen in de ruimere context van de financiële transfers van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel.

Wij vinden dat we dit onderwerp moeten betrekken bij de bespreking van de financieringswet. Solidariteit is normaal in federale staten, maar ze moet beperkt, transparant en het gevolg van

grande partie à l'enseignement. Parallèlement, le secteur des soins est également confronté à des besoins complémentaires. Par ailleurs, je me réjouis de voir que la marge financière n'est pas encore entièrement épuisée. Le pouvoir fédéral se trouve, en effet, aussi face à des défis tels que la réduction de la dette ou le vieillissement de la population.

Autre argument en faveur de notre soutien à cet accord: c'est un pas important qui est accompli vers l'autonomie fiscale des Régions. La loi de financement ajoute aux taxes régionales actuelles pas moins de quatre impôts, qui représentent quelque 110 milliards. Les Régions devront assumer la responsabilité de la perception de cet impôt. Elles pourront même en supprimer l'un ou l'autre si elles le souhaitent. Ce n'est pas un secret que la Flandre envisage de supprimer la redevance radio-télé. De même, de nouvelles possibilités sont créées en matière d'impôts des personnes physiques, notamment en ce qui concerne l'adaptation des additionnels.

Si l'accord du Lambermont se réalise, le SP sera le seul parti à avoir soutenu cette réforme de l'Etat à chaque stade de sa genèse au cours des dernières décennies. Il y a lieu d'en être fier ! *(Applaudissements sur le bancs de la majorité)*

01.13 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Nous ne sommes pas des fédéralistes. Nous ne sommes même pas des confédéralistes. Le fédéralisme belge n'est pas le contexte approprié à l'épanouissement de la Flandre. Le régime belge a opté pour le modèle fédéraliste dans le but de canaliser le pouvoir de la Flandre. Cela est déjà apparu clairement lors de l'introduction de la parité au niveau du gouvernement belge dans le cadre de la première réforme de l'Etat. La situation a ensuite empiré à chaque nouvelle étape de la réforme de l'Etat.

La question communautaire est devenue particulièrement complexe. L'opinion publique n'en a cure. Le Vlaams Blok entend se présenter comme le parti de l'indépendance.

Le Vlaams Blok souhaite inscrire cette loi de financement dans le cadre plus large des transferts financiers de la Flandre vers la Wallonie et vers Bruxelles.

Nous sommes d'avis que ce problème doit être abordé dans le cadre de la discussion relative à la loi de financement. La solidarité est normale dans un Etat fédéral, mais elle doit être limitée,

onderhandelingen zijn. Dat is in België niet het geval. Bovendien is de beroerde economische situatie in Wallonië het gevolg van slecht beleid. Voor 1975 zijn er weinig cijfers over de miljardenstroom naar Wallonië, maar ook toen zou 2,5 procent van de Vlaamse welvaart naar Wallonië stromen; dit percentage is intussen gestegen. De studies laten de overheidsschuld buiten beschouwing. De Leuvense professoren lieten de studies intussen over aan de KBC. Vlaanderen financiert volgens die studies niet alleen zijn eigen stijgende behoeften, maar ook die van de andere Gewesten. Een "juiste retour" vermindert de transfers.

De komende verdeling van de extra BTW-inkomsten ten voordele van het onderwijs zal gebeuren op basis van een verdeelsleutel die door de Franstaligen wordt gemanipuleerd en dus nadelig is voor de Vlamingen.

Op die manier subsidieert Vlaanderen jaarlijks een stuk van de Brusselse en Waalse welvaart. Die situatie is zeker recent niet veranderd, wel integendeel. Bepaalde transfers nemen zelfs toe. Hetzelfde geldt voor transfers die zich binnen de staatsbegroting voordoen. Deze transfers worden onder meer verklaard door de hogere fiscale ontvangsten in Vlaanderen en door het grotere aandeel van de tewerkstelling in de overheidssector in Franstalig België.

De transfer in de financiering van de Gemeenschappen bedroeg in 1999 ruim 38 miljoen. De transfers zullen geleidelijk opdrogen, maar door het nationale solidariteitsmechanisme blijven er transfers bestaan. Voor het onderwijs bleven, bij gebrek aan overeenstemming over de leerlingenaantallen, de oude verdeelsleutels gehandhaafd, waardoor nog eens 23 miljard wordt overgeheveld.

Via de intresten op de staatsschuld ging in 1985 142 miljard van Vlaanderen naar Wallonië. De kosten van de schuldafbouw worden enkel door Vlaanderen en Brussel gedragen.

Transfers zijn dus niet nieuw, maar er wordt niet geen woord over gerept. De fiscale autonomie blijft beperkt. De Franstaligen zijn uiteraard tevreden over het bereikt akkoord.

Volgens onze berekeningen werd in 1999 meer dan 65.000 frank per Vlaming overgedragen aan Wallonië. 6,8 % van het BBP werd door Vlaanderen overgedragen. In vergelijking met andere Europese

transparente et négociée. Ce n'est pas le cas en Belgique. De plus, les difficultés économiques de la Wallonie sont le résultat d'une mauvaise gestion. On ne dispose guère de chiffres sur les transferts financiers vers la Wallonie avant 1975. Mais, à l'époque déjà, 2,5 pour cent de la richesse flamande partait en Wallonie. Depuis lors, ce pourcentage a augmenté. Les études ne tiennent pas compte de la dette publique. Les professeurs de Louvain ont laissé à la KBC le soin d'effectuer les études. Selon celles-ci, la Flandre finance non seulement ses propres besoins, sans cesse croissants, mais également ceux des autres Régions. Le principe du juste retour permettrait de limiter les transferts.

Les recettes de TVA supplémentaires destinées au financement de l'enseignement seront réparties suivant une clé de répartition qui sera appliquée par les francophones et qui sera donc défavorable aux Flamands.

Ainsi, année après année, la Flandre finance une partie de la prospérité à Bruxelles et en Wallonie. Et cela continue aujourd'hui. Les transferts ont même tendance à augmenter. Il en va d'ailleurs de même pour les transferts à l'intérieur du budget de l'Etat. Ces transferts s'expliquent notamment par les recettes fiscales plus élevées en Flandre ainsi que par la proportion d'emplois plus importante dans le secteur public de la Belgique francophone.

Les transferts dans le cadre du financement des Communautés se chiffrait à 38 millions en 1999. Les transferts devraient progressivement disparaître mais continuent à subsister en raison du mécanisme de solidarité. Les Communautés ne pouvant s'accorder sur les nombres d'élèves, les anciennes clés de répartition pour l'enseignement ont été maintenues, de sorte que 23 milliards supplémentaires sont transférés.

En 1985, le paiement des intérêts dus sur la dette publique s'est traduit par le transfert d'un montant de 142 milliards de la Flandre vers la Wallonie. Le coût de la réduction de la dette est entièrement pris en charge par la Flandre et par Bruxelles.

Les transferts ne sont, dès lors, pas une innovation, mais on n'en souffle mot. L'autonomie fiscale reste limitée. Les accords ont bien entendu de quoi satisfaire les francophones

Nos calculs montrent que, pour chaque Flamand, plus de 65.000 francs ont été transférés vers la Wallonie en 1999. La Flandre a transféré 6,8% du PNB. C'est remarquablement beaucoup en

staten is dat frappant veel. Zelfs Duitsland transfereerde per hoofd niet zoveel naar Oost-Duitsland. Vlaanderen kan zijn middelen beter gebruiken. Deze diefstal kan enkel stoppen door een definitieve boedelscheiding. Dit sluit solidariteit met andere volkeren niet uit.

Twee zaken zijn essentieel in dit ontwerp. Uit de herfinanciering van de Gemeenschappen blijkt dat de Franstaligen voortdurend in geldnood verkeren. De PS is duidelijk geïnteresseerd in het Vlaamse geld. De Franstalige klasse blijft arrogant, ook terwijl ze de hand ophoudt voor meer geld. De financieringswet voorzag in extra geld. Totnogtoe was de verdeelsleutel voor de onderwijskredieten 57,55 procent voor de Nederlandstaligen tegenover 42,45 procent voor de Franstaligen.

Nu worden door het Sint-Eloois-akkoord de kredieten verdeeld op basis van het aantal leerlingen tussen zes en achttien jaar. Wellicht zal Vlaanderen andermaal ongeveer twee miljard verliezen. Zolang de middelen voor het onderwijs voor het overgrote deel gebaseerd zijn op het leerlingenaantal, en slechts in beperkte mate gesteund worden op de personenbelasting, zal dat niet anders zijn. Vlaanderen blijft de Franstalige Gemeenschap alimentatie toestoppen. De geldstromen vergroten, in tegenstelling tot wat collega Borginon hier beweerde. Bovendien werden geen stappen ondernomen naar een fiscale autonomie van de Gemeenschappen. Integendeel, het Kijk- en Luistergeld valt nu zelfs onder de bevoegdheid van de Gewesten.

De grotere fiscale autonomie voor de Gewesten heeft ertoe geleid dat Brussel opnieuw Vlaams geld krijgt in ruil voor een tweetal groene schepenen. De vennootschapsbelasting wordt niet overgeheveld naar de gemeenten, hoewel de VLD dat eiste. Hetzelfde geldt voor de personenbelasting. De fiscale beleidsruimte die nu wordt gecreëerd is miniem.

Daarenboven spreekt men nu ook van fiscale loyaliteit, met andere woorden het verschil in belastingdruk tussen Vlaanderen en Wallonië mag niet te groot worden. De fiscale autonomie voor Vlaanderen bedraagt amper een kwart, tegenover de helft in de meeste federale staten. Ergerlijk is dat de intergewestelijke solidariteit blijft bestaan, zodat het rijkste gewest uiteindelijk minder overhoudt dan het armere gewest.

comparaison avec la situation dans d'autres pays européens. Même en Allemagne, les transferts par tête d'habitant vers l'ex-Allemagne de l'Est n'ont pas atteint ce chiffre. La Flandre pourrait mieux utiliser les moyens dont elle dispose. Cette escroquerie ne pourra prendre fin qu'avec une séparation définitive. Cela n'exclut pas la solidarité avec d'autres peuples.

Ce projet comporte deux éléments essentiels. Le refinancement des Régions révèle que les francophones ont un constant besoin d'argent. L'argent flamand intéresse manifestement le PS. La classe politique francophone reste néanmoins arrogante alors qu'elle tend la main pour recevoir plus d'argent. La loi de financement avait déjà prévu des moyens supplémentaires. Jusqu'à présent, la clé de répartition des crédits pour l'enseignement était de 57,55% pour les néerlandophones, contre 42,45% pour les francophones.

Actuellement, en application des accords de la St-Eloi, les crédits sont répartis sur la base du nombre d'élèves de 6 à 18 ans. Sans doute la Flandre perdra-t-elle, cette fois encore, quelque 2 milliards de francs. Aussi longtemps que les fonds pour l'enseignement seront calculés, pour l'essentiel, sur la base du nombre d'élèves et, dans une moindre mesure, seulement sur l'impôt des personnes physiques, la situation restera inchangée. La Flandre continue à alimenter la Communauté française. Contrairement à ce que notre collègue Borginon a affirmé à cette tribune, les flux d'argent s'accroissent encore. Par ailleurs, aucune initiative n'a été prise en faveur d'une autonomie fiscale des Communautés. Au contraire : la redevance radio-télévision ressortit désormais à la compétence des Régions.

Le renforcement de l'autonomie fiscale des Régions a eu pour unique effet de drainer de l'argent flamand vers les caisses bruxelloises, en échange de deux échevins verts. L'impôt des sociétés n'est pas transféré aux Régions, en dépit des exigences formulées en ce sens par le VLD. L'impôt des personnes physiques n'est pas davantage transféré. La marge de manœuvre dégagée sur le plan fiscal est minime.

Par ailleurs, on nous parle à présent de loyauté fiscale. En d'autres termes, la différence entre la Flandre et la Wallonie ne peut s'accroître exagérément. L'autonomie fiscale de la Flandre ne correspond qu'à un quart des moyens disponibles, cette proportion étant d'une moitié dans la plupart des Etats fédéraux. Plus irritant encore : la solidarité interrégionale est maintenue, de sorte que la Région la plus riche se retrouve avec moins de moyens que la Région la plus pauvre.

Net als bij vorige staatshervormingen heeft het klassieke mechanisme gespeeld. Bevoegdheden in ruil voor geld.

Comme lors des réformes de l'Etat précédentes, le mécanisme classique a joué : les compétences en échange d'argent.

België is op sterven na dood. De hervorming van onze instellingen moet anders worden aangepakt. Beide grote Gemeenschappen moeten aan tafel gaan zitten om te bespreken hoe ze verder willen. Inkomsten behoren toe aan de Gemeenschappen. Verhofstadt sprak dezelfde taal in 1992 in zijn burgermanifest.

La Belgique est à l'agonie. La réforme de nos institutions doit être conçue différemment. Les deux grandes Communautés doivent se réunir autour de la table pour discuter de leur avenir. Les recettes reviennent aux Communautés. Guy Verhofstadt avait tenu le même discours en 1992 dans son manifeste du citoyen.

Wij lusten deze staatshervorming niet. We verzetten ons tegen de paars-groene dictatuur en pleiten voor een vrij Vlaanderen. (*Applaus van het Vlaams Blok*).

Nous ne voulons pas de cette réforme de l'Etat. Nous dénonçons la dictature arc-en-ciel et nous plaidons pour une Flandre libre. (*Applaudissements sur les bancs du Vlaams Blok*)

01.14 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Bij elke staatshervorming wordt over compromissen gesproken. Zonder compromissen is een staatshervorming immers niet mogelijk. Wij zijn de enige fractie die dagelijks over de taalgrens heen samenwerkt. Dat is een goede, zij het niet altijd eenvoudige zaak. Ondanks de vele gelijkenissen zijn er soms immers andere benaderingen en worden ook andere klemtonen gelegd in beide segmenten van onze fractie.

01.14 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): A chaque réforme de l'Etat, il est question de compromis. La réforme de l'Etat ne serait d'ailleurs pas possible sans ces compromis. Les membres de notre groupe politique sont les seuls à collaborer au quotidien par delà la frontière linguistique. C'est une bonne chose, même si cela n'est pas toujours simple. En dépit des nombreux points communs, certaines approches diffèrent et l'accent n'est pas toujours mis sur les mêmes éléments dans les deux segments de notre groupe.

De clichématige benadering van de communautaire problematiek is echter, zo merken wij dagelijks, veel meer genuanceerd dan doorgaans wordt voorgesteld. Het ligt niet zo eenvoudig dat Vlamingen altijd om meer bevoegdheden vragen, terwijl de Franstaligen altijd meer middelen verlangen. Ook in Vlaanderen wordt om meer geld voor het onderwijs gevraagd.

Tous les jours, nous remarquons que l'approche stéréotypée du problème communautaire mérite d'être nuancée. Il s'agit d'une simplification abusive de dire que les Flamands demandent toujours davantage de compétences tandis que les francophones demandent toujours plus de moyens. La Flandre réclame également des moyens supplémentaires pour l'enseignement.

01.15 Yves Leterme (CVP): Er zijn in Vlaanderen vragen van het onderwijs zegt u, mijnheer Tavernier. Dat komt omdat uw partij in een regering zit die verkeerde beslissingen heeft genomen.

01.15 Yves Leterme (CVP): Vous dites, Monsieur Tavernier, que le monde de l'enseignement flamand demande des moyens supplémentaires. Or, cette situation trouve son origine dans les mauvaises décisions prises par le gouvernement dont vous faites partie.

01.16 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): De witte woede was terecht. Er zijn door deze regering meer bijkomende toezeggingen gedaan voor de gezondheidszorg en voor onderwijs dan voor de opcentiemen. In Vlaanderen werden verkeerde zaken recht getrokken. Bepaalde sectoren kunnen nu op meer geld rekenen. Onder een vorige regering was dat nog niet het geval.

01.16 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): La colère des blouses blanches était justifiée. Ce gouvernement a pris des engagements plus importants pour le secteur des soins de santé et pour celui de l'enseignement que pour les centimes additionnels. En Flandre, des erreurs ont été corrigées. Certains secteurs disposent désormais de moyens plus importants. Cela n'a pas été le cas sous un précédent gouvernement.

Ook langs Waalse kant bestaat een vraag naar meer bevoegdheden. Zodoende kan men

La Wallonie demande également le transfert de compétences nouvelles. Chaque Région peut ainsi

gewestbelastingen aanpassen aan zijn eigen noden. Deze financieringswet onderneemt enkele belangrijke stappen en wordt weinig gecontesteerd. Het gaat hier om een compromis dat wel eens verschillend wordt beoordeeld in Vlaanderen en Wallonië. Volgens sommigen is de fiscale autonomie te beperkt. Daarbij moet men vaststellen dat er weinig alternatieven zijn voor dit compromis.

01.17 Yves Leterme (CVP): Op dit ogenblik is men via onderhandelingen achter de schermen bezig met alternatieven op te stellen!

01.18 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Ik zou niet rekenen op de komst van een nieuw mechanisme.

01.19 Yves Leterme (CVP): Kondigt u aan dat er vanuit uw meerderheid tekstvoorstellen komen die de huidige voorgestelde wetteksten wijzigen?

01.20 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Ik zeg dat men niet moet vrezen dat geheel nieuwe mechanismen zullen opduiken. Verder is er de vraag voor meer fiscale mogelijkheden vanuit de Gewesten. Daar heb ik nog weinig kritiek op gehoord. Ook over de milieutaks, die nochtans opnieuw een federale bevoegdheid wordt, heb ik weinig commentaar gehoord. De gewestelijke autonomie werd binnen een bepaald kader gesteld waarbij fiscale migratie moet worden tegengegaan. Fiscale migratie is steeds in het voordeel van de hoogste inkomens, die zich verplaatsen naar die plaatsen waar de belastingdruk het laagst is. De fiscale migratie wordt te theoretisch aangepakt. Ik vind het goed dat daaraan grenzen worden gesteld, en ook dat grenzen werden gesteld aan eventuele verhogingen en verlagingen van de personenbelasting.

Men kan een verschil hebben tussen de verschillende gemeenten inzake gemeentelijke belasting op de personenbelasting. De rijke gemeenten trekken de hogere inkomens aan. Dit is sociaal niet correct. Men moet marges aangeven voor de diversificatie van de gewesten.

De vennootschapsbelasting regionaliseren is gevaarlijk. Hier is de hand van fiscale migratie nog groter. Een zetel van een onderneming is makkelijker te verplaatsen. Het is beter om dat federaal te houden.

Het compromis voor Brussel is niet eenvoudig. Het is echter een voorstel dat van de Brusselaars zelf

adapter ses taxes régionales à ses propres besoins. La loi de financement à l'examen marque l'accomplissement de quelques étapes importantes et n'est guère contestée. Elle constitue le fruit d'un compromis qui est parfois évalué différemment en Flandre et en Wallonie. De l'avis de certains, l'autonomie fiscale est trop restreinte. A cet égard, il convient de constater qu'il n'existait pour ce compromis que peu de formules de rechange.

01.17 Yves Leterme (CVP): En ce moment, dans les coulisses, on s'active à la rédaction de telles formules !

01.18 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Je ne table pas sur l'élaboration d'un nouveau mécanisme.

01.19 Yves Leterme (CVP): Etes-vous en train d'annoncer que votre majorité garde en réserve des propositions de textes en vue de modifier les textes à l'examen?

01.20 Jef Tavernier (AGALEV-ECOLO): Je dis qu'il n'y a pas lieu de craindre de voir surgir des mécanismes inédits. Par ailleurs, les Régions demandent davantage d'autonomie fiscale. Peu de voix se sont élevées pour critiquer cette demande. De même, le retour des taxes environnementales au pouvoir fédéral n'a pas fait l'objet de nombreux commentaires. L'autonomie régionale a été inscrite dans un cadre déterminé tendant à empêcher la migration fiscale. Celle-ci constitue toujours le privilège des personnes aux revenus élevés qui s'établissent dans les endroits où la pression fiscale est la plus faible. La migration fiscale fait l'objet d'une approche trop théorique. Je me réjouis que des limites soient fixées en ce qui concerne les éventuelles majorations et réductions de l'impôt des personnes physiques.

Il peut y avoir un écart d'une commune à l'autre quant aux impôts qu'elles prélèvent sur la base de l'impôt des personnes physiques. Les communes riches attirent les revenus plus élevés, ce qui n'est pas socialement correct. Il faut définir des fourchettes pour la diversification fiscale interrégionale.

La régionalisation de l'impôt des sociétés n'est pas sans danger. Le risque d'un transfert pour raisons fiscales en devient plus réel encore. Puisqu'il est facile de délocaliser le siège d'une entreprise, il est plus opportun que l'impôt des sociétés reste fédéral.

Le compromis pour Bruxelles ne se distingue pas par sa simplicité. La proposition émane pourtant

komt. De principes ervan stonden gedeeltelijk in het regeerakkoord. Hoe dan ook mag men niet zeggen dat de Vlamingen nu in een carcan zitten en niet meer boven de 19-procentgrens zouden kunnen komen.

In het Brussels akkoord wordt er ook voor gezorgd dat het Vlaams Blok de instellingen niet kan blokkeren. Dat is positief.

Ik heb begrip voor de houding van de CVP en van de PSC, maar zij hebben evenmin een gemeenschappelijk voorstel. Dit akkoord is een evenwichtige stap vooruit en wij zullen het dan ook goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*).

01.21 Danny Pieters (VU&ID): Het huidige Parlement had weinig ruimte om verdere stappen te ondernemen in de staatshervorming. De partijen beloofden op Vlaams en federaal niveau dezelfde taal te spreken tijdens deze legislatuur. Dit mondde echt uit in een lauwe meerderheid die lauwe stappen nam op Vlaams niveau. De Vlaamse regeringsverklaring is de juiste maatstaf om de huidige voorstellen af te meten. We waren gematigd enthousiast over eerdere akkoorden. De omzetting in wetteksten was teleurstellend. We trokken aan de alarmbel en stelden een lijst op met knelpunten.

We hebben de lijst overhandigd aan Karel De Gucht. De belangrijkste punten waren de volgende. Het toezicht op de politie zou overgaan naar de Gewesten, behalve over die politie die in het Octopusakkoord aan bod kwam. Wij menen dan ook dat in de teksten de bevoegdheid over de politie principieel naar de Gewesten had moeten worden overgeheveld. Wij hadden kritiek op een aantal beroepstermijnen voor het Arbitragehof, maar daar werd niet naar geluisterd. De Duitstalige gemeenten kwamen in het Lambermont-akkoord niet voor. De vice-premier antwoordde hier in de Kamer op mijn vraag daarover dat niets geregeld was. Nu lezen we dat de bevoegdheid inzake deze gemeenten overgedragen wordt naar Namur!

De reorganisatie van de OCMW's werd dan weer min of meer toegezegd, terwijl daarover nu niets in de teksten blijkt te staan. De veiligheid van de voedselketen werd niet overgedragen aan de Gewesten. De bevoegdheid over de landbouwprijzen is nog niet uitgeklaard. Dat is niet zonder belang, want de Gewesten zouden dan de

des Bruxellois eux-mêmes. Les principes en figuraient pour partie dans l'accord de gouvernement. Quoi qu'il en soit, on ne peut affirmer que les Flamands sont enfermés dans un carcan et ne pourront plus franchir la barre des 19%.

L'accord bruxellois empêche le Vlaams Blok de paralyser les institutions. C'est un élément positif.

Je comprends l'attitude du CVP et du PSC, mais ils n'ont pas non plus présenté de proposition commune. Cet accord est équilibré et constitue une avancée. Aussi le voterons-nous. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité*)

01.21 Danny Pieters (VU&ID): Le Parlement actuel ne disposait que d'une marge de manoeuvre limitée pour faire progresser la réforme de l'Etat. Des partis ont promis de tenir le même discours aux niveaux flamand et fédéral sous la présente législature. Mais, à la suite de ces engagements, c'est une majorité peu enthousiaste qui n'a entrepris que des démarches frileuses au niveau flamand. Les propositions à l'examen doivent être évaluées à l'aune de la déclaration du gouvernement flamand. Des accords antérieurs avaient suscité chez nous un enthousiasme modéré. Leur transposition en textes de loi nous a cependant déçus. Nous avons tiré la sonnette d'alarme et nous avons dressé une liste des pierres d'achoppement.

Nous avons remis la liste à Karel De Gucht. Voici quels étaient les points essentiels. Le contrôle de la police serait confié aux Régions, sauf pour les services de police concernés par les accords octopartites. Nous estimons, dès lors, que les textes auraient dû prévoir le transfert aux régions des compétences en matière de police. Nous avons des critiques au sujet d'une série de délais de recours devant la Cour d'arbitrage mais nous n'avons pas été écoutés. Il n'est pas question des communes germanophones dans l'accord du Lambermont. A une question que je lui ai posée à la Chambre à ce sujet, le vice-premier ministre a répondu que rien n'était encore réglé dans ce cadre. Nous apprenons à présent que les compétences en ce qui concerne ces communes ont été transférées à Namur !

La réorganisation des CPAS avait plus ou moins été garantie mais il s'avère, à présent, qu'il n'en est pas question dans les textes. Le contrôle de la sécurité de la chaîne alimentaire n'a pas été transféré aux Régions. Le problème des compétences en matière de fixation des prix agricoles n'a pas été réglé. Cela n'est pas sans importance parce que cela

EU-marges mogen invullen. Er werd niet genuanceerd over de faciliteitengemeenten. Met een deloyale congruentie zijn we het eens, met een derde controle niet.

Men moet ook vermijden dat gewest en federale overheid hetzelfde object belasten. Ook daarover vinden we niets terug in de teksten.

Inzake de ecotaksen wordt gezegd dat de Gewesten niet meer geïnteresseerd zijn. Nu doet men in feite aan nutteloze federale recuperatie. Waarom wordt de overheveling van de Plantentuin van Meise niet duidelijk omschreven? Wat zit daarachter? Waarom wordt nu al het Franstalig personeel uit de overheveling opgesplitst in plaats van enkel het wetenschappelijk personeel? Waarom wordt inzake de overheveling van Ontwikkelingssamenwerking evenmin duidelijke taal gesproken en niet uitgevoerd wat afgesproken was namelijk de overheveling in 2004?

Tot slot is er geen samenhang tussen de financieringswet en het luik betreffende de bevoegdheden, iets waar we van in het begin op aangedrongen hadden. Beide zijn voor ons onlosmakelijk verbonden. We zullen dan ook dezelfde houding aannemen voor beide luiken. Sommige van de zonet opgesomde punten waren voor ons breekpunten die, ongewijzigd, voor ons het goedkeuren van het Lambermont-akkoord onmogelijk maakten. Karel De Gucht gaf ons gelijk op het stuk van de breekpunten, maar wijzigende teksten hebben we nog steeds niet gezien. Het Lambermont-akkoord inzake Brussel werd door de VLD-voorzitter een perfide akkoord genoemd. Hij heeft het wél verdedigd. Misschien is dat een voorbeeld van nieuwe politieke cultuur, evenals de betaalde mandaten. Wij wezen het Lambermont-akkoord onder andere omwille van de betaalde mandaten af. Een deel van de partij zag het akkoord daarentegen wél als een verbetering van de situatie van de Vlaamse Brusselaars.

Hoe we onze positie bepalen tot de omzetting van bijzondere wetten van vroegere akkoorden? We verwijzen niet naar partijprogramma's. Het algemeen belang kan niet genegeerd worden. Afspraken maken om PSC'ers over de streep te trekken kan niet. Iedereen met gezond verstand moet toegeven dat de bevoegdhedenwet en de financieringswet niet van mekaar kunnen worden losgekoppeld.

Wij zullen onze evaluatie niet doen op basis van het maximalistische puntenprogramma van het Vlaams Parlement, maar op basis van de door een ruime

permettrait aux Régions d'utiliser les marges laissées par l'UE. On ne s'est pas exprimé avec suffisamment de nuances au sujet des communes à facilités. Nous pouvons accepter un accord déloyal mais pas un troisième contrôle.

Il faut éviter également que les Régions et le pouvoir fédéral n'appliquent deux fois la même taxe. Sur ce point aussi, les textes sont muets.

En matière d'écotaxes, on nous dit que les Régions ne sont plus intéressées. Il s'agit en fait d'une récupération fédérale inutile. Pour quelle raison le transfert du jardin botanique de Meise n'est-il pas défini plus clairement? Qu'est-ce que cela cache? Pour quelle raison le personnel francophone a-t-il déjà été écarté du transfert? Pourquoi cela n'a-t-il pas été le cas uniquement pour le personnel scientifique? Pour quelle raison le transfert de la coopération au développement est-il tout aussi opaque et ne sera pas réalisé en 2004 comme il avait été convenu?

Enfin, nous dénonçons le manque de cohérence entre la loi de financement et le volet relatif aux compétences. Nous avons pourtant été clairs sur ce point dès le départ. Pour nous, ces deux aspects sont indissociables et nous adopterons donc la même attitude pour les deux volets. Certains des points qui viennent d'être énumérés étaient pour nous essentiels. De leur modification dépendait notre soutien aux accords de Lambermont. Karel de Gucht nous a donné raison. Mais nous attendons toujours que les textes soient adaptés en conséquence. Le président du VLD a qualifié l'accord du Lambermont concernant Bruxelles d'accord perfide. Cela ne l'a pas empêché de le défendre. Peut-être est-ce une illustration de la nouvelle culture politique, comme le système des mandats rémunérés. C'est ce système, entre autres, qui nous pousse à rejeter l'accord du Lambermont. Une frange du parti y voyait cependant un moyen d'améliorer le sort des Flamands de Bruxelles.

Comment définir notre position par rapport à la modification de lois spéciales issues d'accords antérieurs? Nous ne souhaitons pas nous référer à des programmes de parti. L'intérêt général ne peut être perdu de vue. Il est inadmissible de pactiser avec le PSC pour obtenir son appui. Toute personne dotée de bon sens reconnaîtra que la loi relative aux compétences et la loi de financement constituent un tout indissociable.

Nous n'évaluerons pas ces accords sur la base du programme maximaliste du Parlement flamand, mais en fonction des points de la déclaration de

meerderheid onderschreven punten van de Vlaamse regeringsverklaring.

Het eerste daarbij is het goed bestuur. Dat lijkt ons veel belangrijker dan een ontembare splitsingsdrang. Lambermont-bis leidt niet tot beter bestuur, niet tot meer democratie, maar tot ondoorzichtigheid en versnippering bij de bevoegdheidsverdeling. De Raad van State was dan ook vernietigend voor de akkoorden, en ik verwacht hetzelfde van het Arbitragehof.

De Lambermont-akkoorden versterken het driedelig karakter van de Staat, terwijl niets wordt gedaan aan de gebrekkige werking van de Brusselse instellingen. De garanties voor de Vlamingen worden eerder teruggeschroefd.

Er worden verdere stappen gezet in de staatshervorming. Het Vlaams regeerakkoord schuift echter tien domeinen naar voren waarin snel moet worden gehandeld. Slechts in vier domeinen wordt vooruitgang geboekt.

Het akkoord vermeldt ook elf knelpunten en zeven variapunten waarvoor er definitieve oplossingen moeten komen. Die komen er voor vier knelpunten en voor geen enkel variapunt.

De totaalscore is tien op vierendertig of negenentwintig procent. Zelfs een zeer milde jury kan dit niet delibereren.

Franstalige politici verzekeren ons dat verdere stappen in de staatshervorming zijn uitgesloten. De volgende tien jaar valt dus geen vooruitgang meer te verwachten.

Deze teksten kunnen volgens mij niet worden goedgekeurd. Anderen in mijn fractie kozen op basis van hun overtuiging voor een andere weg. Dat maakt van hen geen slechte Vlamingen en van ons geen rechtse extremisten. Als extremisme betekent dat men zijn doelstellingen blijft nastreven, is die term misschien wel toepasselijk. Rechts mag anderzijds niet verward worden met rechtlijnig. Wij zijn voor een stap-voor-stap-beleid en voor de consensus. Wij blijven bereid tot overleg en tot een eerbaar en goed compromis, waardoor de Staat beter wordt voor Nederlands-, Frans- en Duitstaligen. Dit is mogelijk. Laat ons bouwen aan die politieke consensus, laat er ons de tijd voor nemen. Dat is wat Frieda Brepoels, Geert

gouvernement qui emportent l'adhésion d'une large majorité de ses membres.

Le premier de ceux-ci concerne la bonne administration. Celle-ci nous semble devoir primer propension irrépressible à la scission. Les accords de la Saint-Polycarpe ne déboucheront pas sur une meilleure administration ni sur davantage de démocratie mais généreront l'opacité et l'éparpillement des compétences. Le Conseil d'Etat a dès lors critiqué fondamentalement les accords et la Cour d'arbitrage fera sans doute de même.

Les accords du Lambermont renforcent la structure en trois parties de l'Etat belge, sans s'attaquer au fonctionnement déficient des institutions bruxelloises. Plutôt que d'être renforcées, les garanties pour les Flamands sont réduites.

Des étapes nouvelles sont accomplies sur la voie de la réforme de l'Etat. L'accord de gouvernement flamand énonce toutefois dix domaines de compétences dans lesquels des initiatives doivent être prises rapidement. Des avancées n'ont été réalisées que dans quatre domaines.

L'accord énumère également onze points d'achoppement et sept "divers" requérant des solutions définitives. Les solutions qui nous sont aujourd'hui proposées permettent l'élimination de quatre points d'achoppement alors qu'aucune initiative n'est prise à propos des "divers".

Le score total est donc de dix sur trente-quatre, soit vingt-neuf pour cent. Le gouvernement ne pourrait donc être délibéré, même par un jury très clément.

Les hommes politiques francophones nous assurent que toute nouvelle étape dans la réforme de l'Etat est à présent exclue. Au cours des dix années à venir, aucune avancée ne peut donc être attendue.

A mon estime, les textes à l'examen ne peuvent être adoptés. Au nom de leurs convictions, d'autres membres de mon groupe ont opté pour une autre voie. Ce choix ne fait pas d'eux des mauvais Flamands, pas plus que notre choix fait de nous des extrémistes de droite. Si être extrémiste signifie que l'on continue d'œuvrer en faveur de la réalisation des objectifs que l'on s'est fixés, le terme est peut-être bien choisi. Etre à droite ne veut pas dire que l'on avance en droite ligne. Nous sommes partisans d'une politique du pas à pas et de la recherche d'un consensus. Nous restons ouverts à la concertation et à la conclusion d'un compromis honorable et correct, améliorant la situation des néerlandophones, des francophones et des

Bourgeois, Karel Van Hoorebeke en ikzelf u vragen. (*Applaus bij de CVP en het Vlaams Blok en van mevrouw Brepoels en de heren Bourgeois en Van Hoorebeke*)

germanophones au sein de notre Etat. L'élaboration de pareil compromis est possible. Prenons le temps d'élaborer un tel consensus politique. Voilà ce que Frieda Brepoels, Geert Bourgeois, Karel Van Hoorebeke et moi-même vous demandons. (*Applaudissements sur les bancs du CVP, du Vlaams Blok, de Mme Brepoels et de MM. Bourgeois et Van Hoorebeke*)

01.22 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Het Lambermont- en Brussel-akkoord zijn voor Vlaanderen haast nog erger dan de Egmont-akkoorden. De teksten zijn bewust zo ingewikkeld gemaakt, dat de gewone burger en zelfs de doorsnee politicus afhaken. Zonder het verzet van de groep-Bourgeois zouden deze teksten geruisloos door het Parlement zijn gesluisd, want aan onze oppositie besteden de media al lang geen aandacht meer.

Uit mijn journalistenleven heb ik geleerd om ingewikkelde teksten bondig samen te vatten. Lambermont verhoogt de geldoverdracht van Noord naar Zuid nog, en dat in ruil voor wat magere schijnbevoegdheden. Brussel wordt een volwaardig derde Gewest, waar de Vlamingen tot tweederangsburgers worden gedegradeerd. En de verdere staatshervorming wordt geblokkeerd, want zei Van Cauwenberghe niet dat het belangrijkste is dat er niet geraakt wordt aan solidariteit en sociale zekerheid?

Hoe komt het dat de Vlamingen zich zo lieten rollen? Professor W. De Wachter vroeg zich dat af in een interview in de *Financieel-Economische Tijd*. Niet alleen in de sociale zekerheid gebeurt er niets, ook de splitsing van het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, van de NMBS, de personenbelasting, enzovoort komen niet aan bod. Professor De Wachter brengt de Vlaamse lankmoedigheid in verband met het feit dat de VLD de premier levert. De regering Michel-Verhofstadt werd in elkaar gestoken in de werkhuizen van de Waalse loge, en Michel en Di Rupo blijven de richting aangeven. De VLD heeft zich volledig neergelegd bij het Waalse overwicht.

Op de SP en Agalev moet men niet rekenen: die zijn al blij dat ze erbij zijn. Wat bezielt echter een deel van de Volksunie? Ik denk dat het gaat om

01.22 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Les accords du Lambermont et ceux relatifs à Bruxelles sont peut-être même plus désastreux pour la Flandre que les accords d'Egmont. Les textes sont d'une telle complexité (délibérée) que le citoyen et même l'homme politique moyen ne s'y retrouvent plus. S'il n'y avait pas eu l'opposition du groupe Bourgeois, ces textes auraient passé le cap du Parlement sans bruit, car cela fait longtemps que les médias ne s'intéressent plus à notre opposition.

Durant ma carrière de journaliste, j'ai appris à résumer succinctement des textes compliqués. L'accord du Lambermont ne fait qu'accroître les transferts financiers du nord du pays vers le sud, en échange d'une poignée de d'attributions dérisoires. Bruxelles sera une troisième Région à part entière, où les Flamands seront ravalés à l'état de citoyens de second rang. Et toute étape ultérieure de la réforme de l'Etat sera bloquée: M. Van Cauwenberghe ne disait-il pas, en effet, que l'essentiel était qu'on ne touchait pas à la solidarité ni à la sécurité sociale ?

Comment les Flamands se sont-ils laissé rouler dans la farine ? Le Professeur W. De Wachter s'est lui-même posé cette question lors d'une interview qu'il a accordée au *Financieel-Economische Tijd*. Non seulement aucune mesure n'est prise dans le secteur de la sécurité sociale, mais le gouvernement se croise aussi les bras dans le dossier de la scission de l'arrondissement Bruxelles-Hal-Vilvoorde, de la SNCB, de l'impôt des personnes physiques, etc. Le Professeur De Wachter estime que si les Flamands font montre d'une telle patience et d'une telle indulgence, c'est parce que le premier ministre est issu du VLD. Le gouvernement Michel-Verhofstadt a été imaginé dans les ateliers de la loge wallonne, et ce sont toujours Michel et Di Rupo qui indiquent le cap à suivre. Le VLD a complètement courbé l'échine devant l'hégémonie wallonne.

Et il ne faut pas compter sur le SP ni sur Agalev car ces deux partis sont déjà très heureux d'être aux affaires. Mais quelle mouche a donc piqué une

postjesjagerij, benoemingen en subsidiegeld. Van bij de aanvang van deze zittingsperiode heeft VU&ID het verknald door zo geil naar Vlaamse regeringsdeelname te lonken.

Eerst reageerden VU & ID afwachtend in verband met Vlaamse regeringsdeelname, maar zij moest zwichten voor de carrièregeilheid van haar ministerkandidaten, waardoor elke onderhandelingsruimte verloren ging.

Ondertussen wordt Vlaanderen jaar na jaar afgeroomd: in de komende twintig jaar gaat 4.000 miljard naar Wallonië, tegenover een Vlaamse begroting van 650 miljard in 2001.

Ook VEV-voorzitter Jef Roos veroordeelde in januari scherp de transfers die het economische achterblijven van Wallonië belonen. Dit Lambermont-akkoord doet de transfers de komende twee decennia van jaar tot jaar toenemen.

Ook professor Senelle begrijpt de houding van de Vlaamse politici niet. De Vlaamse economie kent een jaarlijkse aderlating. Het bedrijfsleven neemt dit niet langer en neigt meer en meer naar een onafhankelijk Vlaanderen. Er is dringend geld nodig voor de Vlaamse infrastructuur, maar dat is er niet. De hefboomen voor een gezond bedrijfsleven zijn er niet. Lambermont zal het separatistisch denken in die kringen doen toenemen. De Vlaamse arbeiders worden bestolen. Lonen, pensioenen, kinderbijslag kunnen stijgen als Vlaams geld in Vlaamse handen blijft.

Dit akkoord is nefast voor Vlaanderen, er is geen enkele goede kant aan. Het ontnemt Vlaanderen de financiële hefboomen om de Franstaligen naar de onderhandelingsstafel te dwingen.

Ik heb goede hoop dat de groep-Bourgeois zal tegen stemmen. De andere VU-ers zullen zich tegenover de geschiedenis moeten verantwoorden. Als dit akkoord met PSC-steun wordt goedgekeurd, dan heeft de CVP geen andere keuze dan de Brusselse regering te doen vallen, maar ik vrees dat ze dat er niet voor over heeft. In elk geval is dus ook de verantwoordelijkheid van de christen-democraten groot.

frange de la Volksunie ? Je pense que ces querelles intestines portent sur la volonté de certains d'obtenir un maroquin, le désir des autres d'obtenir telle nomination et la cupidité de l'ensemble du parti désireux de recevoir des subventions publiques. Depuis le début de cette législature, la VU-ID s'est mise dans le pétrin par son désir irrépressible de participer au gouvernement flamand.

Dans un premier temps, la VU&ID s'est montrée réservée sur la question de la participation au gouvernement flamand. Mais elle a dû céder au carriérisme de ses candidats ministres, qui l'ont ainsi privée de toute marge de manœuvre.

Pendant ce temps, la Flandre s'affaiblit. Au cours des vingt prochaines années, elle transférera 4.000 milliards vers la Wallonie alors qu'en 2001, son budget s'élèvera à 650 milliards.

En janvier, le président du VEV en personne, M. Jef Roos, a fermement dénoncé ce transfert, qui cautionne le retard économique de la Wallonie. Or, avec les accords du Lambermont, les transferts ne feront qu'augmenter d'année en année pendant les deux prochaines décennies.

Le professeur Senelle lui-même ne comprend pas l'attitude des responsables politiques flamands. C'est une véritable saignée qui est infligée à l'économie flamande depuis des années. La charge est à ce point insupportable que la Flandre aspire de plus en plus à l'indépendance. Il faudrait investir d'urgence dans l'infrastructure, mais il n'y a pas d'argent. Les milieux économiques ne disposent pas de tous les leviers nécessaires à la mise en œuvre d'une politique efficace. Les accords du Lambermont vont y faire progresser les idées séparatistes. Les travailleurs flamands sont floués. Les salaires, les pensions, les allocations familiales pourraient augmenter si l'argent flamand restait aux mains des Flamands.

Ces accords sont néfastes pour la Flandre et ne lui rapporteront rien. Pour forcer les francophones à s'asseoir à la table des négociations, on prive la Flandre de ses leviers financiers.

J'ai bon espoir que le groupe Bourgeois émettra un vote négatif. Quant aux autres membres de la VU, ils devront se justifier face à l'histoire. Si ces accords sont adoptés avec l'appui du PSC, le CVP n'aura plus d'autre choix que de faire tomber le gouvernement bruxellois. Toutefois, je crains qu'il ne veuille pas en arriver là. Les démocrates chrétiens ont, en tout cas, une lourde responsabilité à assumer.

We moeten wachten, want de tijd speelt in ons voordeel. Beter nu geen akkoord afsluiten, dan een slecht. Professor Senelle meent in februari in *Knack* dat Lambermont-bis te licht weegt zonder splitsing van kinderbijslag en gezondheidszorgen, een noodzakelijke voorwaarde voor het wegwerken van de transfers.

(Applaus van het Vlaams Blok)

01.23 Hugo Coveliers (VLD): Dit akkoord werd door sommigen als slecht bestempeld; anderen, die hetzelfde maatschappijbeeld delen, vinden dit akkoord slecht op andere punten. Dat kwam tot uiting in de twee VU-tussenkomsten. Ook bij het vastleggen van de taalgrens in 1963 waren er uiteenlopende reacties, ook al wordt die taalgrens nu door niemand meer betwist.

Er zit een logica in de opeenvolgende staatshervormingen, met culturele autonomie in 1970, als eerste stap, uitgaand van een Belgisch geheel. Die context houdt bepaalde beperkingen in. In 1980 kwamen er de economische aspecten bij en in 1993 een verregaande vorm van autonomie, telkens in een Belgische kader. Wij kiezen niet, zoals sommigen wel bepleiten, voor een splitsing.

Wij willen de Staat niet splitsen. Verwijten omdat wij met anderen willen samenwerken zijn aan ons niet besteed.

In een federale of confederale staat is de hervorming van de Grondwet nooit voltooid. Ook in België doet de federale dynamiek ons voortdurend stappen zetten. Daarom is vandaag ook een herfinanciering nodig. Men moet bij deze stappen ook rekening houden met de partners, een probleem dat separatisten niet kennen. Voor separatisme is er echter geen meerderheid.

01.24 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): De ontbinding van de Belgische Unie moet inderdaad een democratisch draagvlak hebben. Dat betekent echter niet dat we nu een slecht akkoord moeten goedkeuren.

01.25 Hugo Coveliers (VLD): Een akkoord is nodig als men vaststelt dat er ten gevolge van vorige staatshervormingen problemen zijn ontstaan bij onszelf of bij de partner.

01.26 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): België en dit Parlement zijn ook gebaseerd op

Nous devons patienter car le temps joue en notre faveur. Il vaut mieux ne pas conclure d'accord maintenant que d'en conclure un mauvais. Au mois de février, le professeur Senelle avait déclaré dans « Knack » que les accords du Lambremont bis ne pesaient pas très lourd sans la scission des allocations familiales et des soins de santé, qui constitue une condition nécessaire à l'élimination des transferts. *(Applaudissements sur les bancs du Vlaams Blok)*

01.23 Hugo Coveliers (VLD): Certains ont qualifié ces accords de mauvais. D'autres, qui partagent la même conception de la société, critiquent d'autres points de l'accord. C'est ce qui ressort des deux interventions de la VU. Des réactions divergentes s'étaient également manifestées lorsque la frontière linguistique avait été tracée en 1963, alors que plus personne ne la conteste aujourd'hui.

Une logique sous-tend les réformes de l'Etat successives. Ainsi, en 1970, la première étape avait été l'octroi de l'autonomie culturelle dans une Belgique encore unitaire. Ce contexte comporte certaines limites. En 1980, des aspects économiques ont été pris en considération et, en 1993, une forme poussée d'autonomie a vu le jour, toujours dans un cadre belge. Nous n'optons pas, comme certains, pour la scission.

Nous ne souhaitons pas la scission de la Belgique. Que certains nous reprochent de vouloir collaborer avec autrui nous laisse indifférents.

Dans un Etat fédéral ou confédéral, la réformation de la Constitution n'est jamais achevée. En Belgique aussi, la dynamique fédérale débouche sans cesse sur de nouvelles démarches. D'où la nécessité actuelle d'un refinancement. Dans le cadre de ces initiatives, il nous faut – contrairement aux séparatistes – tenir compte de nos compagnons de route. Du reste, la majorité des citoyens rejettent le séparatisme.

01.24 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): La dissolution de l'Union belge doit en effet se faire sur des bases démocratiques. Ce qui ne veut toutefois pas dire que nous devons aujourd'hui voter un mauvais accord.

01.25 Hugo Coveliers (VLD): Un accord est nécessaire puisque nous constatons que de précédentes réformes d'Etat ont généré des problèmes, pour nous comme pour notre partenaire.

01.26 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): La Belgique et ce Parlement sont également fondés

separatisme, met name op dat van 1830.

01.27 Hugo Coveliers (VLD): De Vrede van Munster van 1648 was een andere belangrijke datum, met de afscheiding van de katholieke zuidelijke Nederlanden van de protestantse Noordelijke. Ik denk dat we beter de huidige problemen trachten op te lossen in een confederaal verband. De CVP heeft in het verleden ook compromissen moeten afsluiten. Dat gebeurt nu ook, met de bedoeling te komen tot een betere staatsstructuur.

Herfinanciering en bevoegdheidsoverdracht vormen inderdaad een geheel. De herfinanciering van de Gemeenschappen zal zorgen voor een nieuwe dynamiek, zoals het geval was na de rechtstreekse verkiezing van de deelstaatsparlementen.

01.28 Yves Leterme (CVP): Ik had verwacht dat de heer Coveliers zou ingaan op de koppeling tussen beide ontwerpen.

01.29 Hugo Coveliers (VLD): Dat is voor ons geen probleem: wij zullen twee keer ja stemmen.

01.30 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Als hier de financieringswet wordt goedgekeurd, zal de VLD er dan voor zorgen dat dat ontwerp niet ter stemming wordt voorgelegd in de Senaat voordat hier over het bevoegdheidsontwerp is gestemd?

01.31 Hugo Coveliers (VLD): Het is de bedoeling dat beide teksten in beide kamers worden goedgekeurd. Wij zullen daarvoor ons uiterste best doen.

01.32 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Op een bepaalde donderdag zal, gekruist, over beide teksten worden gestemd. Zal de VLD ervoor zorgen dat in de Senaat de financieringswet niet wordt goedgekeurd voordat in de Kamer de bevoegdheidswet is goedgekeurd?

01.33 Hugo Coveliers (VLD): Wij zullen ervoor zorgen dat over beide teksten wordt gestemd op die bewuste donderdag.

01.34 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Zal Vlaanderen geld geven zonder bevoegdheidsoverdracht?

01.35 Yves Leterme (CVP): Zal u desnoods wachten met de financieringsstemming in de Senaat tot hier over de bevoegdheidsoverdracht is gestemd?

sur le séparatisme, en l'espèce celui de 1830.

01.27 Hugo Coveliers (VLD): La Paix de Münster de 1648 est une autre date importante, celle de la séparation entre les Pays-Bas méridionaux catholiques et les Pays-Bas septentrionaux protestants. Je pense qu'il vaut mieux essayer de résoudre les problèmes actuels dans un contexte confédéral. Par le passé, le CVP a également dû faire des compromis. C'est également le cas aujourd'hui. L'objectif est de mettre en place une meilleure structure étatique.

Le refinancement et le transfert des compétences constituent en effet un ensemble. Le refinancement des Communautés générera une nouvelle dynamique, comme ce fut le cas après l'élection directe des parlements régionaux.

01.28 Yves Leterme (CVP): Je m'attendais à ce que M. Coveliers accepte la liaison des deux projets.

01.29 Hugo Coveliers (VLD): Cela ne nous pose aucun problème. Nous voterons deux fois "oui".

01.30 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Si la loi de financement est adoptée à la Chambre, le VLD fera-t-il en sorte que ce projet ne soit pas mis aux voix au Sénat avant l'adoption du projet relatif aux compétences à la Chambre?

01.31 Hugo Coveliers (VLD): Les deux textes doivent être adoptés par les deux assemblées. Nous mettrons tout en œuvre pour qu'il en soit ainsi.

01.32 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Un certain jeudi, les deux textes feront l'objet d'un vote croisé. Le VLD fera-t-il en sorte que la loi de financement ne sera pas adoptée au Sénat avant l'adoption par la Chambre de la loi relative aux compétences?

01.33 Hugo Coveliers (VLD): Nous veillerons à ce que les deux textes soient adoptés ce jeudi-là.

01.34 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): La Flandre octroiera-t-elle des fonds sans obtenir de transfert de compétences?

01.35 Yves Leterme (CVP): Le cas échéant, attendrez-vous, avant d'organiser le vote sur la loi de financement au Sénat, l'adoption, par notre assemblée, du texte relatif au transfert de compétences?

01.36 Hugo Coveliers (VLD): Over beide teksten zal worden gestemd.

De beleidsmogelijkheden nemen toe door de nieuwe financiering. De toewijzing van de middelen zal gebeuren op basis van recentere parameters. Deze tekst geeft een duidelijk antwoord op de noodzakelijke dynamisering van de middelen van de Gemeenschappen en uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de Gewesten. Daarbij moet rekening worden gehouden met de bekommernissen van de partners.

Het wetsvoorstel bevat wijzigingen in verband met de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Als men daarover spreekt met Brusselse Vlamingen, hoort men iets anders dan de opmerkingen die door niet-Brusselaars worden gemaakt, iets helemaal anders dan de "Balkanstelling" die de heer Tastenhoye onlangs verdedigde, zijn beleg van Brussel.

01.37 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Dit wordt belachelijk. De *mestkevers* van *De Morgen* hebben mijn woorden volledig verdraaid.

01.38 Hugo Coveliers (VLD): Een collega in de Senaat heeft ooit hetzelfde gezegd over u.

Het wetsvoorstel regelt niets buiten Brussel. De rechtstreekse verkiezing van zes Brusselse Vlamingen in het Vlaams Parlement kan men toch geen slechte regeling vinden.

De Raad van State wijst erop dat er een nieuwe definitie komt van "taalgroep". Dat is juist, maar dat is ook al de vierde definitie.

Vanuit bepaalde kringen wordt aangevoerd dat de uitbreiding van de VGC alleen dient om haar te blokkeren. Dat is onjuist, het is een regeling die de Vlamingen zou moeten tevreden stellen. Het wijst erop dat de VGC een taak uitvoert in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap. Brussel wordt dus zeker niet losgelaten.

01.39 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): De heer Coveliers gaat voorbij aan de kritiek van de Raad van State, dat de fundamenteën van het democratisch bestek door deze constructie onderuit

01.36 Hugo Coveliers (VLD): Les deux textes doivent être adoptés par les deux assemblées.

Le nouveau financement accroît la marge de manœuvre politique. Les moyens seront attribués sur la base de paramètres récents. Ce texte offre clairement des solutions en ce qui concerne la dynamisation nécessaire des moyens des Communautés et l'élargissement des compétences fiscales des Régions. A cet égard, il convient de tenir compte des préoccupations des différents partenaires.

La présente proposition de loi apporte des modifications au statut du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale. Quand on en parle à des Flamands de Bruxelles, on entend un autre son de cloche que lorsqu'on entend les commentaires de non-Bruxellois, surtout quand il s'agit de M. Tastenhoye qui a comparé récemment la problématique bruxelloise à la situation dans les Balkans, allant jusqu'à prôner le siège de Bruxelles.

01.37 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Ce débat prend une tournure grotesque. Les coprophages du Morgen ont totalement déformé mes propos.

01.38 Hugo Coveliers (VLD): Un sénateur a usé un jour du même vocable à votre sujet.

La proposition de loi qui nous est soumise aujourd'hui ne règle aucun problème, hormis ceux qui se posent à Bruxelles. On ne peut pas dire que l'élection directe de six Flamands de Bruxelles au Parlement flamand soit un mauvais règlement.

Le Conseil d'Etat souligne que les textes à l'examen confèrent une nouvelle acception à la notion de "groupe linguistique". C'est exact, mais c'est la quatrième définition qui en est donnée.

Certains cercles défendent l'idée que l'extension de la VGC, la commission communautaire flamande de Bruxelles ne sert qu'à bloquer son fonctionnement. C'est inexact, car les dispositions concernées devraient au contraire satisfaire les Flamands. Cela montre que la VGC est, dans l'exercice de sa mission, au service de la Communauté flamande. Bruxelles ne sera donc certainement pas abandonné.

01.39 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): M. Coveliers semble passer outre aux critiques du Conseil d'Etat qui estime que cette construction sape les fondements mêmes de notre régime

worden gehaald en dat de verkiezingsuitslag wordt vervalst. Men dropt vijf mensen in een parlement op basis van de verkiezingsuitslag voor een ander parlement.

01.40 Hugo Coveliers (VLD): Opstellers van een wetsvoorstel krijgen niet de kans de Raad van State meer verduidelijking te geven, anders had ik de Raad wel kunnen overtuigen.

Doel is mogelijke blokkeringen ongedaan te maken, niet via de rechtbank, wel via verkozenen. Het systeem van de gemeenschapssenatoren is vergelijkbaar en ook op dat van de gecoöpteerde senatoren kwam nooit kritiek.

01.41 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Het verheugt me dat de heer Coveliers, in tegenstelling tot de regering, eindelijk een weliswaar absoluut onafdoende antwoord geeft. De Raad van State geeft ons in elk geval voldoende argumenten om naar het Arbitragehof te gaan.

01.42 Hugo Coveliers (VLD): Ik heb ook het volste vertrouwen in het Arbitragehof.

Het trof mij dat de heer Pieters suggereerde dat de politie gewestelijk zou kunnen worden. Dat is voor de verkeerspolitie technisch perfect mogelijk en dat zou logisch zijn. Daarover is nooit ten gronde gediscussieerd. De politie heeft zich vroeger zelf zo gestructureerd. Ik verwijs naar de provinciale eenheden.

01.43 Danny Pieters (VU&ID): Kan er straks een gewestelijke verkeerspolitie komen in het kader van de huidige teksten?

01.44 Hugo Coveliers (VLD): Autowegenpolitie toevertrouwen aan de Gewesten kan volgens mij in de huidige situatie.

Wij moeten er vooral rekening mee houden dat deze tekorten gaan over de vorm. Wij zijn ervan overtuigd dat men met deze vorm een degelijk bestuur kan formuleren. Daarom zullen wij de teksten goedkeuren en vragen alle anderen om dat ook te doen. Dan kunnen wij aan de inhoud werken. *(Applaus bij de meerderheid)*

De **voorzitter:** We zullen hier de middagvergadering afsluiten. Ik stel een schorsing voor tot 20.15 uur voor het avondmaal. We beginnen de avondvergadering met het antwoord van de regering.

démocratique et fausse les résultats des élections. Cinq personnes sont purement et simplement parachutées dans un parlement en vertu des résultats des élections d'un autre parlement.

01.40 Hugo Coveliers (VLD): Les auteurs d'une proposition de loi n'ont pas la possibilité d'apporter des éclaircissements au Conseil d'Etat.

L'objectif est de lever les éventuels blocages, non pas par la voie du tribunal, mais par l'entremise des élus. Le système des sénateurs communautaires est comparable, et celui des sénateurs cooptés n'a lui non plus jamais fait l'objet de critiques.

01.41 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Je me réjouis que M. Coveliers, contrairement au gouvernement, fournisse enfin une réponse claire, fût-elle tout à fait insatisfaisante. Cela dit, le Conseil d'Etat nous fournit suffisamment d'arguments pour que nous puissions saisir la Cour d'Arbitrage.

01.42 Hugo Coveliers (VLD): Je fais pleinement confiance à la Cour d'arbitrage.

La proposition de M. Pieters de régionaliser la police m'a étonné. Pour la police de la circulation, il s'agirait d'une mesure logique et parfaitement réalisable sur le plan technique. Cette question n'a jamais fait l'objet d'un débat de fond. La police s'était elle-même par le passé structurée de cette façon. Je me réfère aux unités provinciales.

01.43 Danny Pieters (VU&ID): Le texte actuel permet-il la création ultérieure d'une police de la circulation régionalisée?

01.44 Hugo Coveliers (VLD): Il me semble que la police des autoroutes pourrait être placée sous l'autorité des régions dans la situation actuelle.

Il faut surtout tenir compte du fait que les textes portent essentiellement sur la forme. Nous sommes convaincus du fait que sous leur forme actuelle les textes permettent d'aboutir à une bonne administration. C'est la raison pour laquelle nous avons l'intention d'adopter ces textes et nous demandons à tous les autres d'en faire de même. Nous pourrions ensuite nous pencher sur le contenu. *(Applaudissements sur les bancs de la majorité)*

Le **président:** Nous clôturons à présent la séance de l'après-midi. Je propose de suspendre la séance jusqu'à 20h15 pour permettre aux membres de se restaurer. Nous entamerons la séance du soir par la réponse du gouvernement.

De vergadering wordt gesloten om 19.01 uur .

La séance est levée à 19 h 01.